

AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU

NORTH WALES FIRE AND RESCUE AUTHORITY

Bydd cyfarfod y **PANEL GWEITHREDOL** yn cael ei gynnal **DDYDD LLUN 20 MAWRTH 2023** yn rhithiol **dros Zoom** gan ddechrau am **14:00 o'r gloch**.

Yr eiddoch yn gywir,
Gareth Owens
Clerc

AGENDA

- 1. Ymddiheuriadau**
- 2. Datganiadau o Fuddiant**
- 3. Hysbysiad o Faterion Brys**

Hysbysiad o'r eitemau y dylid, yn ôl y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel mater o frys yn unol ag Adran 100B (4) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.
- 4. Cofnodion y Cyfarfod a gynhaliwyd ar 12 Rhagfyr 2022**
- 5. Materion yn Codi**
- 6. Y Diweddaraf am y Gyllideb**
- 7. Cynlluniau Llesiant y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus**
- 8. Cynllun Gwella a Lles Drafft, sy'n cynnwys Cynllun Gweithredu Blynyddol**
- 9. Datganiad Polisi Tân**
- 10. Monitro Perfformiad**
- 11. Trosolwg o'r Adolygiad Gofal Tân Brys**
- 12. Trosolwg o'r Cynllun Cynaliadwyedd**
- 13. Materion Brys**

Ystyried unrhyw eitemau y penderfynodd y Cadeirydd eu bod yn eitemau brys (yn unol ag Adran 100B (4) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972) ac y cafodd eu pwysigrwydd eu datgan o dan eitem 3 uchod.

RHAN II

Yn unol ag Adran 100 A (4) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, argymhellir bod y Wasg a'r Cyhoedd yn cael eu heithrio o'r cyfarfod wrth ystyried yr eitem(au) busnes canlynol oherwydd ei bod yn debygol y byddai gwybodaeth wedi'i heithrio yn cael ei datgelu iddynt fel sydd wedi'i diffinio ym Mharagraff(au) 12 i 18 yn Rhan 4 o Atodlen 12A o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

Dim.

PANEL GWEITHREDOL
AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU

Cofnodion **Panel Gweithredol** Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a gynhaliwyd ddydd Llun 12 Rhagfyr 2022 yn rhithiol dros Zoom. Dechreuodd y cyfarfod am 14.00 o'r gloch.

Cynghorydd

Y Cyng. Dylan Rees (Cadeirydd)
Y Cyng. Paul Cunningham (Dirprwy Gadeirydd)
Y Cyng. Carol Beard
Y Cyng. Chrissy Gee
Y Cyng. Alan Hughes
Y Cyng. Chris Hughes
Y Cyng. Gareth A Roberts
Y Cyng. Paul Rogers
Y Cyng. Gareth Sandilands
Y Cyng. Dale Selvester
Y Cyng. Ken Taylor

Yn cynrychioli

Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Gwynedd
Cyngor Sir Wrecsam (gadawodd am 15:04)
Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Sir y Fflint (gadawodd am 16.10)
Cyngor Sir Ynys Môn

Hefyd yn bresennol:

Dawn Docx
Stewart Forshaw
Richard Fairhead
Stuart Millington
Helen MacArthur
Anthony Jones
Dafydd Edwards
Gareth Owens
Nick Selwyn
Euros Lake
George Jones
Lisa Allington
Louisa Phillips

Y Prif Swyddog Tân
Y Dirprwy Brif Swyddog Tân
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol
Rheolwr Ardal
Trysorydd
Clerc a Swyddog Monitro
Archwilio Cymru
Archwilio Cymru
Atebol - Cyfieithydd
Cynorthwy-ydd Gweithredol
Rheolwr Newid M365

1 YMDDIHEURIADAU

Cynghorydd

Y Cyng. Rondo Roberts
Y Cyng. Rob Triggs

Yn cynrychioli

Cyngor Sir Wrecsam
Cyngor Gwynedd

ABSENNOL

Cynghorydd

Yn cynrychioli

2 DATGANIADAU BUDDIANT

2.1 Nid oedd datganiadau buddiant i'w cofnodi.

3 HYSBYSIAD O FATERION BRY

3.1 Nid oedd hysbysiad o faterion brys.

4 COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWDYD AR 29 GORFFENAF 2022

4.1 Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 29 Gorffennaf 2022 i'w cymeradwyo.

4.2 **PENDERFYNWYD:**

i) cymeradwyo bod y cofnodion yn gofnod cywir a chywir o'r cyfarfod a gynhaliwyd.

5 MATERION YN CODI

5.1 O ran eitem 6 – yr adroddiad a roddodd drosolwg o'r Adolygiad Thematig o gapasiti'r Gwasanaethau Tân ac Achub i roi rôl ehangach i ddiffoddwyr tân yng Nghymru – anfonwyd llythyr at y Dirprwy Weinidog, Hannah Blythin, a chyfarfu'r Cadeirydd a'r Prif Swyddog Tân â hi wedi hynny. Yn dilyn y cyfarfod hwnnw, rhyddhaodd y Dirprwy Weinidog ddatganiad llafar yn gofyn i'r tri Gwasanaeth Tân ac Achub (GTA) yng Nghymru gyflwyno eu cynlluniau, i fynd i'r afael â'r argymhellion yn y ddau adolygiad thematig i'r capasiti ar gyfer ehangu'r rôl ac ar gyfer hyfforddiant. Dyna wnaeth Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth) yn dilyn hynny. Ers hynny rydym wedi derbyn llythyr yn diolch i'r Gwasanaeth am ei ymdrechion.

6. ARCHWILIO CYMRU – LLEIHOU LARYMAU TÂN

6.1 Cyflwynodd y Prif Swyddog Tân Docx adroddiad Lleihau Larymau Tân a oedd yn cyflwyno'r Aelodau i Gylch Gorchwyl yr adolygiad thematig sy'n cael ei gynnal gan Archwilio Cymru eleni.

6.2 Cafwyd cyflwyniad gan gynrychiolwyr o Archwilio Cymru yn rhoi trosolwg cyffredinol o rôl Archwilydd Cyffredinol Cymru, a'r sail resymegol i'w hadolygiad thematig ar leihau galwadau diangen/ffug.

6.3 **PENDERFYNWYD:**

(i) nodi pwrpas yr adolygiad;

(ii) nodi'r prif gwestiynau y mae'r adolygiad yn ceisio'u hateb; a

(iii) nodi'r amserlenni ar gyfer yr adolygiad.

7. ADRODDIAD BIOAMRYWIAETH

7.1 Cyflwynodd AM Jones yr Adroddiad Bioamrywiaeth a oedd yn trafod cydymffurfiaeth Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) ag adran 6, Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016. Roedd hefyd yn rhoi gwybodaeth am gynllunio ac adrodd ar weithredu arfaethedig yn y dyfodol gan yr Awdurdod mewn perthynas â gwella bioamrywiaeth o fewn ei ystâd.

7.2 **PENDERFYNWYD:**

- (i) cymeradwyo cynnwys Adroddiad a Chynllun Gweithredu Bioamrywiaeth 2022, i'w ymgorffori mewn cyhoeddiad ar wefan yr Awdurdod cyn diwedd mis Rhagfyr 2022.**

8. YMCHWILIAD ARENA MANCEINION – ADRODDIAD AR LAFAR

8.1 Rhoddodd y Prif Swyddog Tân Cynorthwyol Millington gyflwyniad llafar ar Ymchwiliad Arena Manceinion, lle roedd yn rhoi gwybodaeth i'r Aelodau am gefndir yr ymchwiliad i'r digwyddiadau yn dilyn y ffrwydrad bom yng nghyngerdd Arianne Grande ym mis Mai 2017 lle bu 22 farw. Yn fuan wedi'r ymosodiad, gorchmynnodd Maer Manceinion y dylid cynnal Adolygiad Annibynnol ac ym mis Mawrth 2018, cyhoeddwyd adroddiad Kerslake a oedd yn gwneud 20 o argymhellion.

8.2 Cafodd ymchwiliad cyhoeddus dilynol ei orchymyn gyda chyfrol gyntaf adroddiad yr ymchwiliad yn cael ei ryddhau yn 2021, a'r ail gyfrol eleni. Roedd yr ail gyfrol yn canolbwyntio ar ymateb y gwasanaethau brys. Roedd hyn yn cynnwys 109 o argymhellion, gyda 21 o'r rhain yn cael eu monitro.

8.3 Bydd y Gwasanaeth yn gweithio drwy'r argymhellion ac fe fydd, ymhén amser, yn adrodd yn ôl i'r Awdurdod Tân ac Achub am unrhyw gamau y dylid eu cymryd i fynd i'r afael ag unrhyw argymhellion perthnasol.

8.4 **PENDERFYNWYD:**

- i) nodi cynnwys y diweddariad llafar.**

9. ADOLYGIAD THEMATIG Y PRIF YMGYNGHORYDD TÂN AC ACHUB I HYFFORDDIANT GWEITHREDOL – ADRODDIAD AR LAFAR

9.1 Rhoddodd y Dirprwy Brif Swyddog Tân Forshaw gyflwyniad llafar ar Adolygiad Thematig y Prif Ymgynghorydd Tân ac Achub i Hyfforddiant Gweithredol.

9.2 Y meysydd allweddol dan sylw yn yr adolygiad hwn oedd darparu hyfforddiant cychwynnol a hyfforddiant cynnal ar: ddefnyddio offer anadlu; gofalu am anafusion; rheoli a meistroli; deunyddiau peryglus; pypiau, clymau, ysgolion a llinellau; hyfforddiant gwrthdrawiadau ar y ffordd; gweithio'n ddiogel ar uchder; a digwyddiadau dŵr. Edrychwyd hefyd ar y cyfleusterau darparu hyfforddiant, gan gynnwys lleoliad daearyddol y canolfannau hyfforddi.

9.3 **PENDERFYNWYD:**

- i) nodi cynnwys y diweddariad llafar.**

10 CYBER ESSENTIALS (CE) / CYBER ESSENTIALS+ (CE+)

- 10.1 Cyflwynodd y Prif Swyddog Tân Cynorthwyol Fairhead adroddiad Cyber Essentials (CE) / Cyber Essentials+ (CE+) a oedd yn hysbysu Aelodau'r Awdurdod am y gwaith yr oedd y gwasanaeth wrthi'n ei wneud o ran seiberddiogelwch.
- 10.2 Gofynnwyd i'r aelodau nodi mai un rhan o'r sail resymegol dros beidio â dilyn y cymhwyster CE+ ar hyn o bryd oedd arbed ar y gost o gyflogi rhywun yn benodol i oruchwylio'r gwaith hwn. Awgrymodd un Aelod y gallai defnyddio contractwyr yn hytrach na chyflogi adnodd pwrpasol fod yn ffordd o arbed arian yn y maes hwn.

10.3 PENDERFYNWYD:

- (i) nodi'r gwaith sy'n cael ei wneud gan y Gwasanaeth ar seiberddiogelwch, gan gynnwys bod y Gwasanaeth yn gweithio tuag at ardystiad CE yn y lle cyntaf.**

11 MONITRO PERFFORMIAD 2022/23: CHWARTERI 1 A 2

- 11.1 Cyflwynodd y Dirprwy Brif Swyddog Tân Forshaw adroddiad Monitro Perfformiad 2022/23: Chwarteri 1 a 2 a oedd yn darparu gwybodaeth am weithgarwch digwyddiadau yn ystod hanner cyntaf blwyddyn ariannol 2022/23; perfformiad mewn perthynas ag amcanion gwella a llesiant yr Awdurdod; a gweithgarwch digwyddiadau nodedig eraill.

11.2 PENDERFYNWYD:

- i) nodi cynnwys yr adroddiad monitro perfformiad**

12 ADOLYGIAD O AMCANION GWELLA A LLESIANT YNG NGHYNLLUN CORFFORAETHOL 2021-24 YR AWDURDOD

- 12.1 Cyflwynodd y Dirprwy Brif Swyddog Tân Forshaw yr adroddiad ar yr Adolygiad o Amcanion Gwella a Llesiant yng Nghynllun Corfforaethol 2021-24 yr Awdurdod, a oedd yn cyflwyno i'r Aelodau amcanion tymor hir yr Awdurdod sydd yn ei Gynllun Corfforaethol 2021-24.

12.2 PENDERFYNWYD:

- i) cadarnhau bwriad yr Awdurdod i barhau ar drywydd ei saith amcan hirdymor presennol yn 2023/24; a**
ii) gofyn bod Swyddogion yn paratoi fersiwn wedi'i ddiweddarau o Gynllun Corfforaethol 2021-24 i'w gymeradwyo ym mis Ebrill 2023.

13 STRATEGAETH ARIANNOL TYMOR CANOLIG 2023/26 A CHYLLIDEB 2023/24

- 13.1 Cyflwynodd y Trysorydd adroddiad Strategaeth Ariannol Tymor Canolig 2023/26 a Chyllideb 2023/24 i'r Aelodau a oedd yn cyflwyno Strategaeth Ariannol Tymor Canolig (MTFS) 2023/26 iddynt a'r cyllidebau refeniw a chyfalaf drafft ar gyfer 2023/24. Roedd yr adroddiad hefyd yn nodi'r risgiau a'r ansicrwydd sylweddol sy'n ein hwynebu ar hyn o bryd.
- 13.2 Eglurwyd nad oedd gofyn i'r Aelodau gymeradwyo'r gyllideb heddiw, dim ond ei chadarnhau ac argymhell ei chymeradwyo yng nghyfarfod llawn yr Awdurdod ar 16 Ionawr 2023.
- 13.3 Cafodd y ffigurau o fewn yr adroddiad eu crynhoi i'r Aelodau drwy gyflwyniad ar y sgrin. Gofynnwyd i'r Aelodau nodi bod llawer o'r codiadau yn anochel ac y tu hwnt i reolaeth y Gwasanaeth oherwydd yr hinsawdd ariannol bresennol. Nodwyd hefyd bod llawer yn ymwneud â blaenoriaethau'r Gwasanaeth yr oedd rhwymedigaeth gyfreithiol arno i'w cyflawni. Mynegodd aelodau eu pryder am y cynnydd sylweddol o ran ardoll i'w cynghorau cyfansoddol, yn sgil y ffaith bod Awdurdodau Lleol eisoes yn ei chael yn cael trafferthion gyda'u cyllid eu hunain.
- 13.4 Nodwyd bod y papur hwn wedi ei gyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio y bore yma a'u bod wedi pleidleisio i newid yr argymhellion a nodi cynnwys yr adroddiad yn unig. Byddai cyfarfod arbennig yn cael ei gynnal cyn cyfarfod Llawn yr Awdurdod Tân ym mis Ionawr er mwyn trafod y cynnwys yn fanylach.
- 13.5 Atgoffwyd yr Aelodau bod Adolygiad Gofal Tân yn cael ei gynnal ar hyn o bryd a phe baent yn dymuno gwneud arbedion sylweddol, y byddai angen eu hystyried yn dilyn yr adolygiad hwn, a bwydo'r arbedion hynny yn ôl yn ystod y broses o osod cyllideb ar gyfer 2024/25.

13.6 PENDERFYNWYD:

- (i) nodi'r cyllidebau cyfalaf a refeniw ar gyfer 2023/24 yn seiliedig ar gynnydd o £5.32m mewn cyfraniadau gan awdurdodau cyfansoddol;**
- (ii) nodi'r ansicrwydd a'r risgiau allweddol a nodwyd yn ystod y broses o gynllunio'r gyllideb; a**
- (iii) nodi'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig.**

14. CANOLFAN HYFFORDDI NEWYDD

- 14.1 Cyflwynodd y Dirprwy Brif Swyddog Tân Forshaw adroddiad ar y Ganolfan Hyfforddi Newydd a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau ar y gwaith a wnaed hyd yma ar greu achos busnes manwl dros yr opsiwn/opsiynau o gael canolfan hyfforddi a datblygu newydd yng Ngwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth).

14.2 Cydnabuwyd pwysigrwydd cael cyfleuster hyfforddi priodol, effeithiol ac addas i'r diben er mwyn sicrhau bod diffoddwyr tân yn cael yr hyfforddiant gorau posibl. Ond mynegwyd pryderon am y cyfraniad y byddai hyn yn ei wneud o ran y cynnydd yn y gyllideb, a'r cynnydd dilynol yn yr ardoll i Awdurdodau Lleol.

14.3 Cynigiwyd gohirio'r eitem hon tan y cyfarfod nesaf, yn dilyn y cynigion ar gyfer y gyllideb. Cafodd hyn ei eilio a chariwyd y bleidlais yn unfrydol.

14.4 PENDERFYNWYD:

- (i) nodi'r cefndir i'r adolygiad o'r ddarpariaeth hyfforddiant, gan gynnwys adolygiad thematig Prif Ymgynghorydd Tân Cymru;**
- (ii) nodi bod y ddarpariaeth hyfforddiant bresennol yn cyrraedd diwedd ei hoes;**
- (iii) nodi'r amserlenni a nodir yn yr adroddiad hwn ar gyfer darparu achos busnes manwl i'w ystyried gan yr Aelodau.**

15 MATERION BRYD

15.1 Nid oedd materion bryd i'w codi.

Ar ddiwedd Rhan I o'r agenda, daeth recordiad y cyfarfod i ben a chytunwyd i symud i Ran II o'r cyfarfod.

16. GWEITHREDU DIWYDIANNOL (AR LAFAR)

16.1 Rhoddodd y Prif Swyddog Tân adroddiad ar lafar a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau ynghylch y trafodaethau am gyflog ar lefel genedlaethol, y potensial ar gyfer gweithredu diwydiannol a'r trefniadau parhad busnes sy'n cael eu rhoi ar waith.

16.2 Roedd papur Rhan II eisoes wedi cael ei gyflwyno i'r Aelodau yn amlinellu'r cynnig cyflog o 2% i ddiffoddwyr tân a staff ystafell reoli, a oedd wedi cael ei wrthod.

16.3 Roedd Undeb y Brigadau Tân (FBU) wedi argymhell bod eu haelodau'n gwrthod y cynnig uwch dilynol o 5% heb unrhyw amodau ynghlwm, a dyna a wnaethant. Cafodd pleidlais dros Weithredu Diwydiannol ei dechrau gyda'r dyddiad cau ar ddiwedd mis Ionawr 2023. Yn anffodus, nid oedd yr FBU wedi nodi pa ganran y byddai'n ei derbyn ac felly nid oes modd dweud pa mor bell ohoni yw'r cynnig.

16.4 Nodwyd nad oes unrhyw reolau yng Nghymru o ran y ganran o bleidleisiau sy'n ofynnol ar gyfer Gweithredu Diwydiannol fel sydd yn Lloegr, ac felly roedd y Gwasanaeth yn disgwyl i streic fynd rhagddi.

- 16.5 Atgoffwyd yr Aelodau fod y Gwasanaeth yn gaeth i Ddeddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004 a'r Fframwaith Cenedlaethol ar gyfer Awdurdodau Tân ac Achub o ran parhau i ddarparu gwasanaethau pe bai streic yn digwydd. Cafodd y gofynion hyn eu crynhoi.
- 16.6 Roedd gofyn i'r Gwasanaeth gynllunio yn unol â hynny fel nad oedd modd ei feirniadu am beidio â chynnal darpariaeth y gwasanaeth yn ystod unrhyw gyfnod o streic.
- 16.7 Y camau gweithredu posib oedd ar gael i aelodau'r FBU oedd: gweithredu heb fod yn streicio a fyddai'n golygu y byddai diffoddwyr tân yn gwrthod ymgymryd ag unrhyw waith goramser; streicio bylchog am gyfnodau o dair neu bedair awr neu shifftiau cyfan; neu streicio parhaus. Roedd cynlluniau ar y gweill ar gyfer yr holl opsiynau hyn.
- 16.8 Cafodd y rhai oedd yn bresennol wybod bod nifer fawr o swyddogion, diffoddwyr tân a gweithwyr o'r ystafell reoli yn aelodau o'r FBU ac felly y byddai disgwyl iddyn nhw gydymffurfio â chanlyniad y bleidlais. Byddai unrhyw uwch swyddogion nad ydynt yn cymryd rhan yn y streic yn ymgymryd â hyfforddiant diweddar tu dechrau'r Flwyddyn Newydd. Roedd cynlluniau hefyd yn cael eu rhoi ar waith i aelodau nad ydynt yn aelodau o'r FBU gael eu hyfforddi i weithio yn ystod cyfnodau o weithredu diwydiannol.
- 16.9 Roedd y Gwasanaeth yn ystyried y lleoedd gorau yn ddaearyddol i osod peiriannau cyflenwi a pha fathau o ddigwyddiadau y byddai'r Gwasanaeth yn mynd atyn nhw pe bai'r streic yn digwydd. Mae'n debygol na fydden nhw'n ymateb i danau bin a thanau eilaidd bach ond bydden nhw'n mynd i ddigwyddiadau lle ceir bygythiad i fywyd a gwrthdrawiadau ar y ffyrdd. Ystyriwyd hefyd wrth gynllunio mai mis Chwefror yw dechrau'r tymor llosgi dan reolaeth ac felly gallai hyn achosi problem bosibl.
- 16.10 Efallai bod yr aelodau wedi clywed bod Gwasanaethau Tân eraill yn hysbysebu am staff criw cyflenwi; fodd bynnag, ar ôl ystyried hyn roedd yr opsiwn wedi'i ddiystyru gan ei fod yn dod â chost sylweddol ac yn darparu fawr ddim o ran cyflenwi oherwydd yr heriau'n ymwneud â'u hyfforddi i wneud unrhyw beth heblaw diffodd tân yn amddiffynnol y tu allan i adeiladau.
- 16.11 Bu'r Gwasanaeth yn trafod gyda'r fyddin y posibilrwydd o gael cymorth ond, ar hyn o bryd, mae wedi penderfynu peidio â chyflwyno cais am Gymorth Milwrol i Awdurdodau Sifil (MACA). Eto, mae hynny'n rhannol oherwydd y gost, sef tua £4,000 y milwr yr wythnos, a'r un pryderon ynghylch diffyg amser i ddarparu hyfforddiant perthnasol. Fodd bynnag, hyd yn oed pe bai'r fyddin yn opsiwn fforddiadwy ni fyddai sicrwydd y byddai ganddi'r capasiti i helpu.

16.12 Gofynnwyd pam nad oedd y fyddin yn codi cost ffiniol fel yr oedd wedi gwneud ar achlysuron blaenorol. Yr ateb oedd na fyddai'n gwneud hynny am nad oedd hwn yn argyfwng cenedlaethol. Roedd y posibilrwydd o ofyn i Lywodraeth Cymru ddefnyddio ei dylanwad i fynnu costau ffiniol yn cael ei ystyried oherwydd gallai hwn fod yn opsiwn mwy ymarferol.

16.12 Yn bwysicaf oll, roedd y Gwasanaeth yn parhau i weithio gyda swyddogion lleol yr FBU er mwyn cynnal diwylliant o barchu ein gilydd a chydweithredu. Roedd y Gwasanaeth hefyd yn parhau i fod wedi ymrwymo i ddiweddarau'r Awdurdod Tân ar bob cyfle.

Daeth y cyfarfod i ben am 16.30 o'r gloch.

Adroddiad i	Panel Gweithredol	
Dyddiad	20 Mawrth 2023	
Swyddog Arweiniol	Dafydd Edwards, Trysorydd yr Awdurdod	
Swyddog Cyswllt	Helen MacArthur, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (Cyllid ac Adnoddau)	
Pwnc	Cyllideb Refeniw 2023/24	

DIBEN YR ADRODDIAD

- 1 Rhoi diweddariad ariannol i'r aelodau yn dilyn cymeradwyo cyllideb refeniw 2023/24 yng nghyfarfod Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru ar 16 Ionawr 2023.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Cymeradwyodd Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) gyllideb refeniw 2023/24 yn ei gyfarfod ar 16 Ionawr 2023. Mae'r gyllideb gymeradwy o £43.314m yn cynrychioli cynnydd o flwyddyn i flwyddyn o 9.9% ac roedd yn cynnwys y gofyniad i gyflawni arbedion o £1.4m i gyflawni sefyllfa gytbwys.
- 3 Ar adeg gosod y gyllideb, cydnabuwyd bod nifer o risgiau ac ansicrwydd yn bodoli. Roedd y rhain yn cynnwys y dyfarniad cyflog heb ei benderfynu ar gyfer diffoddwyr tân ar gyfer 2022/23 a dyfarniadau cyflog i'r holl staff ar gyfer 2023/24. Mae pob dyfarniad cyflog yn amodol ar drafodaethau cenedlaethol, ac mae'r amserlenni y tu allan i reolaeth yr Awdurdod.
- 4 Ers cymeradwyo cyllideb refeniw 2023/24 mae'r trafodaethau cyflog ar gyfer diffoddwyr tân wedi dod i ben ar gyfer 2022/23 a 2023/24 gyda chynnydd o 7% a 5% yn y drefn honno. Mae hwn yn daladwy o fis Gorffennaf bob blwyddyn ac mae'n uwch na'r rhagdybiaethau cynllunio a ddefnyddiwyd wrth osod cyllidebau 2022/23 a 2023/24. Mae dyfarniad cyflog 2023/24 ar gyfer yr holl staff eraill yn parhau heb ei benderfynu ar adeg ysgrifennu hwn.
- 5 Mae'r papur hwn yn cadarnhau'r pwysau cost ychwanegol o £1m sy'n deillio o'r trafodaethau cyflog sydd wedi dod i ben. Cynigir y dylid mynd i'r afael â'r pwysau cost hyn drwy ddefnyddio cronfeydd wrth gefn yn y tymor byr, gan gydnabod y sefyllfa ddiffyg cylchol sylfaenol.

ARGYMHELLION

6 Gofynnir i'r aelodau:

- (i) nodi casgliad y trafodaethau cyflog ar gyfer diffoddwyr tân a'r pwysau cost pellach cysylltiedig;
- (ii) ystyried defnyddio cronfeydd wrth gefn yn y tymor byr i fynd i'r afael â'r pwysau cost sy'n deillio o setliad cyflog y diffoddwyr tân;
- (iii) nodi bod y trafodaethau cyflog ar gyfer yr holl staff eraill yn parhau i fod heb eu penderfynu ar hyn o bryd; a
- (iv) nodi y bydd gan y diffyg sylfaenol o £2.4m oblygiadau anorfod ar gyfer darparu gwasanaethau yn y dyfodol a chynnydd yn yr ardoll ar gyfer 2024/25.

CEFNDIR

- 7 Mae'n ofynnol i'r Awdurdod osod cyllideb refeniw fantoledig y mae'n rhaid ei chymeradwyo gan yr Awdurdod llawn cyn dechrau'r flwyddyn ariannol. Er nad yw'r term "mantoledig" wedi'i ddiffinio'n ffurfiol yn y ddeddfwriaeth, mae CIPFA (y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus) yn cydnabod y dylai sefydliadau gael cynlluniau ariannol sy'n dangos sut y caiff y gwariant ei ariannu dros y tymor byr a'r tymor canolig.
- 8 Mae cynaliadwyedd ariannol yr Awdurdod yn y tymor byr, canolig a hir yn seiliedig ar adnabyddiaeth a dealltwriaeth o'r prif bethau sy'n gyrru costau, gan gynnwys gwerthuso risgiau ac ansicrwydd. Agweddau hanfodol ar hyn yw'r gofynion ar y gwasanaeth, yr adnoddau sydd ar gael, a'r weledigaeth strategol ar gyfer y dyfodol.
- 9 Amlygodd y broses gosod cyllideb ar gyfer 2023/24 yr heriau cyllidebol sylweddol a'r cyfyngiadau ariannol a brofir ar draws y sector cyhoeddus a chydnabu'r angen i nodi mesurau i leihau'r gofyniad cyllidebol ymhellach. Nodwyd bod y sgôp ar gyfer arbedion effeithlonrwydd yn gyfyngedig o ystyried maint y gostyngiadau yn y gyllideb dros y 15 mlynedd diwethaf.
- 10 Cymeradwyodd yr Awdurdod y gyllideb refeniw o £43.314m ar gyfer 2023/24 yn ei gyfarfod ar 16 Ionawr 2023 yn dilyn cyfres o gyfarfodydd cynllunio gan aelodau. Mae hyn yn cynrychioli cynnydd o flwyddyn i flwyddyn o 9.9% ac roedd yn cynnwys y gofyniad i nodi arbedion o £1.4m i gyflawni sefyllfa gytbwys. Fodd bynnag, ar adeg gosod y gyllideb nodwyd bod nifer o risgiau gweddilliol ac ansicrwydd yn parhau.
- 11 Roedd y risgiau hyn yn cynnwys y dyfarniad cyflog heb ei benderfynu ar gyfer diffoddwyr tân ar gyfer 2022/23 a dyfarniadau cyflog i'r holl staff ar gyfer 2023/24. Mae pob dyfarniad cyflog yn amodol ar drafodaethau cenedlaethol, ac mae'r amserlenni y tu allan i reolaeth yr Awdurdod.

GWYBODAETH

- 12 Mae'r trafodaethau cyflog ar gyfer staff a gyflogir ar delerau ac amodau'r llyfr llwyd (diffoddwyr tân) wedi dod i ben ar gyfer blynyddoedd ariannol 2022/23 a 2023/24. Mae'r setliad y cytunwyd arno wedi'i nodi isod:

Blwyddyn	% cynnydd (gwirioneddol) T	Rhagdybiaeth gynllunio %	Taladwy o
2022/23	7	5	1 Gorffennaf 2022
2023/24	5	4	1 Gorffennaf 2023

- 13 Mae'r setliad uwchlaw'r rhagdybiaethau cynllunio a ddefnyddiwyd wrth osod y gyllideb ym mis Ionawr 2023, gan greu pwysau cost cylchol pellach o £1m.
- 14 Yn y tymor byr, cynigir y bydd y pwysau cost yn cael eu rheoli trwy ddefnyddio cronfeydd wrth gefn. Er nad yw hyn yn gynaliadwy yn y tymor canolig mae hyn yn osgoi codi ardoll atodol ar awdurdodau lleol y rhanbarth yn ystod 2023/24, a bydd yn rhoi cyfle i Aelodau ystyried yr opsiynau sy'n codi o'r Adolygiad o Ddarpariaeth Frys.
- 15 Nodir bod y trafodaethau cyflog ar gyfer yr holl staff eraill yn parhau i fod heb eu penderfynu ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn ac mae hyn yn parhau i fod yn risg ariannol ar gyfer 2023/24.
- 16 Er bod defnydd pellach o gronfeydd wrth gefn yn osgoi'r angen i godi ardoll atodol ar gyfer 2023/24, ni fydd y defnydd hwn o gronfeydd wrth gefn yn gynaliadwy ar gyfer 2024/25. Creodd y gyllideb a gymeradwywyd ym mis Ionawr 2023 ofyniad i nodi arbedion cost cylchol o £1.4m ac, ynghyd ag effaith bellach y setliadau cyflog, mae'r diffyg sylfaenol ym mis Ebrill 2023 wedi cynyddu i £2.4m.
- 17 Er mwyn cyflawni sefyllfa ariannol gynaliadwy ar gyfer 2024/25 a thu hwnt, bydd angen cymryd camau pellach, gan gynnwys penderfyniadau anodd ar newidiadau parhaol i fodolau darparu a chyllido gwasanaethau, a chynnydd blynyddol sylweddol yn yr ardoll ar awdurdodau lleol ar gyfer 2024/25.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'r gyllideb yn galluogi'r Awdurdod i gyflawni ei amcanion llesiant hirdymor.
Cyllideb	Mae'r adroddiad hwn yn nodi effaith setliad y trafodaethau cyflog ar gyfer staff a gyflogir o dan delerau ac amodau'r llyfr llwyd. Nodir bod trafodaethau cyflog ar gyfer yr holl staff eraill yn parhau i fod heb eu penderfynu ar hyn o bryd ac yn cynrychioli risg ariannol pellach.
Cyfreithiol	Mae gan yr Awdurdod ddyletswydd gyfreithiol i osod cyllideb refeniw fantoledig. Yn gysylltiedig â hyn mae'n rhaid i'r Awdurdod hefyd gydymffurfio â dyletswyddau cyfreithiol eraill gan gynnwys arferion cyfreithiol priodol. Y cynnig presennol yw y dylid defnyddio'r cronfeydd wrth gefn yn y tymor byr tra'n aros i'r Aelodau ystyried modelau darparu gwasanaeth y dyfodol ymhellach.
Staffio	Mae'r adroddiad hwn yn cadarnhau'r cynnig i ddefnyddio cronfeydd wrth gefn i ariannu'r pwysau costau sy'n deillio o'r setliadau cyflog. Cydnabyddir bod hyn yn creu diffyg sylfaenol a fydd yn gofyn am adolygu modelau darparu gwasanaeth a chyllid ar gyfer 2024/25 ymlaen.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/ Y Gymraeg	Dim
Risgiau ac Ansicrwydd	<p>Roedd y gyllideb a gymeradwywyd ym mis Ionawr 2023 yn cynnwys nifer o risgiau ac ansicrwydd. Mae'r trafodaethau cyflog ar gyfer staff heblaw'r rhai ar delerau ac amodau'r llyfr llwyd yn parhau ar hyn o bryd.</p> <p>Mae cynigion y gyllideb yn cynnwys gweithgaredd ar lefelau arferol a bydd mwy o bresenoldeb mewn digwyddiadau yn creu pwysau cost pellach.</p> <p>Mae'r setliad i staff ar delerau ac amodau'r llyfr llwyd yn cynyddu'r diffyg cylchol ac mae'r cynnig i ddefnyddio cronfeydd wrth gefn yn fesur tymor byr yn unig ac nid yw'n gynaliadwy. Bydd sefydlogrwydd ariannol ar gyfer 2024/25 ymlaen yn gofyn am gytundeb pellach ar fodolau darparu gwasanaeth a threfniadau ariannu.</p>

Adroddiad i'r	Panel Gweithredol
Dyddiad	20 Mawrth 2023
Swyddog Arweiniol	Helen MacArthur, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol
Swyddog Cyswllt	Helen MacArthur
Pwnc	Cynlluniau Llesiant Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Cyflwyno Cynlluniau Llesiant drafft y tri Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) yng Ngogledd Cymru i'r Aelodau.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Mae Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) yn bartner statudol ar bob un o'r tri Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yng Ngogledd Cymru.
- 3 Mewn ymateb i'w ddyletswyddau dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, rhaid i bob bwrdd gynnal asesiad llesiant a chyhoeddi cynllun llesiant lleol blynyddol. Mae pob cynllun yn nodi sut y bydd aelodau'r BGC yn bodloni eu cyfrifoldebau.
- 4 Ynghlwm wrth y papur eglurhaol hwn mae'r tri chynllun drafft a fu'n destun ymgynghoriad cyhoeddus. Gofynnir i aelodau'r Awdurdod gymeradwyo pob cynllun.

ARSYLWADAU GAN Y PANEL GWEITHREDOL NEU BWYLLGOR ARCHWILIO

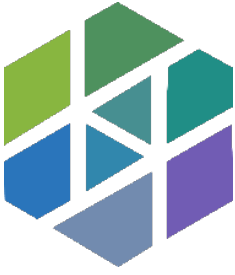
- 5 Nid yw'r adroddiad hwn wedi cael ei ystyried o'r blaen.

ARGYMHELLIAD

- 6 Gofynnir i'r Aelodau
 - i. sylwi ar ofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015; a
 - ii. chymeradwyo'r tri chynllun llesiant yn rhinwedd eu rôl fel yr Awdurdod Tân ac Achub.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae cynlluniau llesiant ymhlith gofynion statudol Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
Cyllideb	Rhaid i unrhyw weithgaredd cefnogi gael ei gyfyngu i gyllidebau Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru y cytunwyd arnynt.
Cyfreithiol	Fel partner statudol i Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus, mae gan Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru ddyletswydd gyfreithiol i gymeradwyo'r cynlluniau llesiant hyn.
Staffio	Dim
Cydraddoldeb/ Hawliau Dynol/y Gymraeg	Mae triniaeth gyfartal o ran cyflog yn rhan bwysig o amcanion Cydraddoldeb yr Awdurdod.
Risgiau	Mae diffyg cydymffurfio â deddfwriaeth yn arwain at risg cyfreithiol a risg i enw da.

Cynllun Lles 2023 i 2028

Mae'r ddogfen hon yn amlinellu Cynllun Lles Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych o dan y Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 sy'n ceisio gwneud Conwy a Sir Ddinbych yn le mwy cyfartal gyda llai o amddifadedd.

Cynnwys

Cyflwyniad	4
Sut mae'r Cynllun Lles wedi cael ei ddatblygu?	6
Datganiad Lles a'n Hamcanion	7
Lles - Mae cymunedau'n hapusach, yn fwy iach ac yn fwy gwydn i wynebu heriau, megis yr Argyfwng Newid Hinsawdd a Natur, neu'r cynnydd mewn costau byw.	12
Economi – Mae yna economi ffyniannus, a gefnogir gan weithlu medrus sy'n barod at y dyfodol	18
Cydraddoldeb – Mae'r rhai â nodweddion a ddiogelir yn wynebu llai o rwystrau	23
Tai – Mae gwell mynediad at dai o ansawdd da	29
Darparu'r cynllun a monitro cynnydd	34

Cysylltu â Ni

Am fwy o wybodaeth ar ein Cynllun Llesiant neu ar Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych yn gyffredinol cysylltwch â ni ar:

Post: Swyddog Datblygu Bwrdd Gwasanaethau Lleol

Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Bwlch Post 1

Conwy

LL30 9GN

E-bost: sgwrsysir@conwy.gov.uk

Phone: 01492 574059

Gall cwsmeriaid Gwasanaeth BT Relay sydd â nam ar y clyw neu ar y lleferydd gysylltu ag unrhyw wasanaeth y Cyngor trwy ddeialu 18001 cyn y rhif y maent ei angen.

Rydym yn hapus i ddarparu'r ddogfen hon mewn print bras, sain a braille.

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg. Byddwn yn ymateb i unrhyw ohebiaeth yn y Gymraeg ac ni fydd yn arwain at oedi.

Cyflwyniad

Mae Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych yn falch o gyflwyno'r Cynllun Lles Lleol hwn ar gyfer ein dwy sir. Mae'n ganlyniad y gwaith a ddechreuwyd yn 2021 ac mae'n cynrychioli ein casgliadau ar yr hyn rydym yn teimlo yw'r prif faes sy'n cyflwyno'r angen neu'r her fwyaf i'n cymunedau, a ble rydym yn teimlo y gall y BGC wneud y cyfraniad mwyaf heb ddyblygu gwaith da sydd eisoes yn digwydd o fewn partneriaethau a sefydliadau presennol.

Mae llawer o waith wedi'i wneud yn barod i gyrraedd y pwynt hwn, ond megis dechrau siwrnai'r BGC yw hyn. Mae'r cynllun hwn yn amlinellid o'r hyn yr hoffem ei gyflawni, ond mae yna fwy o waith i'w wneud i ddatblygu ein rhaglen waith a byddem yn croesawu eich mewnbwn i'r rhan hon o'n sgwrs barhaus gyda'n cymunedau. Os hoffech gael eich hysbysu am ein gwaith, cyfrannu neu ddarparu adborth i ni, gallwch weld ein manylion cyswllt ar y dudalen flaenorol.

Gofyniad Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yw bod BGC yn rhoi cyfle cyffrous i wasanaethau cyhoeddus ddod at ei gilydd i herio problemau difrifol yn ein hardaloedd cymunedol. I gyflawni'r nod hwn, bydd y Bwrdd yn chwarae mwy o **Rôl Arweiniol** gyda'r Cynllun hwn nag a ganiatawyd gan y cynllun blaenorol, gan dueddu i ganolbwyntio gormod ar ddarpariaeth weithredol. Trwy hyn gobeithir y bydd y Bwrdd yn gallu rhoi cyfeiriad a rennir cryf a chyfrifoldeb am newid hirdymor effeithiol, gan ddefnyddio ein llais ar y cyd fel partneriaid i ddylanwadu ac eirioli ar ran ein cymunedau.

Wrth gwrs, mae'n rhaid i ni fod yn realistig am y cyfyngiadau ariannol a wynebir gan ein sectorau, ond ar yr un pryd ystyried hyn fel cyfle ar gyfer newid gwirioneddol effeithiol a pharhau'n agored i weithio mewn ffyrdd gwahanol. Mae'r holl bartneriaid ar y bwrdd wedi ymrwymo i gydweithio i gyflawni gwasanaethau cynaliadwy ac effeithiol sy'n atal problemau rhag codi yn yr hirdymor. Rydym eisiau cefnogi ein cymunedau i fod yn ffyniannus, gwydn ac iachach. Rydym yn dymuno cyfrannu at weledigaeth Llywodraeth Cymru o Gymru mwy cyfartal a chyfrifol ar lefel fyd-eang, ble mae gennym gymunedau cydlynol a diwylliant bywiog.

Ynglŷn â Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych

Yn Ebrill 2016, sefydlodd Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 fwrdd statudol, a elwir yn Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC), ymhob ardal awdurdod lleol yng Nghymru. Mae Conwy a Sir Ddinbych wedi defnyddio grym o fewn y Ddeddf i uno eu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn un BGC ar gyfer rhanbarth Conwy a Sir Ddinbych.

Mae BGC yn gasgliad o gyrff cyhoeddus sy'n cydweithio i wella lles eu sir. Mae hyn yn golygu fel grŵp bod yn rhaid i Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych wella lles economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol ardal Conwy a Sir Ddinbych drwy weithio i gyflawni'r 7 nod Lles isod.

Mae Aelodaeth yn cynnwys uwch gynrychiolwyr o'r sefydliadau y rhestrir isod. Fodd bynnag bydd aelodaeth yn cael ei adolygu yn rheolaidd i sicrhau bod cynrychiolaeth ddigonol i gyflawni'r blaenoriaethau. Mae gennym wefan pwrpasol hefyd lle gall y cyhoedd gael mynediad i'r Asesiad a Chynllun Llesiant Lleol, yn ogystal â chofnodion cyfarfodydd, papurau cyfarfodydd bwrdd, newyddlenni ac i ganfod mwy o wybodaeth am ein partneriaid.

- Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
- Cefnogaeth Gymunedol a Gwirfoddol Conwy
- Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
- Cyngor Sir Ddinbych
- Gyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Ddinbych
- Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol
- Cyfoeth Naturiol Cymru
- Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru
- Heddlu Gogledd Cymru
- Swyddfa Commisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru
- Iechyd Cyhoeddus Cymru
- Llywodraeth Cymru

Sut mae'r Cynllun Lles wedi cael ei ddatblygu?

Roedd y cam cyntaf yn natblygiad y Cynllun Lles yn cynnwys aelodau Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych yn gweithio gyda'i gilydd ar ddatblygu ein [Hasesiad Lles Lleol](#) i'r ardal, sydd ar gael i'w weld ar-lein. Rydym ni wedi cymryd y dull gweithredu ar y cyd hwn er mwyn sicrhau bod yr asesiad yn cael ei greu yn defnyddio arbenigedd, gwybodaeth a dealltwriaeth holl bartneriaid.

Mae'r asesiad yn anelu i gasglu'r cryfderau a'r pwyntiau cadarnhaol am bobl, cymunedau a mannau Conwy a Sir Ddinbych. Mae hefyd yn disgrifio'r heriau a'r cyfleodd a wynebwr nawr ac i'r dyfodol. Cafodd ei lywio gan ddata, ymchwil cenedlaethol a lleol, ac yn bennaf oll, adborth a roddwyd i ni drwy ymgysylltu â'n preswylwyr, ymwelwyr a busnesau drwy 'Sgwrs y Sir'.

Yn ystod haf a'r hydref 2021 fe wnaethom siarad â chynifer o bobl â phosibl i ganfod eu barn am beth sy'n gweithio'n dda yng Nghonwy a Sir Ddinbych ac ar beth y mae angen i ni ganolbwyntio rwan ac ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Fe wnaethom ofyn i bobl siarad am eu profiadau a'u cymunedau er mwyn i ni ddeall ychydig mwy am bryderon a chryfderau lleol. Roeddem hefyd yn ymgysylltu â chroestoriad eang o'r gymuned, gan gynnwys:

- Grwpiau a fforymau cymunedol, yn cynnwys ystod o ddiddordebau cymunedol mewn cymysgedd o leoliadau trefol a gwledig.
- Preswylwyr.
- Pobl anabl.
- Rhwydweithiau busnes.
- Cynghorau Dinas, Tref a Chymuned.
- Pobl ifanc (drwy ysgolion a chynghor yr ysgol).
- Rhwydwaith Cydraddoldeb Hil Gogledd Cymru.
- Sefydliadau sector cyhoeddus eraill.

Fel yng ngweddill Cymru, mae gwaith ymgysylltu ac ymgynghori wedi profi'n heriol yn ystod y pandemig Covid-19. Er hynny, yn ogystal ag ymgysylltu â'r grwpiau uchod, roeddem wedi defnyddio amrywiaeth o ddulliau cyfathrebu i hybu Sgwrs y Sir, gan gynnwys y defnydd o sianeli partner mewnol a rhwydweithiau staff, fel Bwletin Conwy, newyddlen Llais y Sir, Sir Ddinbych, e-fwletinau Busnes a rhestr bostio; ond hefyd drwy

gyfryngau cymdeithasol a datganiadau i'r wasg. Roeddem hefyd yn monitro Sgwrs y Sir i sicrhau ein bod yn derbyn adborth gan bob ystod oed, pob rhan ddaearyddol o'r sir a phob maes diddordeb pwnc. Er ein bod yn hyderus ein bod wedi estyn allan at groestoriad eang o'r gymuned, o ran nodwedd a ddiogelir a daearyddol, rydym yn teimlo y gallwn wneud mwy wrth i ni weithio tuag at wella dyfnder ymgynghori gyda rhai grwpiau o bobl sydd wedi eu tangynrychioli.

Ar ddechrau 2022 roeddem wedi dechrau trafod canfyddiadau ein Hasesiad Lles yn fwy manwl a nodi'r materion strategol ble gallem wneud gwahaniaeth ar y cyd fel grŵp o bartneriaid. Cefnogwyd y gwaith hwn gan Rwydwaith Cyd-gynhyrchu Cymru. O'n dadansoddiad, roedd y Bwrdd wedi cyflwyno rhestr faith o faterion strategol. Yna cynhaliwyd cyfres o weithdai yn yr haf 2022 i flaenoriaethu meysydd â'r angen mwyaf ynghyd â themâu Cymdeithasol, Diwylliannol, Amgylcheddol ac Economaidd a datblygu atebion posibl. Gwnaed hyn drwy ystyried y synergeddau rhwng blaenoriaethau, effaith y gallai'r BGC ei gael, y goblygiadau hirdymor a ble'r oedd gwaith yn cael ei wneud eisoes. Roedd hyn wedi arwain at aiddiffinio'r cynllun yn un maes blaenoriaeth yn canolbwyntio ar **Gonwy a Sir Ddinbych yn lle mwy cyfartal gyda llai o amddifadedd.**

Cynhaliwyd ymgynghoriad pellach gyda'r cyhoedd a phartneriaid ar ein cynllun drafft rhwng Awst a Thachwedd 2022. Roedd hyn yn cynnwys trafodaethau gyda Swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol a Chydbwyllgor Trosolwg a Chraffu Conwy a Sir Ddinbych. Ar ôl dadansoddi'r holl adborth a chwblhau'r drafft terfynol ym mis Tachwedd 2022, roedd sefydliadau partner wedi trafod a chadarnhau eu hymrwymiad i'n Cynllun Lles cyn ei gymeradwyo'n llawn ym Mawrth 2023.

Datganiad Lles a'n Hamcanion

Ein nod yw gwneud **Conwy a Sir Ddinbych yn lle mwy cyfartal â llai o amddifadedd.** Fel y disgrifiwyd uchod, mae ein Hasesiad Lles sydd yn archwilio data a barn bobl leol drwy lygad Nodau Lles Cymru, wedi ein cefnogi i osod y nod hwn ar gyfer ein hardal. Mae ein hamcanion felly yn cyfrannu'n uniongyrchol tuag at gyflawni'r nodau cenedlaethol. Mae hyn yn rhoi hyder i ni ein bod yn canolbwyntio'n hadnoddau ar gyflawni'r amcanion cywir a fydd o'r budd mwyaf i'n cymunedau.

Roedd ein hasesiad o les lleol yn cynnwys chwedeg o destunau ar ystod o bynciau, wedi eu trefnu fesul y saith nod lles cenedlaethol. Amlygwyd pedair ar ddeg o'r rhain fel

meysydd oedd yn peri pryder penodol neu gyfle. Daeth 'Cymru sy'n fwy cyfartal' i'r brig fel un oedd yn cysylltu themâu asesu lles yn fwy cyffredin, yn cyd-fynd â'r achosion craidd canlynol rydym wedi eu nodi fel rhai sy'n cyfrannu at anfantais economaidd-gymdeithasol neu anghydraddoldeb yn ein siroedd:

- Costau byw
- Angen am isadeiledd ffisegol a digidol gwell
- Diffyg hyder a dyhead
- Bylchau mewn sgiliau a chyfleoedd cyflogaeth
- Argaeledd tai iach
- Mynediad at wasanaethau
- Ymddygiad gwrthgymdeithasol
- Effaith Covid-19

Bydd ein cynllun yn ceisio mynd i'r afael ag amddifadedd a materion yn ymwneud â thlodi yng Nghonwy a Sir Ddinbych yn yr hirdymor, yn cynnwys anghydraddoldeb Cymdeithasol, Amgylcheddol, Diwylliannol ac Economaidd. Golyga'r dyhead hwn ei bod yn bosibl na fyddwn yn gweld manteision ein cynllun o fewn ei gyfnod penodol, ond ein bod yn edrych ymlaen at anghenion dwy, tair a phedair cenhedlaeth i'r dyfodol. Bydd y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn canolbwyntio ar feysydd ble, drwy gydweithio y gallwn wneud gwahaniaeth a chael effaith hirdymor. Fodd bynnag, nid ydym yn dymuno dyblygu gwaith. Mae ein Cynllun yn ymwneud â dadansoddi byrddau partneriaeth eraill sydd eisoes yn gweithio i wella rhanbarth Gogledd Cymru, fel gyda diogelwch cymunedol neu dwf economaidd.

Mae'n bwysig i ni hefyd bod cynaliadwyedd a'r argyfwng hinsawdd yn amlwg ym mhopeth a wnawn. Rhaid i unigolion a chymunedau beidio bod dan anfantais neu gael eu gadael ar ôl gan y newidiadau angenrheidiol sydd ar y gweill oherwydd Newid yn yr Hinsawdd a rhaid i ni sicrhau ein bod ninnau hefyd yn manteisio ar y cyfleoedd sydd i ddod.

Datblygiad cynaliadwy yw egwyddor pwysicaf gweithgareddau BGC Conwy a Sir Ddinbych ac rydym wedi ymrwymo i ddefnyddio'r 5 ffordd at waith (cydweithio, atal, integreiddio, hirdymor a chyfraniad) i gyflawni blaenoriaethau Lles. Wrth ddatblygu ein maes blaenoriaeth bu i ni ganolbwyntio ar y **tymor hir** drwy edrych ar dueddiadau data blaenorol, cyfredol, a rhagolygon ar gyfer y dyfodol, a hefyd drwy drafod dyheadau hir

dymor ymgynghoreion ar gyfer pob nod lles cenedlaethol. Galluogodd edrych ar dueddiadau'r dyfodol – ac ystyried peryglon a chyfleoedd cysylltiedig – ni i gynnwys yr egwyddor o **atal**. Roedd **ymgysylltu** yn egwyddor allweddol. Rydym wedi buddsoddi llawer o amser mewn cynnal trafodaethau gyda'n cymunedau yn ogystal â gweithdai sy'n canolbwyntio gyda gweithwyr proffesiynol. Rydym wedi ceisio sicrhau bod y rhain yn cynrychioli ein hardaloedd cymunedol (gan adlewyrchu oedran, rhyw, statws cymdeithasol, galwedigaethau ac ati). Nid yw datblygu ein cynllun a'i ddarparu yn gallu ac ni fydd wedi'i ynysu i un partner Bwrdd Gwasanaeth Cyhoeddus yn unig, a bydd angen **cydweithio** parhaus ac ymrwymiad holl bartneriaid i sicrhau ei lwyddiant.

Bydd gwaith cynllunio manwl pellach yn cael ei gynnal yn ystod blwyddyn gyntaf y cynllun i ddiffinio rhaglen waith ac amserlenni. Mae'r 'cynllunio manwl' hwn ble mae cydgynhyrchu a chyfraniad manwl yn gallu digwydd. Ble mae yna amser i bobl gyfrannu a thrafodaethau perthnasol, pendant i'w cynnwys. Dylid nodi nad yw'r amcanion hyn yn cael eu hystyried yn rhai byr dymor eu natur, felly maent yn debygol o gael eu cyflawni dros y tymor canolig i'r hirdymor. Fodd bynnag, dylem hefyd dderbyn nad yw popeth o fewn y Cynllun o fewn rheolaeth y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, yn arbennig yn yr hirdymor. Er enghraifft, bydd llwyddiant ein heconomi yn dibynnu ar fwy o ffactorau y tu allan i'n cylch dylanwad nag o'i fewn.

Isod mae'r egwyddorion fydd yn berthnasol i Sut y Byddwn yn Gweithio i gyflawni'r Cynllun hwn. Dilyniir hyn gan y pedwar thema allweddol y bydd y BGC yn ei ddwyn ymlaen i gefnogi ei nodi i wneud **Conwy a Sir Ddinbych yn lle mwy cyfartal gyda llai o amddifadedd**.

Sut y byddwn yn gweithio

Mae'n bwysig i ni fod y BGC yn cael ei sefydlu yn y ffordd gywir o ddechrau'r Cynllun Lles hwn, i sicrhau ei fod yn cyflawni'r buddion cywir ar gyfer ein cymunedau yn y ffordd mwyaf effeithiol ac effeithlon. Wrth ymgymryd â'n holl weithgareddau, bydd y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn gweithio ar y cyd yn ei rôl partneriaeth i:

- **Arweinyddiaeth:** Darparu cyfeiriad a rennir cryf a chyfrifoldeb am newid hirdymor effeithiol, gan ddefnyddio ein llais ar y cyd fel partneriaid i ddylanwadu ac eirioli ar ran ein cymunedau.

- **Cyd-gynhyrchu:** Mabwysiadu amgylchedd ac annog rhwydweithiau cryf, sy'n hybu ymgysylltu ystyrlon a chyfathrebu gyda'n cymunedau, cefnogi diwylliant ble mae cydgyhnhyrchu a chyfraniad yn ffynnu.
- **Tegwch:** Hybu tegwch, cydraddoldeb ac amrywiaeth drwy ein holl waith.
- **Gwneud penderfyniadau ar sail gwybodaeth:** Cynnal trefniadau llywodraethu sy'n caniatáu ar gyfer gwneud penderfyniadau cadarn ar sail tystiolaeth, gweithredu ar argymhellion a wnaed drwy ymchwil ac ymgysylltu o ansawdd.
- **Tryloywder:** Trefniadau rheoli perfformiad clir a thryloyw ar waith.
- **Asesu:** Sicrhau bod ein gweithgareddau a'n penderfyniadau yn cael eu hasesu ar gyfer eu heffaith yn yr hirdymor o'r Nodau Lles, yr egwyddor datblygiad cynaliadwy a phump ffordd o weithio. Mae hyn yn cynnwys cymryd i ystyriaeth anghenion tymor byr a hirdymor, defnyddio 'Meddwl am y Dyfodol' i nodi a mynd i'r afael â tharddiad achosion yr ydym yn eu hwynebu ac atal yn hytrach nag ymateb i ddigwyddiadau risg uchel ble bynnag bo hynny'n bosibl.
- **Myfyrio:** Defnyddio'r cyngor a roddwyd gan swyddfa Comisiynydd Lles Cenedlaethau'r Dyfodol, Cyfoeth Naturiol Cymru ac eraill i ganolbwyntio ar ein trafodaethau wrth i ni gymryd camau ymlaen.
- **Datblygiad:** Archwilio a chefnogi cyfleoedd ar y cyd ar gyfer hyfforddi a datblygu gweithlu fel cyfleoedd secondiad rhwng ein sefydliadau.
- **Iaith:** Cefnogi a hybu'r Gymraeg ym mhopeth yr ydym yn ei wneud, integreiddio strategaethau Gymraeg partneriaid.

Byddwn yn defnyddio'r naw egwyddor hyn ar gyfer ein holl waith wrth i ni gymryd camau ymlaen a nodwyd i gefnogi ein nod i wneud **Sir Ddinbych a Chonwy yn lle mwy cyfartal gyda llai o amddifadedd.** Dyma'r pethau y gallwn eu gwneud gyda'n gilydd y tu hwnt i rolau a chyfrifoldebau presennol ein haelodau unigol a byddant yn ein helpu i ddiffinio ein

camau a strwythuro'r cynllunio manwl fydd yn cefnogi gweithrediad y Cynllun hwn.
Byddant hefyd yn ein helpu i gynnal a'n dal i gyfrif drwy fonitro a mesur ein cynnydd a'n
llwyddiant.

DRAFT

Lles - Mae cymunedau'n hapusach, yn fwy iach ac yn fwy gwydn i wynebu heriau, megis yr Argyfwng Newid Hinsawdd a Natur, neu'r cynnydd mewn costau byw.

Beth ydym yn ei wybod nawr?

Mae ein Hasesiad Lles yn edrych ar [fygythiadau i iechyd a lles](#). Materion sy'n achosi pryder penodol yw:

- Datblygu gwytnwch i wrthfotigau a chyffuriau a meddyginiaethau eraill.
- Y potensial ar gyfer lledaeniad cyflym clefydau heintus mewn byd cynyddol rhyngddibynnol a rhyng-gysylltiedig (pandemig).
- Effaith posibl Newid Hinsawdd a thywydd eithafol ar iechyd y cyhoedd.
- Effaith Covid-19 ar iechyd meddwl ac emosiynol (cyfyngiadau, newid ymateb a gorbryder cysylltiedig â haint, a cholli strwythurau cefnogaeth gymdeithasol i bobl).
- Mae cymunedau yn wynebu heriau sylweddol i gwrdd â'u costau byw, gyda mwy o berygl o dlodi bwyd a thanwydd.
- Mae rhagfynegiadau hirdymor yn awgrymu y bydd y materion hyn ond yn cynyddu neu'n gwaethygu dros amser.

Roedd ein cymunedau wedi mynegi eu dymuniad i gael eu cefnogi a'u grymuso i helpu i fynd i'r afael â'r materion hyn gyda ffocws o dan arweiniad cymunedol. Roedd ein hymatebwr yn dweud "Hoffwn weld hyd yn oed mwy o fuddsoddiad mewn adnoddau i helpu'r sir cyfan fynd i'r afael â Newid Hinsawdd a gwneud cynnydd yn gynt gyda datrysiadau i leihau carbon. Rwyf eisiau gweld Cynghorau gyda'r adnoddau i helpu'r gymuned gael effaith hefyd, yn hytrach nag ond canolbwyntio ar swyddogaethau mewnol."

Pa gamau allwn ni eu cymryd?

I gefnogi'r maes hwn, isod mae rhai o'r camau y gallwn eu cymryd gyda'n gilydd fel partneriaid y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn ystod pum mlynedd y cynllun hwn:

- Ymgysylltu â phreswylwyr i wella mynediad cyfartal ac arwyddbostio i'r wybodaeth, cyngor a chymorth cywir a gwasanaethau sy'n cefnogi pobl gyda'r hyn maent ei angen i ffynnu, gan gynnwys addysg, iechyd a lles a chyflogaeth.

- Ysgogi a chefnogi grwpiau cymunedol i helpu pobl barhau'n wydn; er enghraifft, cefnogi ffordd o fyw iach neu roi cymorth gyda chostau pwysau byw.
- Gweithio gyda'n partneriaid i ddarparu gwybodaeth, cyngor a chefnogaeth i'r rheiny sydd mewn perygl o dlodi tanwydd. Byddwn hefyd yn dechrau nodi camau i ddiogelu bwyd ac ynni yn yr hirdymor ac amddiffyn ein hadnoddau naturiol.
- Cefnogi cynlluniau cludiant cynaliadwy a gwyrdd sydd yn gwella ansawdd aer cyffredinol, yn cynnwys cynlluniau teithio llesol ac iach sydd yn annog cerdded a beicio.
- Lleihau allyriadau carbon a chynyddu capasiti ynni adnewyddadwy.
- Annog a chefnogi cymunedau i leihau ac ymdopi gydag effeithiau Newid Hinsawdd, dod â'r arbenigedd cywir ynghyd, gan gynnwys profiad byw, i ddarparu a gwneud penderfyniadau gwell. Yn benodol, ymgysylltu â'r gymuned ac asesu'r risg o Newid Hinsawdd lleol yn helpu i flaenoriaethu ble mae angen addasu.
- Mynd i'r afael â'r Argyfwng Natur ac anghenion lles cymunedau, amddiffyn, adfer a datblygu bioamrywiaeth a chynefinoedd naturiol, tra'n cynyddu ac annog mynediad cyfartal i'n hamgylchedd naturiol. Mae hyn yn cynnwys mynediad i fannau cefn gwlad gwyrdd a mannau arfordirol glas.

Pwy fydd yn ymwneud â chyflawni ein camau?

Holl sefydliadau partner BGC ac eraill o bosibl gan gynnwys:

- Cyngor ar Bopeth
- Cydweithredfa Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles Gogledd Cymru
- Sefydliadau'r trydydd sector

Pa lefelau atal fydd ein camau yn eu cyflawni?

Ataliad eilaidd: Targedu camau tuag at feysydd ble mae yna berygl uchel o broblem yn codi. Dull wedi'i dargedu, sy'n uno'r egwyddor o gyffredinoliaeth gynyddol.

Sut beth fyddai llwyddiant?

Tymor byr (1 i 5 mlynedd)	Tymor Canolig (5 i 10 mlynedd)	Tymor Hir (10+ mlynedd)
<p>Ein dealltwriaeth o effaith newid hinsawdd ar ein cymunedau yn gwella.</p> <p>Pan wynebwr digwyddiad hinsawdd brys, mae niwed i bobl neu eiddo wedi gostwng drwy gyngor a chefnogaeth glir.</p> <p>Mae preswylwyr hefyd yn gallu cael mynediad i gyngor a chefnogaeth maent ei angen i gefnogi eu hiechyd a'u lles a lleihau effaith costau byw cynyddol.</p> <p>Mae yna fwy o fioamrywiaeth a mwy o fynediad cyfartal i fannau cefn gwlad gwyrdd a mannau arfordirol glas, o fudd i les preswylwyr.</p>	<p>Mae allyriadau carbon o'n hystadau yn gostwng ac mae cynefinoedd naturiol yn wydn.</p> <p>Mae caledi yn sgil tlodi yn lleihau a'r nifer o'r sawl sy'n wynebu tlodi bwyd a thanwydd yn gostwng.</p> <p>Mae'r defnydd o gynlluniau teithio cynaliadwy a llesol yn cynyddu.</p> <p>Ymgysylltu cymunedol wedi'i gynllunio a'i gydlynu sy'n ystyrlon.</p>	<p>Mae amhariad o ddigwyddiadau hinsawdd yn llai cyffredin.</p> <p>Mae pobl a chymunedau yn ffynnu ac yn wydn i heriau.</p> <p>Mae heriau hirdymor yn cael eu cydnabod a chynllunio ar eu cyfer.</p>

Cysylltiadau i themâu eraill yn ein Cynllun Lles

Economi – Mae yna economi ffyniannus, a gefnogir gan weithlu medrus sy'n barod at y dyfodol:

Bod ag economi iach, ble mae pobl mewn gwaith diogel a gwerth chweil, gwella lles ac yn datblygu gwytnwch cymdeithasol ac economaidd.

Cydraddoldeb – Mae'r rhai â nodweddion a ddiogelir yn wynebu llai o rwystrau:

Sicrhau bod pobl o gefndiroedd amrywiol, grwpiau nad ydynt yn cael eu clywed yn aml a'r sawl dan anfantais economaidd-gymdeithasol yn cael eu clywed a helpu i ddatblygu penderfyniadau a gwasanaethau, gwella lles a datblygu gwytnwch cymdeithasol a diwylliannol.

Tai – Mae gwell mynediad at dai o ansawdd da:

Mae tai o ansawdd da, fforddiadwy ac effeithiol o ran ynni yn gwella lles unigolyn a chymuned ac yn datblygu gwytnwch yn erbyn costau byw cynyddol, tlodi tanwydd a newid hinsawdd.

Sut y byddwn yn cymhwyso'r 5 ffordd o weithio

Cydweithio

Mae pob sefydliad BGC yn cydnabod ei rôl unigol ac ar y cyd i ddarparu'r cyngor a'r cymorth mae ein cymunedau ei angen i ddatblygu gwytnwch a ffynnu.

Cyfranogi

Bydd y BGC yn parhau i gyfrannu ac ymgysylltu â'n cymunedau i archwilio pa wybodaeth a chefnogaeth maent ei angen i ddatblygu eu gwytnwch cymdeithasol, diwylliannol, economaidd ac amgylcheddol.

Integreiddio

Mae'r BGC yn cydnabod bod lles cymdeithasol, diwylliannol, economaidd ac amgylcheddol yn drawsbynciol a bydd yn mabwysiadu dull integredig i gefnogi ei gymunedau o ran meithrin gwytnwch a lleihau amddifadedd yn yr ardaloedd hyn.

Atal

Bydd y BGC yn cefnogi ein cymunedau i ddod yn fwy gwydn a pharod i ymateb i newidiadau cymdeithasol, diwylliannol, economaidd ac amgylcheddol gan atal gostyngiadau pellach mewn lles meddwl a chorfforol.

Hirdymor

Bydd y BGC yn cefnogi ein cymunedau drwy ddull cytbwys, gan sicrhau nad yw gwella lles cymunedol yn y tymor byr yn cyfaddawdu datblygu gwytnwch pellach a lleihau amddifadedd yn yr hirdymor.

Sut fydd ein camau yn cynyddu ein cyfraniad i'r Amcanion Lles

Ffyniannus

Drwy gefnogi mynediad i gyngor, gwybodaeth a chymorth mae ein cymunedau eu hangen, bydd y BGC yn helpu i leihau effaith costau byw cynyddol, mwyhau incwm a gwella cyfraniad cyffredinol i'r gymuned leol.

Iachach

Drwy gefnogi mynediad i gyngor, gwybodaeth a chymorth mae ein cymunedau ei angen, bydd y BGC yn helpu pobl i gael eu hysbysu'n well a gwneud newidiadau ffordd o fyw iachach, gan arwain at fywydau iachach.

Gwydn

Drwy gefnogi a dylanwadu lleihau Newid Hinsawdd ac addasiadau yn ein cymunedau, bydd y BGC yn helpu pobl i fod yn fwy parod a pharatoi ar gyfer effeithiau newid hinsawdd.

Cyfartal

Drwy gefnogi mynediad cyfartal at wybodaeth, cyngor a gwasanaethau, bydd y BGC yn helpu ein cymunedau i gael mynediad i'r wybodaeth a'r cymorth maent ei angen mewn ffordd nad yw'n creu anfantais.

Cymunedau Cydlynol

Drwy barhau i gyfrannu a chymryd rhan yn ein cymunedau, bydd y BGC yn helpu pobl i gysylltu a gallu cyfrannu at eu cymunedau mewn ystod o ffyrdd.

Y Gymraeg a Diwylliant Cymru

Mae ein cymunedau yn gallu cael mynediad i gefnogaeth yn eu dewis iaith. Bydd y BGC yn annog a gwella'r defnydd o'r Gymraeg mewn bywyd bob dydd.

Cyfrifoldeb byd-eang

Mae pob sefydliad BGC yn cydnabod ei rôl unigol ac ar y cyd i leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr a'r defnydd o adnoddau naturiol a gwarchod yr amgylchedd a chynefinoedd naturiol. Bydd y BGC yn cefnogi ein cymunedau i helpu i leihau effaith byd-eang Newid Hinsawdd.

DRAFT

Economi – Mae yna economi ffyniannus, a gefnogir gan weithlu medrus sy'n barod at y dyfodol

Beth ydym yn ei wybod nawr?

Mae ein Hasesiad Lles yn edrych ar [gyfleoedd gwaith](#) yn ein siroedd. Mae'n dweud wrthym:

- Nid nifer y swyddi sydd ar gael yn unig sy'n bwysig, ond pa fathau o gyfleoedd cyflogaeth y maent yn eu cynnig, a pha mor dda y maent yn cyd-fynd â'r newidiadau yn yr economi fyd-eang ynghyd â'r blaenoriaethau lleol. Mae cyflogaeth am dâl da yn effeithio nid yn unig ar les economaidd unigolion a chymunedau, ond gall gynorthwyo gyda lles meddyliol gan ei fod yn meithrin ymdeimlad o bwrpas ac ymdeimlad o berthyn mewn cymdeithas.
- Yn ogystal â'r camgymhariad rhwng y nifer o swyddi a'r nifer o breswylwyr sy'n gweithio, mae'r ardal yn cynnwys cyflog wythnosol sylweddol is na'r cyfartaledd ar gyfer swyddi llawn amser - £451 yng Nghonwy a £501 yn Sir Ddinbych (o'i gymharu â £540 i Brydain yn gyffredinol).
- Mae yna hefyd gyfrannau uwch o swyddi rhan amser yn cael eu cynnig yn yr ardal na'r cyfartaledd cenedlaethol - 46% o weithwyr yng Nghonwy a 39% o weithwyr yn Sir Ddinbych yn rhan amser, o'i gymharu â 32% ar draws Prydain a 35% yng Nghymru.

O fewn yr hinsawdd economaidd presennol, roedd swyddi a chyflogaeth yn faes canolbwynt drwy gydol yr ymgysylltu. Roedd un ymatebwr wedi rhoi'r adborth canlynol pan ofynnwyd beth y gellir ei wella yn yr ardal i fodloni nodau lles yn y dyfodol: "cymorth a chefnogaeth i gael pobl i swyddi a chadw swyddi. Hoffi gweld mwy o swyddi lefel is parhaol yn yr ardal ac nid gwaith tymhorol yn unig. Mwy o fentrau ble mae Cynghorau yn darparu profiad gwaith i bobl â phrofiad gwaith cyfyngedig a phrofiad gwaith i bobl ag anabledd."

Pa gamau allwn ni eu cymryd?

I gefnogi'r maes hwn, isod mae rhai o'r camau y gallwn eu cymryd gyda'n gilydd fel partneriaid y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn ystod pum mlynedd y cynllun hwn:

- Cydweithio gyda chymunedau a phartneriaid i ddarparu prosiectau a mentrau a fydd yn ysgogi twf economaidd, gan gynnwys: Mae hyn yn cynnwys prosiectau Uchelgais Gogledd Cymru a Bargen Dwf Gogledd Cymru.
- Mwyhau'r buddion a ddaw gyda'n hasedau naturiol unigol a chynyddu ein cynnig twristiaeth gynaliadwy.
- Gweithio gyda phartneriaid (gan gynnwys ysgol, colegau a phrifysgolion) i sicrhau fod pobl o bob oedran, gan gynnwys y rhai diamddiffyn a'r rhai dan ein gofal ni, yn gadarn ac yn barod am gyflogaeth, addysg bellach, neu hyfforddiant. Mae hyn yn cynnwys edrych ar Sgiliau Gwyrdd ar gyfer y dyfodol.
- Darparu mwy o gyfleoedd ar gyfer gwirfoddoli, profiad gwaith a phrentisiaethau.
- Hybu swyddi sector cyhoeddus a'r trydydd sector ar y cyd i helpu gyda recriwtio a chadw staff.
- Deddfiadau caffael cyhoeddus cymdeithasol gyfrifol, o fudd i'r gadwyn gyflenwi leol a hybu economi gylchol yn lleol.
- Drwy weithio'n rhanbarthol, ac o fewn cyd-destun Strategaeth Drafnidiaeth Cymru, byddwn yn galluogi pobl dan anfantais economaidd-gymdeithasol i gael mynediad at addysg, cyflogaeth, gwasanaethau a gweithgareddau.

Pwy fydd yn ymwneud â chyflawni ein camau?

Holl sefydliadau partner BGC ac eraill o bosibl gan gynnwys:

- Ysgolion, colegau, prifysgolion a gwasanaethau ieuencid
- Gyrfa Cymru
- Adran Gwaith a Phensiynau
- Partneriaethau fel y Bartneriaeth Sgiliau Rhanbarthol, Uchelgais Gogledd Cymru, bwrdd uchelgais datgarboneiddio Gogledd Cymru.

Pa lefelau atal fydd ein camau yn eu cyflawni?

Ataliad eilaidd: Targedu camau tuag at feysydd ble mae yna berygl uchel o broblem yn codi. Dull wedi'i dargedu, sy'n uno'r egwyddor o gyffredinoliaeth gynyddol.

Sut beth fyddai llwyddiant?

Tymor byr (1 i 5 mlynedd)	Tymor Canolig (5 i 10 mlynedd)	Tymor Hir (10+ mlynedd)
<p>Mae'r sawl sydd angen gwaith yn cael eu cefnogi i gael gwaith.</p> <p>Mae yna gynnig sgiliau gwell sy'n galluogi pobl i gael mynediad i gyflogaeth gyda thâl gwell.</p>	<p>Mae busnesau yn cael eu denu i Gonwy a Sir Ddinbych, gan ddefnyddio'r sail sgiliau cadarn, a rhoi'r cyfleoedd cywir i bobl gael gwaith. Mae hyn yn cynnwys economi carbon isel, adfywiol a swyddi gwyrdd cynaliadwy.</p>	<p>Mae ein heconomi gwyrdd, cynaliadwy yn ffynnu.</p> <p>Mae cyfartaledd incwm aelwyd yn cynyddu.</p>

Cysylltiadau i themâu eraill yn ein Cynllun Lles

Lles - Mae cymunedau'n hapusach, yn fwy iach ac yn fwy gwydn i wynebu heriau, megis yr Argyfwng Newid Hinsawdd a Natur, neu'r cynnydd mewn costau byw:

Sicrhau fod gan bobl fynediad i'r wybodaeth a'r cymorth maent ei angen i helpu gyda chostau byw cynyddol a thlodi bwyd a thanwydd a gwarchod adnoddau naturiol a bwyd yn yr hirdymor, yn helpu i wella gwytnwch ein heconomi leol.

Cydraddoldeb – Mae'r rhai â nodweddion a ddiogelir yn wynebu llai o rwystrau:

Mae sicrhau fod pobl o gefndiroedd amrywiol, grwpiau na glywir yn aml a'r sawl o dan anfantais economaidd-gymdeithasol â mynediad teg i gyflogaeth, dysgu a gofal iechyd, yn helpu i wella gwytnwch ein heconomi leol.

Tai – Mae gwell mynediad at dai o ansawdd da:

Darpariaeth ddigonol o dai effeithlon o ran ynni, fforddiadwy, o ansawdd da, ble gall pobl fyw yn annibynnol ac yn iach yn helpu i wella gwytnwch y gymuned leol.

Sut y byddwn yn cymhwyso'r 5 ffordd o weithio

Cydweithio

Mae pob sefydliad BGC yn cydnabod ei rôl unigol a chyfun i hybu swyddi sector cyhoeddus a'r trydydd sector i helpu gyda recriwtio a chadw staff.

Cyfranogi

Bydd y BGC yn ymgysylltu gydag asiantaethau a phartneriaid eraill i sicrhau gweithlu medrus a gwydn ac ysgogi twf mewn sectorau allweddol, gan gynnwys y sector amgylcheddol.

Integreiddio

Mae'r BGC yn cydnabod bod economi leol ffyniannus yn cael effaith uniongyrchol ar les cymdeithasol, diwylliannol ac amgylcheddol a bydd yn mabwysiadu dull integredig i gefnogi ei gymunedau o ran meithrin gwytnwch a lleihau amddifadedd yn yr ardal hon.

Atal

Bydd y BGC yn cefnogi ein cymunedau i fod yn fwy gwydn ac wedi paratoi yn well i ymateb i newidiadau economaidd, datblygu gweithlu cynaliadwy drwy atal diweithdra cynyddol a denu pobl ifanc i weithio yn y rhanbarth.

Hirdymor

Bydd y BGC yn cefnogi ein cymunedau i ddatblygu gweithlu cynaliadwy gyda sail sgiliau cadarn, cefnogi economi ffyniannus sy'n denu busnesau i'r rhanbarth, gan roi'r cyfleoedd cywir i bobl ar gyfer gwaith.

Sut fydd ein camau yn cynyddu ein cyfraniad i'r Amcanion Lles

Ffyniannus

Drwy sicrhau fod pobl o bob oedran yn barod ar gyfer gwaith, addysg bellach neu hyfforddiant, bydd y BGC yn helpu pobl i gael y sgiliau a'r wybodaeth i gael swyddi o ansawdd da, sy'n cefnogi cymunedau lleol a'r economi ehangach.

Iachach

Drwy weithio gyda'n cymunedau a'n partneriaid i ddatblygu gweithlu cynaliadwy, bydd y BGC yn helpu pobl i gael mynediad i waith diogel a gwerth chweil a chyfleoedd sgiliau, gan gyfrannu'n gadarnhaol at eu lles corfforol, meddyliol ac emosiynol.

Gwydn

Drwy weithio gyda'n cymunedau a phartneriaid i ysgogi twf economaidd mewn sectorau allweddol, bydd y BGC yn helpu i ddatblygu gweithlu gwydn ac economi ffyniannus.

Cyfartal

Drwy weithio gyda'n cymunedau a'n partneriaid i ddarparu cyfleoedd cyfartal ar gyfer gwaith, hyfforddiant ac addysg bellach, bydd y BGC yn helpu pobl o bob gallu a chefnidir i gael cyfle i gyflawni eu potensial.

Cymunedau Cydlynol

Drwy weithio gyda'n cymunedau a'n partneriaid i ddarparu cyfleoedd ar gyfer gwaith, addysg bellach a hyfforddiant, bydd y BGC yn helpu i gefnogi pobl i fyw a gweithio yn eu cymunedau, gan ddatblygu'r economi leol.

Y Gymraeg a Diwylliant Cymru

Drwy weithio i fwyhau buddion ein hasedau naturiol unigryw a thwristiaeth gynaliadwy, bydd y BGC yn helpu i ddiogelu diwylliant a threftadaeth y rhanbarth, gan gynnwys y Gymraeg.

Cyfrifoldeb byd-eang

Drwy weithio gyda'n cymunedau a'n partneriaid i ddatblygu economi leol gadarn, gan gynnwys yr economi werdd a chaffael sy'n gymdeithasol gyfrifol, bydd y BGC yn helpu'r economi leol i leihau'r effaith byd-eang newid hinsawdd.

Cydraddoldeb – Mae'r rhai â nodweddion a ddiogelir yn wynebu llai o rwystrau

Beth ydym yn ei wybod nawr?

Mae ein Hasesiad o'r Effaith yn edrych ar [gydraddoldeb ac amrywiaeth](#) o fewn ein cymunedau yng Nghonwy a Sir Ddinbych. Mae'n dweud wrthym:

- Mae'r sawl o gefndiroedd amrywiol neu ag anabledd yn aml yn wynebu rhwystrau i gyflogaeth, dysgu a gofal iechyd. Mae ein poblogaeth yn fwy amrywiol ac rydym angen adlewyrchu hyn yn y gwasanaethau a ddarperir, i sicrhau mynediad a chyfle cyfartal i bawb.
- Rydym angen adlewyrchu amrywiaeth ein poblogaeth yn well wrth gynnwys pobl pan wneir penderfyniadau, gan sicrhau sylwadau gan bob grŵp.
- Mae pobl â nodweddion a ddiogelir yn fwy tebyg o fyw yn y 10% mwyaf difreintiedig o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is (LSOA) yng Nghymru. Maent yn fwy tebyg o ddioddef o anfantais economaidd-gymdeithasol, ac effeithir arnynt yn anghymesur gan effaith y pandemig. Maent hefyd, felly yn fregus i bwysau chwyddiant costau byw.
- Bydd effeithiau Newid Hinsawdd hefyd yn cynyddu anghyfartaleddau o fewn ein cymunedau.

Mae ein hymgysylltiad grwpiau na glywir ganddynt yn aml yn awgrymu ein bod angen cydweithio i sicrhau nad ydym yn rhoi gormod o faich ar yr un cymunedau gyda cheisiadau niferus am yr un wybodaeth neu wybodaeth debyg a'n bod yn adborth ynglŷn â'r camau a gymerwyd ar sail eu hymgysylltiad.

Pa gamau allwn ni eu cymryd?

I gefnogi'r maes hwn, isod mae rhai o'r camau y gallwn eu cymryd gyda'n gilydd fel partneriaid y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn ystod pum mlynedd y cynllun hwn:

- Cefnogi Cynllun Gwrth-hiliaeth Llywodraeth Cymru i helpu i wireddu gweledigaeth Cymru fel cenedl gwrth-hiliaeth a deall sut mae hynny'n edrych i'n cymunedau.

- Lleihau anghyfartaleddau drwy sicrhau fod profiadau pobl o gefndiroedd amrywiol, grwpiau nas clywir yn aml, a'r rheiny dan anfantais economaidd-gymdeithasol yn cael eu clywed ac yn llywio penderfyniadau a datblygu ein gwasanaethau.
- Mynd i'r afael â'r baich emosiynol i'r sawl sy'n byw gydag effeithiau tlodi ac eithrio cymdeithasol, eu trin gyda'r parch a'r urddas maent yn ei haeddu.
- Drwy weithio gyda'n partneriaid a rhwydweithiau, byddwn yn gweithio i fynd i'r afael â bylchau yn ein Hasesiad Lles, comisiynu ymchwil ansawdd ac ymgysylltu.
- Meithrin cydlyniant cymunedol drwy sicrhau fod pobl yn cael eu diogelu rhag niwed, camdriniaeth a chamfanteisio.
- Sicrhau bod newid i Gymru sero net yn deg.

Pwy fydd yn ymwneud â chyflawni ein camau?

Holl sefydliadau partner BGC ac eraill o bosibl gan gynnwys:

- Cyngor ar Bopeth
- Joseph Rowntree Foundation
- Cydweithredfa Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles Gogledd Cymru
- Sefydliadau'r trydydd sector

Pa lefelau atal fydd ein camau yn eu cyflawni?

Atal cynradd: Datblygu gwytnwch - creu'r amodau ble nad yw problemau yn codi yn y dyfodol. Agwedd gyffredinol.

Sut beth fyddai llwyddiant?

Tymor byr (1 i 5 mlynedd)	Tymor Canolig (5 i 10 mlynedd)	Tymor Hir (10+ mlynedd)
Mae heriau sy'n wynebu cydlyniant cymunedol a diogelwch personol a bylchau mewn gwasanaeth	Cydgynhyrchu a datblygu gwasanaethau drwy gynnwys y sawl o grwpiau na glywir ganddynt yn aml.	Mae anghyfartaledd yn cael ei ddileu o ddarpariaeth gwasanaeth, gan ganiatáu i bawb gael mynediad i'r

Tymor byr (1 i 5 mlynedd)	Tymor Canolig (5 i 10 mlynedd)	Tymor Hir (10+ mlynedd)
<p>neu ddarpariaeth cyngor sy'n anfanteisio'r sawl â nodwedd a ddiogelir neu'r sawl dan anfantais economaidd-gymdeithasol, yn cael eu nodi ar unwaith gyda datrysiadau uniongyrchol.</p> <p>Rydym yn deall ac yn gweithredu ar effeithiau anghymesur newid hinsawdd ar y sawl sy'n profi amddifadedd a rheoli trosglwyddiad i Gymru sero net yn deg.</p>	<p>Mae pobl yn hyderus y bydd gwasanaethau cyhoeddus yn gweithredu i'w hamddiffyn a'u helpu nhw.</p> <p>Mae'r cymunedau mwyaf diamddiffyn sy'n agored i amryw o anghyfartaleddau iechyd wedi eu hamgylchynu gan amgylchedd sy'n ei gwneud yn haws rheoli a chymryd camau i wella iechyd a lles - er enghraifft, lleihau cymunedau'n wynebu llygredd aer a llifogydd.</p>	<p>gwasanaeth maent ei angen i ffynnu.</p> <p>Mae holl breswylwyr yn ddiogel rhag niwed, camdriniaeth neu gamfanteisio.</p> <p>Mae'r sawl sy'n profi amddifadedd yn cael eu diogelu rhag effeithiau Newid Hinsawdd.</p>

Cysylltiadau i themâu eraill yn ein Cynllun Lles

Lles - Mae cymunedau'n hapusach, yn fwy iach ac yn fwy gwydn i wynebu heriau, megis yr Argyfwng Newid Hinsawdd a Natur, neu'r cynnydd mewn costau byw:

Sicrhau bod pobl o gefndiroedd amrywiol, grwpiau na glywir yn aml a'r sawl dan anfantais economaidd-gymdeithasol yn cael mynediad teg a chyfartal i'r wybodaeth a'r cymorth maent ei angen i'w helpu gyda chostau byw cynyddol a'r tloedi bwyd a thanwydd a diogelu bwyd ac adnoddau naturiol yn yr hirdymor, yn helpu i leihau anghyfartaleddau a dileu rhwystrau.

Economi – Mae yna economi ffyniannus, a gefnogir gan weithlu medrus sy'n barod at y dyfodol:

Mae sicrhau fod pobl o gefndiroedd amrywiol, grwpiau na glywir yn aml a'r sawl o dan anfantais economaidd-gymdeithasol â mynediad teg i gyflogaeth, dysgu a gofal iechyd, yn helpu i leihau anghyfartaleddau a dileu rhwystrau.

Tai – Mae gwell mynediad at dai o ansawdd da:

Mae sicrhau fod pobl o gefndiroedd amrywiol, grwpiau na glywir yn aml a'r sawl o dan anfantais economaidd-gymdeithasol â mynediad teg i dai effeithiol o ran ynni, fforddiadwy, o ansawdd da ble gall pobl fyw yn annibynnol ac yn iach, yn helpu i leihau anghyfartaleddau a dileu rhwystrau.

Sut y byddwn yn cymhwyso'r 5 ffordd o weithio

Cydweithio

Mae pob sefydliad BGC yn cydnabod ei rôl unigol ac ar y cyd i leihau anghyfartaleddau a sicrhau bod pobl o gefndiroedd amrywiol, na glywir yn aml a'r sawl dan anfantais economaidd-gymdeithasol yn cael cyfle i wneud penderfyniadau a datblygu gwasanaethau.

Cyfranogi

Bydd y BGC yn parhau i ymgysylltu a sicrhau bod profiad byw o gymunedau amrywiol yn llywio penderfyniadau a datblygu ein gwasanaethau.

Integreiddio

Mae'r BGC yn cydnabod bod mynediad cyfartal i'n cymunedau yn rhan annatod o ddarparu ein blaenoriaethau ac felly yn sail i ddarparu ein Cynllun Lles.

Atal

Bydd y BGC yn gweithio gyda'n partneriaid a rhwydweithiau i ymgymryd ag ymchwil o ansawdd ac ymgysylltu i fynd i'r afael â bylchau yn ein Hasesiad Lles gyda'r nod o barhau i atal anghyfartaleddau yn y dyfodol a dileu rhwystrau.

Hirdymor

Bydd y BGC yn gweithio gyda phartneriaid, rhwydweithiau a chymunedau i sicrhau bod anghyfartaledd yn cael ei ddileu o ddarpariaeth gwasanaeth, gan alluogi pawb i gael mynediad i'r cyngor, cymorth a'r gwasanaethau maent eu hangen i ffynnu.

Sut fydd ein camau yn cynyddu ein cyfraniad i'r Amcanion Lles

Ffyniannus

Drwy ddileu rhwystrau a lleihau anghyfartaleddau, bydd y BGC yn helpu pobl o bob gallu a chefnidir i gael y cyfle i gyflawni eu potensial.

Iachach

Drwy gynnwys ac ymgysylltu â phobl o amrywiol gymunedau i wneud penderfyniadau a datblygu gwasanaethau, bydd y BGC yn helpu pobl i wynebu llai o anghyfartaleddau iechyd.

Gwydnwch

Drwy weithio gyda'n cymunedau a phartneriaid i leihau anghyfartaleddau a lleihau rhwystrau, bydd y BGC yn helpu i fynd i'r afael ag eithrio cymdeithasol a gwneud cymunedau yn fwy gwydn.

Cyfartal

Drwy weithio gyda'n partneriaid i leihau anghyfartaledd a dileu rhwystrau, bydd y BGC yn cefnogi ein cymunedau a phawb sy'n byw ynddynt, beth bynnag eu cefndir neu amgylchiadau.

Cymunedau Cydlynol

Drwy weithio gyda'n partneriaid i amddiffyn pobl rhag niwed, camdriniaeth a chamfanteisio, bydd y BGC yn helpu i feithrin cydlyniant cymunedol.

Y Gymraeg a Diwylliant Cymru

Drwy weithio gyda'n partneriaid i leihau anghyfartaleddau a lleihau rhwystrau, bydd y BGC yn helpu i gefnogi'r amrywiol ddiwylliannau o fewn ein cymunedau a diogelu'r iaith Gymraeg.

Cyfrifoldeb byd-eang

Drwy gefnogi ein cymunedau i ymateb i effeithiau newid hinsawdd, bydd y BGC yn helpu i sicrhau bod y camau a gymerir i leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr yn deg ac yn gymesur.

DRAFT

Tai – Mae gwell mynediad at dai o ansawdd da.

Beth ydym yn ei wybod nawr?

Mae ein Hasesiad Lles yn edrych ar y [ddarpariaeth tai](#) yn ein siroedd. Mae'n dweud wrthym:

- Bod tai o ansawdd da a charbon isel yn hanfodol ar gyfer lles unigolyn a chymuned, gan ddarparu diogelwch, preifatrwydd, iechyd da a lle ar gyfer hunaniaeth bersonol, twf a datblygiad.
- Mae'r galw am gefnogaeth digartrefedd wedi cynyddu'n sylweddol yn y blynyddoedd diweddar, sy'n cynnwys maint gwaith achos cyffredinol sy'n ymwneud â gwaith ataliol. Wrth i gyllid dynhau a chostau godi, byddwn yn gweld cynnydd pellach yn y nifer sy'n ddigartref.
- Mae amgylchedd corfforol unigolyn, gan gynnwys mynediad i fannau gwyrdd, yn chwarae rôl allweddol; gyda iechyd gwael yn gysylltiedig â digartrefedd, llety o ansawdd gwael a thlodi tanwydd. Mae ffactorau risg iechyd meddwl gwael yn effeithio'n anghymesur ar bobl o grwpiau risg uwch ac wedi eu gwthio i'r cyrion, gan gynnwys pobl ddigartref. Roedd astudiaeth ddiweddar wedi canfod yr adroddwyd am fwy o gleifion oedd wedi marw o hunanladdiad â phroblemau economaidd, gan gynnwys digartrefedd (Canolfan Iechyd Meddwl a Diogelwch, 2016)
- Yn y flwyddyn hyd at Mawrth 2021, roedd 439 o gartrefi newydd wedi eu hadeiladu yn yr ardal (310 ym Mwrdeistref Sirol Conwy, 124 yn Sir Ddinbych), er gwaethaf Cynlluniau Datblygu Lleol (CDLI) yn rhagweld y gofyn am anheddau newydd blynyddol o tua 950 o gartrefi ar draws y ddau awdurdod lleol.
- Roedd mynediad i dai fforddiadwy wedi'i amlygu fel pryder penodol ymhlith preswylwyr drwy Sgwrs y Sir. Yn Awst 2021, cyfartaledd pris tŷ ar gyfer eiddo ym Mwrdeistref Sirol Conwy oedd £202,485, a £181,538 yn Sir Ddinbych.

Mae'r dyfyniad uniongyrchol hwn o'r dadansoddiad ar-lein, ble gofynnwyd i'r ymatebwr beth gellir ei wella, yn rhoi blas o'r adborth a phryderon a roddwyd drwy gydol yr ymgysylltu ac yn arbennig grwpiau ffocws y cyhoedd a chynghorwyr. "Mwy o dai fforddiadwy ar gael i bobl leol. Mae prisiau tai wedi cynyddu'n sydyn dros y flwyddyn ddiweddar ac allan o gyrraedd llawer o bobl, gan gynnwys pobl ifanc sy'n methu aros yn eu cymunedau."

Pa gamau allwn ni eu cymryd?

I gefnogi'r maes hwn, isod mae rhai o'r camau y gallwn eu cymryd gyda'n gilydd fel partneriaid y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn ystod pum mlynedd y cynllun hwn:

- Cefnogi dull Ailgartrefu Cyflym Llywodraeth Cymru i atal digartrefedd a sicrhau bod unrhyw achosion ohono yn brin, yn fyr ac nid yn cael ei ailadrodd.
- Adolygu faint o dai sydd ar gael yn ein sir i sicrhau bod yna ddarpariaeth o ansawdd sy'n ateb anghenion preswylwyr, eu cynorthwyo i arwain bywydau annibynnol mewn llety priodol am gymaint â phosibl.
- Nodi'r rhwystrau sy'n ymwneud ag amgylchedd uniongyrchol pobl, fel mannau gwyrdd a glas, sy'n effeithio ar ansawdd eu bywyd a chyfranogiad dinesig.
- Gweithio gyda'n cymunedau i nodi a goresgyn rhwystrau i dai, gan sicrhau mynediad teg i gyngor a gwybodaeth ar ddewisiadau sydd ar gael a llwybrau i dai.
- Eirioli safonau tai sy'n cefnogi iechyd da pobl a theuluoedd sy'n byw ynddynt, gan gynnwys hybu tai carbon isel sy'n fforddiadwy i'w rhedeg ac yn wydn o ran effeithiau newid hinsawdd.
- Dod â phartneriaid hen a newydd ynghyd i adolygu dulliau arloesol ar gyfer darparu ac uwchraddio tai.

Pwy fydd yn ymwneud â chyflawni ein camau?

Holl bartneriaid BGC ac o bosibl cyrff eraill, gan gynnwys:

- Dŵr Cymru
- Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig
- Tai Iach
- Y Sector Rhentu Preifat
- Yr Ymddiriedolaeth Arbed Ynni
- Rheoli Adeiladu

Pa lefelau atal fydd ein camau yn eu cyflawni?

Gwaith ataliol trydyddol: Ymyrryd unwaith y bydd yna broblem, i'w atal rhag gwaethygu a'i atal rhag ailddigwydd yn y dyfodol. Dull ymyrryd.

Sut beth fyddai llwyddiant?

Tymor byr (1 i 5 mlynedd)	Tymor Canolig (5 i 10 mlynedd)	Tymor Hir (10+ mlynedd)
<p>Mae preswylwyr yn cael eu hysbysu'n well am ddewisiadau tai a llwybrau i dai.</p> <p>Tai diogel.</p> <p>Mae'r sawl sy'n wynebu digartrefedd yn cael cymorth i ddod o hyd i lety o fewn amserlen resymol.</p>	<p>Mae nifer ac ansawdd tai yn cynyddu.</p> <p>Mae achosion o ddigartrefedd yn lleihau.</p>	<p>Bydd anghenion tai yn cael ei ddiwallu.</p> <p>Bydd achosion o ddigartrefedd yn brin, yn fyr ac ni fydd yn cael ei ailadrodd.</p> <p>Mae cartrefi yn fwy effeithiol o ran ynni.</p>

Cysylltiadau i themâu eraill yn ein Cynllun Lles

Lles - Mae cymunedau'n hapusach, yn fwy iach ac yn fwy gwydn i wynebu heriau, megis yr Argyfwng Newid Hinsawdd a Natur, neu'r cynnydd mewn costau byw:

Bydd sicrhau bod gan bobl fynediad i'r wybodaeth a'r cymorth maent ei angen yn eu helpu i gael mynediad i'r datrysiadau tai cywir, sy'n gwella eu hansawdd bywyd a lles.

Cydraddoldeb – Mae'r rhai â nodweddion a ddiogelir yn wynebu llai o rwystrau:

Sicrhau bod pobl o gefndiroedd amrywiol, grwpiau na glywir yn aml a'r sawl dan anfantais economaidd-gymdeithasol yn ymwneud â gwneud penderfyniadau a datblygu gwasanaethau ac nad ydynt wedi eu heithrio yn gymdeithasol yn eu helpu i gael mynediad i'r datrysiadau tai cywir.

Economi – Mae yna economi ffyniannus, a gefnogir gan weithlu medrus sy'n barod at y dyfodol:

Bydd sicrhau gweithlu medrus a chynaliadwy yn helpu i ddarparu'r adnoddau mae'r sector tai eu hangen i fodloni'r galw am dai.

Sut y byddwn yn cymhwyso'r 5 ffordd o weithio

Cydweithio

Mae pob sefydliad BGC yn cydnabod ei rôl unigol ac ar y cyd i helpu ein cymunedau gael mynediad i dai o ansawdd da a chefnogi atal digartrefedd.

Cyfranogi

Bydd y BGC yn ymgysylltu gydag asiantaethau a phartneriaid eraill yn yr ardal hon i gefnogi mynediad i dai o ansawdd ac atal digartrefedd.

Integreiddio

Mae'r BGC yn cydnabod bod mynediad i dai o ansawdd da yn cael effaith uniongyrchol ar les cymdeithasol, diwylliannol ac amgylcheddol a bydd yn mabwysiadu dull integredig i gefnogi ei gymunedau o ran meithrin gwytnwch a lleihau amddifadedd yn yr ardal hon.

Atal

Bydd y BGC yn gweithio gyda phartneriaid a rhwydweithiau i helpu i leihau ac atal digartrefedd a lleihau rhwystrau sy'n cael effaith negyddol ar ansawdd bywyd pobl a chyfranogiad dinesig, gan atal gostyngiad lles ymhellach.

Hirdymor

Bydd y BGC yn gweithio gyda phartneriaid, rhwydweithiau a chymunedau i sicrhau bod darpariaeth tai yn gynaliadwy ac yn cael effaith gadarnhaol ar fywydau pobl.

Sut fydd ein camau yn cynyddu ein cyfraniad i'r Amcanion Lles

Ffyniannus

Drwy gefnogi darpariaeth tai o ansawdd da y gall pobl eu fforddio, bydd y BGC yn helpu i wella ansawdd bywyd pobl.

Iachach

Drwy gefnogi darpariaeth tai o ansawdd da, fforddiadwy, bydd y BGC yn helpu i wella lles cymunedol, diogelwch, preifatrwydd, iechyd da a lle ar gyfer hunaniaeth bersonol, twf a datblygiad.

Gwydnwch

Drwy gefnogi darpariaeth tai fforddiadwy, o ansawdd da, bydd y BGC yn helpu i leihau amddifadedd sy'n gysylltiedig â digartrefedd a thai o ansawdd gwael, gan wneud cymunedau yn fwy gwydn.

Cyfartal

Drwy gefnogi mynediad teg i gyngor, gwybodaeth a chymorth cysylltiedig â thai, bydd y BGC yn helpu i leihau anghyfarleddau cysylltiedig â thai a dileu rhwystrau.

Cymunedau Cydlynol

Drwy gefnogi darpariaeth tai fforddiadwy, o ansawdd da, bydd y BGC yn helpu pobl i allu aros yn eu cartrefi a byw yn eu cymuned leol.

Y Gymraeg a Diwylliant Cymru

Drwy gefnogi pobl leol i aros yn eu cymunedau lleol, bydd y BGC yn helpu i ddiogelu a gwarchod yr iaith a'r diwylliant Cymraeg.

Cyfrifoldeb byd-eang

Drwy gefnogi darpariaeth tai effeithiol o ran ynni, o ansawdd da, bydd y BGC yn helpu pobl i chwarae eu rhan i leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr a lleihau newid hinsawdd.

Darparu'r cynllun a monitro cynnydd

Yn ei rôl fel Bwrdd y Rhaglen, bydd darparu'r Cynllun hwn yn cael ei fonitro gan y BGC drwy adroddiadau cynnydd ac uchafbwyntiau rheolaidd i'r cyfarfodydd. Fel rhan o'n trefniadau monitro, byddwn yn llunio adroddiad blynyddol yn manylu'r cynnydd a wnaed gan y BGC i gyflawni a darparu'r Cynllun Lles. Bydd adrodd yn canolbwyntio ar weithgareddau a drafodwyd gan y Bwrdd a chynnydd unrhyw is-grwpiau (i'w benderfynu) wedi'i sefydlu i gyflawni ffrydiau gwaith penodol. Mae'r setiau Asesiad Lles yn gosod y gwaelodlin ar gyfer llwyddiant y cynllun hwn, a byddwn yn defnyddio dangoswyr a amlygwyd eisoes i fesur cynnydd ein gweithgareddau.

Mae Cyd-bwyllgor Trosolwg a Chraffu hefyd yn bodoli rhwng Conwy a Sir Ddinbych ac mae'n gyfrifol am graffu effeithlonrwydd llywodraethu'r BGC, y penderfyniadau mae'n eu gwneud a'r camau mae'n eu cymryd. Y bwriad yw rhoi cyfrifoldeb am herio ac atebolrwydd yn lleol.

Sgwrs barhaus

Roedd ymgysylltu drwy Sgwrs y Sir yn rhan bwysig o gasglu barn leol ar les o fewn cymunedau. Rydym eisieu parhau i ymgysylltu gyda phobl a chymunedau ar draws Conwy a Sir Ddinbych mewn ffordd ystyrlon, yn ogystal â gyda'r gweithlu yn ein sefydliadau. Mae'n hanfodol ein bod yn ystyried pwysigrwydd cynnwys pobl â diddordeb mewn cyflawni'r amcanion lles a sicrhau bod y bobl hynny'n adlewyrchu amrywiaeth ein poblogaethau.

Byddwn yn cymryd camau ychwanegol y tu allan i gyfarfodydd i sicrhau bod llais y cyhoedd yn cael ei glywed, ac yn parhau i helpu i gyflawni'r Cynllun Lles symud ymlaen. Mae gan bob sefydliad partner BGC ei ddull ei hun ar gyfer ymgysylltu gan gynnwys ymgysylltu digidol drwy'r cyfryngau cymdeithasol. Mae'r BGC wedi ymrwymo i rannu negeseuon allweddol rhwng sefydliadau BGC ar ddigwyddiadau ymgysylltu, yn ogystal â hybu gweithgareddau BGC. Fodd bynnag, byddwn hefyd yn archwilio cyfleoedd i ymgysylltu'n gydlynol fel partneriaid o amgylch ein themâu a rennir a galluogi dull mwy cyfannol ar gyfer gweithredu.

Mae ein holl gyfarfodydd ffurfiol yn cael eu cynnal yn gyhoeddus ac yn agored i unrhyw un arsylwi. Am restr o ddyddiadau a lleoliadau gallwch ymweld â'n [gwefan](#).

Ymgynghoriad ar Gynllun Lles Drafft Sir y Fflint a Wrecsam

Tachwedd 2022

(Scroll down to page 9 for English)

Croeso!

Croeso i'r cam diweddaraf ar ein taith i helpu gwella lles lleol ar draws Sir y Fflint a Wrecsam. Ers rhai blynedd bellach, mae sefydliadau'r sector cyhoeddus ar hyd a lled ein hardal wedi bod yn gweithio'n agosach â'r trydydd sector, busnesau a chymunedau. Wrth i ni ailennill ein gwytnwch yn dilyn COVID-19 ac wynebu'r argyfwng costau byw gyda'n gilydd, rydym eisiau cyd-gynhyrchu cynllun hirdymor i edrych ar faterion fel newid hinsawdd ac iechyd meddwl a lles.

Rhaid i Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir y Fflint a Wrecsam gyhoeddi cynllun pum mlynedd yn nodi sut y byddwn yn gweithio i wella lles lleol erbyn 4 Mai 2023. Ni fydd hwn yn derfynol. Gallai amgylchiadau newid, ac wrth i fwy o bobl ddod yn rhan o'r gwaith, gan ddod â'u hangerdd, eu hegni a'u hasbri gyda nhw, fe wnawn ni'n siŵr bod y cynllun yn datblygu.

Fe wnawn ni'n siŵr bod ein diwylliant a'n hiaith wedi'u gwreiddio'n amlwg ym mhopeth a wnawn wrth i ni barhau i ddatblygu cymunedau balch a chadarn.

Rydym yn ystyried yr ymgynghoriad hwn yn gyfle i chi rannu eich syniadau am ein sefyllfa hyd yma ac i ba gyfeiriad rydym yn mynd. Rhannwch eich barn â ni cyn 5 Chwefror 2023. Mae manylion am sut i gysylltu â ni i'w gweld ar ddiwedd y ddogfen hon.

FLINTSHIRE PUBLIC SERVICES BOARD
BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS SIR Y FFLINT

Pwy ydym ni?

Y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus sy'n dod â sefydliadau'r sector cyhoeddus ar hyd a lled Sir y Fflint a Wrecsam ynghyd. Mae'n bartneriaeth strategol sy'n canolbwyntio'n gryf ar ddefnyddio dull cydweithredol o gynllunio, gwneud penderfyniadau a gweithredu. Mae pob un o aelodau'r BGC yn sefydliad angor sy'n gweithio yn ein hardal, ac yn edrych ar sut y maen nhw'n defnyddio eu hadnoddau'n fwy effeithiol i gyflawni gwelliannau o ran lles. Mae'r berthynas gyda'n cymunedau a sut rydym ni'n gweithio gyda nhw i ychwanegu gwerth a thrawsnewid bywydau pobl yn hanfodol i'r gwaith hwn.

Rydym yn falch ein bod ni yng Ngogledd Cymru yn croesawu'r pum ffordd o weithio (atal, tymor hir, cydweithio, integreiddio a chynnwys) ym mhopeth a wnawn.

Rydym eisiau newid pethau er gwell. Bydd y BGC yn gwneud hyn drwy rannu hud cyd-ymrwymiad, gan brofi syniadau, herio effeithiau, chwalu rhwystrau a galluogi cyd-gynhyrchiad gyda'n cymunedau.

Ar sail yr hyn rydym wedi'i ddysgu dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf yn ystod pandemig COVID-19, a gan ddefnyddio tystiolaeth a data i'n harwain, rydym wedi cynhyrchu dau amcan bras y teimlwn a fydd o gymorth i ni oll gydweithio i fynd i'r afael ag anghydraddoldeb a gwella lles:

- Datblygu cymunedau sy'n ffynnu drwy leihau anghydraddoldebau ar draws yr amgylchedd, addysg, cyflogaeth, incwm a thai.
- Gwella lles cymunedol drwy alluogi pobl o bob oed i fyw bywydau iach ac annibynnol.

I gefnogi'r amcanion bras hyn, rydym wedi nodi tri maes i ganolbwyntio arnyn nhw: plant a phobl ifanc, cymunedau a'n gweithleoedd.

Datblygu cymunedau sy'n ffynnu drwy leihau anghydraddoldebau ar draws yr amgylchedd, addysg, cyflogaeth, incwm a thai.	Gwella lles cymunedol drwy alluogi pobl o bob oed i fyw bywydau iach ac annibynnol.
Sicrhau bod plant a phobl ifanc yn ffynnu drwy wneud y mwyaf o sgiliau newydd, hyfforddiant a chyfleoedd dysgu.	Sicrhau dull effeithiol o atal a darparu ymyrraeth gynnar i blant a theuluoedd ar draws y sector cyhoeddus.
Paratoi sgiliau a thalentau pawb i fynd i'r afael â newid hinsawdd a datblygu economi leol gadarn, deg a chynaliadwy.	Arloesi gyda chymunedau i ddatblygu iechyd meddwl a lles da drwy deimladau o ddiogelwch cymunedol a pherthyn.
Cryfhau'r cyswllt rhwng sefydliadau'r BGC a'u staff sy'n gweithio ac yn byw yn y cymunedau.	Sicrhau bod y BGC wir yn deall anghenion ac adnoddau eu cymunedau.

Beth wyddom ni?

Gwyddom fod ein hasesiadau lles yn nodi diwedd cyfnod ac yn cofnodi ein sefyllfa ym mis Ionawr 2022. Mae bywyd eisoes wedi symud ymlaen, gyda phobl yng Nghymru bellach yn wynebu argyfwng costau byw a helbul economaidd ledled y byd. Fel BGC, rydym wedi ymrwymo i asesu anghenion ein poblogaeth yn barhaus. Bydd hyn yn sicrhau ein bod yn gwella'r data rydym yn ei gasglu am les ein cymunedau a bod y wybodaeth yn adlewyrchu anghenion diweddaraf y dinasyddion.

Mae yna bedwar piler lles – yr amgylchedd, diwylliant, cymdeithas a'r economi. Mae'r rhain wedi'u cydblethu; nid ydynt yn bedair agwedd ar wahân. Ar draws y pedwar piler hyn, mae yna heriau cyffredin o ran anghydraddoldebau a phenderfynyddion iechyd. Oni fyddwn yn ymrwymo fel cymdeithas i fynd i'r afael â'r heriau cyffredin hyn ar draws y pedwar piler, byddwn yn parhau i wynebu dirywiad yn lles y boblogaeth.

Un o agweddau allweddol ein hasesiad lles oedd dod i ddeall y prif dueddiadau a sbardunau sy'n debygol o lunio'r dyfodol yn Sir y Fflint a Wrecsam, a chynnig cipolwg ar sut y gallwn ni baratoi orau ar gyfer y dyfodol, ar gyfer pobl a'r boblogaeth, iechyd y blaned a chyfyngiadau, anghydraddoldebau a thechnoleg. Bu i ni ddefnyddio amrywiaeth o adnoddau i lunio ein ffordd o feddwl, gan gynnwys [Adroddiad Cenedlaethau'r Dyfodol](#) Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru, [Adroddiad Llesiant Cymru](#) ac [Adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol](#) Llywodraeth Cymru a [Datganiad Ardal Gogledd Ddwyrain Cymru](#) Cyfoeth Naturiol Cymru.

Dulliau Newydd o ddylunio a chyflawni lles gyda chymunedau

Gan weithio gyda phob Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ledled Gogledd Cymru, rydym yn cynllunio amrywiaeth o ffyrddau gwaith ymgysylltu a chyfranogi rhanbarthol gyda sefydliadau partner a grwpiau cymunedol. Caiff pob ffrwd ei chyllido drwy Grant Cymorth Rhanbarthol Gogledd Cymru 2022-23, a hwylusir gan Lywodraeth Cymru. Bydd y cyllid yn ein galluogi i weithio'n agos â grwpiau cymunedol, gan wrando ar yr hyn sydd wir yn bwysig iddyn nhw a dylunio gwasanaethau gyda'n gilydd. Bydd y gwaith hwn yn parhau drwy gydol oes ein Cynllun Lles, a gallai gwasanaethau cymunedol newid wrth i anghenion y gymuned newid.

Gelwir y dull hwn o gynllunio ar y cyd a gwneud penderfyniadau yn gyfartal gyda'r BGC, partneriaid ehangach a chymunedau oll yn cydweithio ar yr un pryd, yn **gyd-gynhyrchu**. Rydym yn dysgu am gyd-gynhyrchu a'r gwahaniaeth cadarnhaol y mae'n ei wneud i ddylunio a darparu gwasanaethau, drwy fod yn rhan o rwydwaith cyffrous o ymarferwyr, hyfforddwyr a hwyluswyr, sef **Rhwydwaith Cyd-gynhyrchu Cymru**.

Mae BGC Sir y Fflint a Wrecsam wedi ymrwymo i wreiddio cyd-gynhyrchu â chymunedau yn nyluniad a chyflawniad cynllunio lles yn y dyfodol, er mwyn i adnoddau a gwasanaethau fod ar gael yng nghanol ein cymunedau i bawb eu mwynhau.

Dyma enghreifftiau o ymgysylltiad a chyfranogiad rhanbarthol a gyd-gynhyrchwyd yng Ngogledd Cymru, sy'n digwydd ar hyn o bryd neu sydd ar fin cychwyn:

- **Hanesion Cymunedol** – dulliau creadigol fel adrodd straeon i gofnodi lleisiau a phrofiadau cymunedau amrywiol.
- **Sgyrsiau Cymunedol Amrywiol Gyda'n Gilydd** – ymgysylltu gydag ystod amrywiol o grwpiau cymunedol a'r tîm Cydlyniant Cymunedol, gan eu helpu i fynegi eu barn am themâu diogelwch, cydraddoldeb a lles.
- **Rhaglen Arweinwyr y Dyfodol** – rhoi cyfle i bobl ifanc fod yn 'gyd-gynhyrchwyr' wrth gynllunio lles a phrofi'r cysyniad o Raglen Arweinwyr y Dyfodol, gyda'r potensial i ehangu ar draws Gogledd Cymru gyfan a thu hwnt.

- **Rheithgor Dinasyddion ar gyfer Gogledd Cymru** – Dyma ddull ymholi lle mae grŵp bychan o bobl yn dod ynghyd i asesu tystiolaeth a thrafod materion, gyda'r safbwyntiau hyn yn helpu'r BGC i gyd-gynhyrchu eu Cynlluniau Lles.
- **Cymuned Ymarfer Trawma a Phrofiadau Niweidiol yn Ystod Plentyndod (TRACE)** – dod â phobl a sefydliadau ar hyd a lled Gogledd Cymru ynghyd i gymryd rhan mewn 'ymarfer sy'n deall trawma' i ddysgu, rhannu ac arloesi. Bydd hyn yn helpu datblygu capasiti a gallu strategol ar draws y rhanbarth, ac yn galluogi BGC i ddod i ddeall nifer o fathau o brofiadau bywyd a mynd ati i gefnogi gwytwnch cymunedol.

Caiff tystiolaeth ymchwil, straeon cymunedol, technegau a hyfforddiant ar gyfer ymgysylltu â'r gymuned eu rhannu ym **Mhartneriaeth Dealltwriaeth Gogledd Cymru (PDGC)**, sef man cydweithio ar gyfer y BGC, partneriaid a lleisiau'r gymuned.

Ein Hamcanion

Mae'r adran hon yn rhoi mwy o fanylion am y ddau amcan a fydd wrth wraidd ein cynllun lles, y dystiolaeth sydd wedi llywio'r ddau a rhai o'r prosiectau y bydd sefydliadau'r sector cyhoeddus yn cydweithio arnyn nhw mewn partneriaeth â chymunedau a budd-ddeiliaid eraill.

[Datblygu cymunedau sy'n ffynnu drwy leihau anghydraddoldebau ar draws yr amgylchedd, addysg, cyflogaeth, incwm a thai.](#)

Plant a Phobl Ifanc

Sicrhau bod plant a phobl ifanc yn ffynnu drwy wneud y mwyaf o sgiliau newydd, hyfforddiant a chyfleoedd dysgu.

Bu i'n hasesiad ganfod bod canlyniadau mewn perthynas â phedwar penderfynydd cymdeithasol allweddol (cyflogaeth, addysg, diogelwch cymunedol ac iechyd) yn waeth ar gyfer unigolion a oedd yn byw mewn ardal incwm isel. Er bod y proffil cymwysterau cyffredinol yn cynyddu, mae yna anghydraddoldeb mewn cyrhaeddiad addysgol o hyd, ac mae aelwydydd sy'n cynnwys person anabl a phobl o grwpiau Du, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig mewn perygl o dlodi incwm. Mae'n hanfodol ein bod yn buddsoddi mewn arloesi a pharatoi pobl ifanc ar gyfer eu dyfodol, a bod amrywiaeth ac ansawdd dda o gyfleoedd gwaith sefydlog â chyflog da ar gael.

Beth y gallem ei wneud...

Addysg

- Gwella cyfleoedd dysgu i blant a phobl ifanc drwy Brifysgol Plant Wrecsam a Sir y Fflint.

Cyflogaeth

- Cefnogi'r rhaglen Arweinwyr y Dyfodol a chysoni ag Academi Arweinyddiaeth Cenedlaethau'r Dyfodol

Cymunedau – ffyniant a thegwch

Paratoi sgiliau a thalentau pawb i fynd i'r afael â newid hinsawdd a datblygu economi leol gadarn, deg a chynaliadwy.

Newid hinsawdd **yw'r broblem sy'n diffinio ein cyfnod**. Mae gennym gyfle go iawn i gydweithio er mwyn ymgysylltu â'n hamgylchedd naturiol a datblygu canlyniadau iechyd cadarnhaol, gan gynnwys gwell iechyd corfforol a meddyliol a llai o risg o afiechyd cardiofasgwlaidd a chyflyrau cronig eraill. Rhaid i ni achub ar y cyfle hwn i ddatblygu economi leol gynaliadwy, gan dyfu busnesau lleol a chanolbwyntio ar ddatblygu isadeiledd gwyrdd i helpu lliniaru effeithiau newid hinsawdd a chefnogi gwell canlyniadau lles.

Beth y gallem ei wneud...

Lle

- Cydweithio i alluogi mudiad cymdeithasol newid hinsawdd
- Cofrestru ar gyfer Siarter Teithio Iach Gogledd Cymru
- Sicrhau bod bwyd iach a fforddiadwy o ansawdd dda ar gael
- Cydweithio i ddatblygu cymunedau cadarn a chydlynus, gan leihau gwahaniaethu a chreu cyfleoedd.

Cyflogaeth

- Rhoi polisi gwirfoddoli ar waith i gynnig cyfleoedd i'r unigolion hynny sydd ar hyn o bryd wedi'u heithrio o'r gweithle i ddatblygu eu profiad.
- Defnyddio dull cydgysylltiedig o hyfforddi a recriwtio siaradwyr Cymraeg i hyrwyddo manteision siarad a defnyddio ein hiaith yn fwy rheolaidd.
- Mynd ati i ddatblygu llwybrau gyrfa ar bob lefel, gan flaenoriaethu'r unigolion hynny o'r cymunedau mwyaf difreintiedig a chyhoeddi'r cynnydd.

Gweithleoedd

Cryfhau'r cyswllt rhwng sefydliadau'r BGC a'u staff sy'n gweithio ac yn byw yn y cymunedau.

Bu i'n hasesiad nodi rôl allweddol y sector cyhoeddus o ran datblygu cymunedau cadarn, drwy ei rym gwario a rôl ei aelodau fel sefydliadau angor. Bydd cyd-gynhyrchu prosiectau gyda chymunedau a budd-ddeiliad yn annog amrywiaeth o leisiau yn ein cymunedau. Mae gweithwyr sy'n gweithio i sefydliadau BGC eisoes yn buddsoddi eu hamser yn eu cymunedau, er enghraifft, fel llywodraethwyr ysgol neu drwy drefnu Eisteddfodau lleol. Drwy gydweithio, bydd sefydliadau'r BGC yn gwneud llawer mwy i gydlynu a chefnogi eu cydweithwyr i ddatblygu ymdeimlad o berthyn ar gyfer pob cymuned, gan atgyfnerthu ein diwylliant Cymreig.

Beth y gallem ei wneud...

- Ymrwymo i bolisi gwirfoddoli staff sy'n gadael i unigolion a thimau ymrwymo cyfran o'u hamser gwaith i gefnogi sefydliadau lleol, ac annog secondiadau, swyddi ar y cyd a chydweithredu.
- Nodi lle gall sefydliadau newid systemau er mwyn i arferion recriwtio alluogi gweithleoedd amrywiol a llewyrchus.

Gwella lles cymunedol drwy alluogi pobl o bob oed i fyw bywydau iach, diogel ac annibynnol.

Plant a Phobl Ifanc

Sicrhau dull effeithiol o atal a darparu ymyrraeth gynnar i blant a theuluoedd ar draws y sector cyhoeddus.

Y ffordd fwyaf effeithiol o wella lles ein poblogaeth yw drwy atal yr angen i bobl orfod troi at gymorth iechyd a gofal cymdeithasol ac ymyrryd yn gynnar pan fo angen cymorth. Mae'n arbennig o bwysig defnyddio'r ymagwedd hon mewn cyfnod pan fo'r GIG a'r gwasanaethau gofal cymdeithasol wedi'u llethu gan y galw. Gallwn sicrhau ein bod yn ymateb i broffil newidiol Wrecsam a Sir y Fflint, sef ardaloedd lle mae proffil oedran y boblogaeth yn mynd yn hŷn. Bydd angen i bob un o aelodau BGC weithio gyda'r system ehangach i sicrhau bod atal wedi'i wreiddio ar draws popeth y maen nhw'n ei wneud, gan ganolbwyntio'n gadarn ar y blynyddoedd cynnar, lle gwyddom y bydd buddsoddiad yn cyflawni'r manteision gorau o ran canlyniadau iechyd a lles hirdymor. Bydd hyn hefyd yn cydbwysio anghenion ein poblogaeth hŷn ac yn creu amgylchedd ar gyfer heneiddio'n iach.

Mae Profiadau Niweidiol yn Ystod Plentynod yn brofiadau gofidus a allai effeithio ar blant yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol wrth dyfu i fyny, ac mae'r rhain yn gysylltiedig â phob un o benderfynyddion cymdeithasol iechyd (lles). Bu i'n hasesiad ganfod bod angen i ni ganolbwyntio ar leihau'r profiadau negyddol hyn, neu byddant yn parhau i effeithio ein poblogaeth ar hyd eu hoes, gan arwain at iechyd gwael, problemau cymdeithasol a marwolaeth gynnar.

Diogelwch Cymunedol

Mae Diogelwch Cymunedol yn ymwneud â gostwng a mynd i'r afael â throedd ac anhrefn yn y sir. Mae hyn yn dibynnu ar weithio mewn partneriaeth â'n hasiantaethau a'n cymunedau i wneud yr ardaloedd rydym ni'n byw ynddyn nhw'n fwy diogel. Fel Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, rydym yn gweithio mewn partneriaeth i roi strategaethau ar waith sy'n cyd-fynd â deddfwriaeth a blaenoriaethau ehangach.

Beth y gallem ei wneud...

Atal ac Ymyrraeth Gynnar

- Gweithio tuag at ddull system gyfan o atal ac ymyrryd yn gynnar ar gyfer plant a theuluoedd.

Pwysau Iach

- Ymrwymo i arwain ar y Dull System Gyfan ar gyfer Pwysau Iach. Mae gordewdra, deiet gwael a segurddod yn rhai o'r ffactorau risg mwyaf i fywydau pobl sy'n byw gydag anabledau yng Nghymru.

Cymunedau – ffyniant a thegwch

Arloesi gyda chymunedau i ddatblygu iechyd meddwl a lles da.

Mae yna gyfradd uwch o broblemau iechyd meddwl yng Ngogledd Cymru nag yng ngweddill y wlad, a hynny heb i ni ddeall yn llwyr effeithiau COVID-19. Yn benodol, gwyddom o asesiad o anghenion poblogaeth Wrecsam y gallai'r model meddygol presennol ar gyfer darparu gwasanaethau iechyd meddwl yn Wrecsam fod yn atal cyfle pellach i gyd-gynhyrchu gwasanaethau iechyd meddwl hygyrch yn y gymuned. Felly mae yna gyfle go iawn i sicrhau bod mynediad at wasanaethau ar draws Sir y Fflint a Wrecsam yn cael ei ddylunio'n well, er mwyn sicrhau gwasanaethau hygyrch, integredig a di-dor i ddinasyddion.

Beth y gallem ei wneud...

Iechyd Meddwl a Lles

- Cefnogi'r mudiad cymdeithasol Iechyd Meddwl Da ar draws Wrecsam a Sir y Fflint, sy'n hyrwyddo'r defnydd o'r 5 awgrym llesol.

Iechyd Gwyrdd

- Gwneud y mwyaf o gyfleoedd iechyd gwyrdd drwy bresgripsiynu cymdeithasol yn Wrecsam a Sir y Fflint.

Gweithleoedd

Sicrhau bod y BGC wir yn deall anghenion ac adnoddau eu cymunedau.

Bu i'n hasesiad ganfod darlun cymysg o ymgysylltiad â'n cymunedau a'n budd-ddeiliaid. Drwy ymrwymo i sgyrsiau agored gwell a mynd ati i chwilio am leisiau a straeon a phrofiadau bywyd anghyfarwydd, rhaid i BGC weithio gyda chymunedau a defnyddwyr y gwasanaethau ar ddylunio, darparu a pherchenogi'r gwasanaethau y mae arnyn nhw eu hangen.

Beth y gallem ei wneud...

- Gweithio gyda chymunedau a'r ganolfan Profiadau Niweidiol yn Ystod Plentyndod i ddod yn sefydliadau sy'n deall trawma.
- Mynd i'r afael â'r rhwystrau i ddefnyddio gwasanaethau cyhoeddus y mae pobl anabl yn eu hwynebu.

- Ymrwymo i fod yn sefydliadau sy'n Cefnogi Maethu er mwyn gwella cyfleoedd ar gyfer ein plant sy'n derbyn gofal.

Beth nesaf?

Byddwn yn myfyrio ar y sylwadau, yr heriau a'r syniadau a fydd yn dod i law ar y cam ymgynghori hwn wrth i ni barhau i gyd-gynhyrchu ein cynllun lles. Er mwyn cyflawni newid cynaliadwy ar gyfer Sir y Fflint a Wrecsam, rhaid i ni fod yn fentrus – mae angen i ni feddwl sut beth fydd llwyddiant mewn 5, 10, 15, 20, 25 mlynedd, a sut y gallwn ni gyrraedd hynny.

Rydym yn falch ein bod wedi defnyddio'r pum ffordd o weithio yng Ngogledd Cymru i lunio ein ffordd o wneud pethau. Wrth i ni symud ymlaen, gwaith y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus fydd gweithio gyda chymunedau, budd-ddeiliaid a busnesau i rannu'r hud.

Cymryd Rhan

Mae sefydliadau'r BGC, partneriaid a chymunedau wrthi'n dod ynghyd i newid ein ffyrdd o weithio a chyd-greu gwell canlyniadau gyda chymunedau. Yn y dyfodol, byddwn yn parhau i ddefnyddio a rhannu ein tystiolaeth, ein gwybodaeth a'n dealltwriaeth i lywio cynllunio lles. Ymunwch â ni.

Os hoffech chi wneud sylwadau am ein hamcanion a rennir a'r camau rydym yn eu llunio gyda chymunedau, cysylltwch â'r tîm cyn 5 Chwefror 2023.

sustainability@wrexham.gov.uk

corporatebusiness@flintshire.gov.uk

DRAFFT YMGYNGHORI

CYNLLUN LLESIANT GWYNEDD A MÔN 2023-2028

Cynnwys

1	Croeso
2	Rhagair gan Gadeirydd y BGC
3	Cefndir i'r Cynllun Llesiant
4	Aseiad o Lesiant Lleol
5	EIN AMCANION LLESIANT ARFAETHEDIG
6	Sut rydym wedi datblygu'r Amcanion Llesiant Arfaethedig
7	Y camau nesaf – ymgynghoriad
Atodiad 1:	Prif negeseuon o'r Aseidiadau Llesiant 2022
Atodiad 2:	Sut byddwn yn gweithredu i'r dyfodol (y pum ffordd o weithio)

1. Croeso

Croeso i ymgynghoriad ar ddrafft ail Gynllun Llesiant Gwynedd a Môn. Mae'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, neu'r BGC fel mae'n cael ei alw'n aml, wedi defnyddio'r wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr [Aseiad Llesiant](#) i edrych ar sut i wella llesiant ar draws y rhanbarth. Mae gennym ddiddordeb mewn gwybod a ydych chi'n credu y bydd y cynlluniau sydd gennym ni'n helpu i wneud pethau'n well i chi a'ch cymuned. Hoffem hefyd wybod a oes gennych chi unrhyw syniadau eraill am sut y gallwn ni weithio gyda'n gilydd er budd ein cymunedau.

Bydd y cynllun yn newid ac yn esblygu dros yr wythnosau nesaf wrth i ni gael mwy o wybodaeth a dealltwriaeth well fyth o'r hyn sy'n bwysig a sut y gallwn ni weithio gyda'n gilydd i wneud Gwynedd a Môn yn lefydd gwell i fyw, gweithio ac ymweld a nhw. Dyna pam mae rhai o'r manylion ynghylch yr amcanion arfaethedig a sut y byddwn ni'n gwybod os ydym ni'n gwneud gwahaniaeth ar goll. Byddwn yn siarad â phobl ac yn casglu barn tan **6ed Mawrth 2023** felly mae digon o amser i chi roi gwybod i ni be rydych yn ei feddwl. Cewch fanylion ar sut i gysylltu ar ddiwedd y ddogfen hon.

2. Rhagair gan Gadeirydd y BGC

Mae gennym weledigaeth i weithio gyda'n gilydd i sicrhau bod ein cymunedau yn ffynnu ac yn llewyrchus i'r hir dymor. Nod y Cynllun Llesiant yw gosod allan sut yr ydym am gyflawni hyn a gwneud gwahaniaeth gwirioneddol i fywydau trigolion Gwynedd a Môn. Fel darparwyr gwasanaethau cyhoeddus byddwn yn cydweithio i gyflawni uchelgais cyffredin ar gyfer y rhanbarth cyfan.

Bydd y sefydliadau unigol yn parhau i ddarparu amrywiaeth o wasanaethau fydd yn cyflawni eu hamcanion llesiant unigol yn ogystal â chyfrannu at amcanion llesiant y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus. Mae ymgysylltu gyda chymunedau yn greiddiol i lwyddiant y cynllun, ac mae'r Bwrdd yn ymrwymo i ddarparu arweiniad clir er mwyn cyrraedd ei amcanion.

Mae gennym gymunedau cryf a balch, gyda thraddodiad o helpu'n gilydd ac o gydweithio. Bydd rôl y cymunedau hyn yn ganolog wrth gyflawni'r amcanion llesiant sydd wedi eu gosod yn y cynllun hwn.

Dylai'r amcanion a'r camau i'w cyflawni, ar ôl eu cwblhau, gysylltu a chefnogi ei gilydd oherwydd natur groes-dorri'r amcanion. Dylai pob aelod o'r BGC allu chwarae eu rhan yn llawn wrth gyflawni'r hyn yr ydym yn ei ddisgwyl gan y cynllun.

Ers i ni ddechrau edrych ar yr hyn y gallem ei wneud i wella lles yng Ngwynedd a Môn, mae'r rhyfel yn yr Wcrain a chostau argyfwng byw wedi gwneud bywydau rhai pobl hyd yn oed yn anoddach. Wrth i ni barhau i ddatblygu'r cynllun mewn ymgynghoriad â'r cyhoedd a phartneriaid, byddwn yn edrych ar sut y gallwn weithio gyda'n gilydd i sicrhau bod y materion hyn yn cael eu cynnwys yn y cynllun terfynol.

Aled Jones-Griffiths

Cadeirydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn

3. Cefndir i'r Cynllun Llesiant

Yn 2015, sefydlodd Llywodraeth Cymru gyfraith newydd yng Nghymru o'r enw Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Digwyddodd hyn yn dilyn sgysiau gyda miloedd lawer o bobl ledled Cymru am y "Cymru yr ydym ei eisiau".

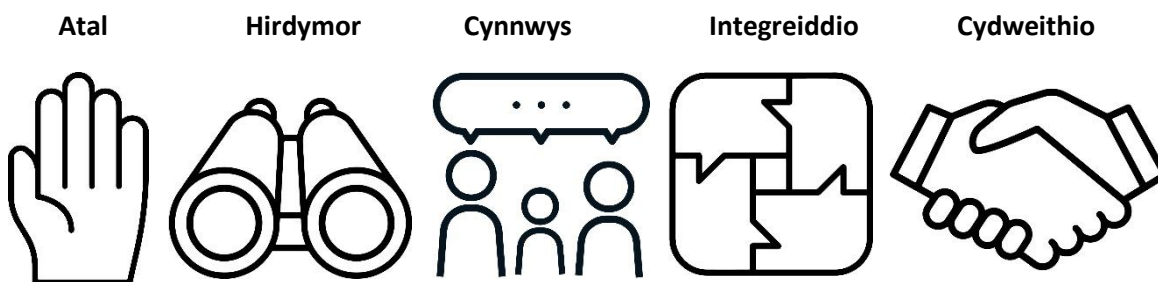
Mae'r gyfraith hon yn rhoi dinasyddion Cymru yng nghanol pob peth y mae gwasanaethau cyhoeddus yn ei wneud i wella Cymru yn economaidd, yn gymdeithasol, yn amgylcheddol ac yn ddiwylliannol, ac mae'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth ei chalon. Golyga hyn fod angen i bob gwasanaeth cyhoeddus weithio mewn ffordd sy'n gwella lles pobl heddiw heb wneud unrhyw beth a allai wneud pethau'n waeth ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol o fabanod, plant, pobl ifanc, oedolion a phobl hŷn, mewn geiriau eraill ein teuluoedd, ifanc a hen, a'n ffrindiau a'n cymdogaion i gyd.

Mae'r Ddeddf yn amlygu saith nod llesiant cenedlaethol a phum ffordd o weithio er mwyn rhoi pwrpas cyffredin i gyrff cyhoeddus. Mae hefyd yn ceisio sicrhau ein bod yn well am wneud penderfyniadau drwy osod dyletswydd ar sefydliadau i feddwl am yr hir-dymor, i gydweithio ac i ystyried pobl o bob oedran wrth ddatrys ac atal problemau.

Gyda'i gilydd, mae'r saith nod llesiant a'r pum ffordd o weithio wedi eu cynllunio i gefnogi gyrff cyhoeddus i gwrdd ag anghenion presennol eu cymunedau, a sicrhau nad yw penderfyniadau heddiw yn niweidiol i genedlaethau'r dyfodol. Dyma'r saith nod llesiant cenedlaethol:

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol hefyd yn gofyn i wasanaethau cyhoeddus unigol weithredu'n gynaliadwy a defnyddio'r pum ffordd ganlynol o weithio:

Yn ogystal â'r disgwyliad i weld pob gwasanaeth cyhoeddus yn gweithio yn y modd hwn, mae'r Ddeddf hefyd yn sefydlu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ar gyfer pob ardal awdurdod lleol yng Nghymru. Mae Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn wedi penderfynu cydweithio fel un Bwrdd ar y cyd er mwyn sicrhau bod cyrff cyhoeddus ar draws yr ardal yn gweithio gyda'i gilydd i greu dyfodol gwell ar gyfer pobl Gwynedd a Môn.

Mae'n rhaid i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus asesu llesiant ein hardal a chreu Cynllun Llesiant gyda'r nod o gydweithio i wella lles economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol y bobl a chymunedau yn ein hardal ni.

Aelodaeth Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn:

Pump aelod statudol y Bwrdd yw:

- Cyngor Sir Ynys Môn
- Cyfoeth Naturiol Cymru
- Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru
- Cyngor Gwynedd
- Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr

Aelodau gwahoddedig y Bwrdd yw:

- Iechyd Cyhoeddus Cymru
- Grŵp Llandrillo Menai
- Mantell Gwynedd
- Medrwn Môn
- Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
- Prifysgol Bangor
- Llywodraeth Cymru
- Cynrychiolydd landlordiaid cymdeithasol cofrestredig gogledd Cymru
- Heddlu Gogledd Cymru
- Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru
- Gwasanaeth Prawf Cymru

Mae cyfle i wahodd cyrff / mudiadau / sefydliadau / partneriaid eraill i eistedd ar Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn pan fydd amcanion a chymau gweithredu penodol ddod i'r amlwg.

4. Yr Asesiadau Llesiant Lleol

Ym mis Mai 2022 cyhoeddwyd Asesiad o Lesiant Lleol ar gyfer Gwynedd ac Ynys Môn. Mae'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus wedi rhannu'r ddwy sir yn 14 o ardaloedd llai a chafodd gwaith ymchwil ei wneud er mwyn deall a dysgu mwy am lesiant yr ardaloedd hynny. Mae wyth o'r ardaloedd yma

yng Ngwynedd a chwech ar Ynys Môn. Mae'r llyfrynnau gwybodaeth ar gyfer pob ardal ar gael ar y wefan. www.llesiantgwyneddaron.org/cy

Man cychwyn yn unig oedd yr asesiad – braslun o lesiant yr ardal oedd yn mynd law yn llaw â'r llyfrynnau ardal er mwyn helpu'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus i ddeall Gwynedd a Môn yn well. Wedi ystyried y data a barn pobl leol, daeth y Bwrdd i'r casgliad mai dyma yw'r materion sy'n bwysig i drigolion Gwynedd a Môn:

- Ymateb i dlodi a chostau byw
- Gwella iechyd a llesiant plant a phobl ifanc
- Gwella iechyd a lles meddyliol
- Newid hinsawdd – cefnogi cymunedau i gyrraedd targedau net sero
- Hybu defnydd yr iaith Gymraeg
- Galluogi profiad cyfartal a mynediad i natur
- Cynllunio gweithlu i'r dyfodol sy'n ateb anghenion y gymuned a'r economi leol
- Sicrhau tai i bobl leol
- Dylanwadu ar flaenoriaethau ariannol cyrff cyhoeddus

Gwelwch **Atodiad 1** am fanylion pellach ar y prif negeseuon a gasglwyd o'r Asesiadau Llesiant.

5. EIN AMCANION LLESIANT ARFAETHEDIG:

Wrth ddefnyddio'r dystiolaeth yn yr Asesiadau Llesiant, mae'r BGC wedi adnabod **tri Amcan Llesiant**:

- Rydym am weithio gyda'n gilydd i liniaru effaith **tlodi** ar lesiant ein cymunedau.
- Rydym am weithio gyda'n gilydd i flaenoriaethu lles a llwyddiant ein **plant a phobl ifanc**.
- Rydym am weithio gyda'n gilydd i gefnogi ein cymunedau i symud tuag at **Sero Net Carbon**.

Mae'n bwysig nodi hefyd y bydd yr **iaith Gymraeg** yn llinyn euraidd sy'n rhedeg drwy'r cynllun. Byddwn yn hyrwyddo'r defnydd o'r iaith ym mhob maes o'n gwaith ac yn gweithio gyda chymunedau i ddatblygu gwasanaethau a gweithgareddau trwy gyfrwng y Gymraeg.

Ar gyfer pob un o'r amcanion hyn, mae'r tablau isod yn rhoi mwy o wybodaeth am pam y cawsant eu dewis, pa gamau yr ydym ni'n ystyried eu cymryd i'w cyflawni a sut maen nhw'n cyfrannu at bob un o'r Nodau Llesiant. Fel yr eglurwyd yn gynharach, bydd y rhain yn cael eu diwygio a'u mireinio yn ystod y cyfnod ymgynghori o ganlyniad i fwy o wybodaeth a beth yw barn pobl.

Amcan Llesiant 1: Rydym am weithio gyda'n gilydd i liniaru effaith tlodi ar lesiant ein cymunedau

Uchelgais:

Byddwn yn datblygu dealltwriaeth fanwl o sut mae tlodi yn effeithio ar ein hardaloedd ac yn ceisio sicrhau bod y gwaith sy'n digwydd yn y maes ar draws y cyrff cyhoeddus yn fwy effeithiol er mwyn lliniaru effaith hirdymor tlodi. Byddwn yn ceisio cael dealltwriaeth fanwl o'r goblygiadau o fyw mewn tlodi yn ein gwahanol ardaloedd. Byddwn yn parhau i ddatblygu'r

Aseidiadau Llesiant i gael darlun manwl o ble mae'r diffyg mynediad at wasanaethau yn fwy heriol oherwydd tlodi.

Be gallem ei wneud dros gyfnod pum mlynedd y Cynllun:

- Byddwn yn blaenoriaethu mynd i'r afael â chaledi a thlodi mewn ymateb i'r argyfwng costau byw.
- Byddwn yn gweithredu fel llais i'r rhai sy'n cael eu heffeithio gan dlodi a chaledi yng Ngwynedd a Môn gan wybod beth sydd ei angen ar gymunedau a dinasyddion a'r wybodaeth sydd gan bartneriaid.
- Byddwn yn coladu buddion ac adnoddau i liniaru effaith tlodi mewn ffordd gydlynol er mwyn sicrhau ei fod yn cyrraedd pawb sydd angen cymorth.
- Byddwn yn ysgogi a chefnogi grwpiau cymunedol i helpu pobl i aros yn wydn, er enghraifft, cefnogi ffyrdd iach o fyw, neu ddarparu cymorth gyda phwysau costau byw.
- Byddwn hefyd yn dechrau nodi camau i ddiogelu bwyd ac ynni yn y tymor hir a diogelu ein hadnoddau naturiol.
- Byddwn yn gweithredu caffael cyhoeddus sy'n gymdeithasol gyfrifol, er budd y gadwyn gyflenwi leol a hyrwyddo economi gylchol yn lleol.
- Gan weithio o fewn cyd-destun Strategaeth Drafnidiaeth Cymru, byddwn yn ceisio cefnogi'r rhai sydd dan anfantais economaidd-gymdeithasol i gael mynediad i addysg, cyflogaeth, gwasanaethau a gweithgareddau.
- Byddwn yn ymrwymo i ddatblygu meddylfryd gwaith teg, rhoi gwaith teg wrth wraidd polisïau a chynlluniau, creu gwaith teg a bod yn esiamplau o waith teg yng Ngwynedd a Môn gan arddangos gwerth dull gweithredu o'r fath i fusnesau a'r gymuned a hyrwyddo mynediad i waith teg i bawb.

Sut y byddwn yn gwybod ein bod yn gwneud cynnydd?

Cysylltiadau i'r 5 Ffordd o Weithio:

Cysylltiadau i'r 7 Nod Llesiant:

Amcan Llesiant 2: Rydym am weithio gyda'n gilydd i flaenoriaethu lles a llwyddiant ein plant a phobl ifanc

Uchelgais:

Byddwn yn cyd-gynllunio gwasanaethau a gweithgareddau ataliol i gefnogi teuluoedd cyn i'r angen am wasanaethau dwys godi. Byddwn yn annog plant, pobl ifanc a'u teuluoedd i wella eu hiechyd er mwyn iddynt allu byw yn iach ac yn annibynnol o fewn eu cymunedau i'r hir dymor. Byddwn yn gweithio i sicrhau bod ein plant a'n pobl ifanc yn cael profiadau cadarnhaol yn ystod eu plentynod ac yn rhoi blaenoriaeth i gefnogi teuluoedd er mwyn sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau mewn bywyd. Byddwn hefyd yn sicrhau bod gweledigaeth glir ymysg y partneriaid allweddol i sicrhau'r canlyniadau gorau i blant a phobl ifanc.

Be gallem ei wneud dros gyfnod pum mlynedd y Cynllun:

- Byddwn yn hyrwyddo a Chydlynu'r Cynllun Blynnyddoedd Cynnar
- Byddwn yn ceisio cydlynu strategaethau i fynd ar afael ar ordewdra ymysg plant.
- Byddwn yn ymrwymo i gynlluniau'r Bwrdd Bregusrwydd a Cham-fanteisio Gogledd Cymru sy'n cwmpasu'r gweithgarwch i amddiffyn poblogaeth gogledd Cymru gan gynnwys gwaith penodol i ddiogelu pobl ifanc.
- Byddwn yn cefnogi'r Strategaeth Genedlaethol Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol.
- Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid i sicrhau bod pobl o bob oed, gan gynnwys y rhai sy'n agored i niwed neu yn ein gofal, yn wydn ac yn barod ar gyfer cyflogaeth, addysg

<p>bellach neu hyfforddiant. Mae hyn yn cynnwys edrych ar Sgiliau Gwyrdd ar gyfer y dyfodol.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Byddwn yn darparu mwy o gyfleoedd ar gyfer gwirfoddoli o safon, profiad gwaith a phrentisiaethau. • Byddwn yn clymu hyfforddiant trawma ar sail profiad niweidiol yn ystod plentyndod (ACE) lle mae hyn yn briodol.
Sut y byddwn yn gwybod ein bod yn gwneud cynnydd?
Cysylltiadau i'r 5 Ffordd o Weithio:
Cysylltiadau i'r 7 Nod Llesiant:

Amcan Llesiant 3: Rydym am weithio gyda'n gilydd i gefnogi ein cymunedau i symud tuag at Sero Net Carbon

Uchelgais:

Byddwn yn cydweithio yn lleol i gefnogi ein cymunedau i leihau allyriadau carbon a cheisio lliniaru effaith newid hinsawdd. Mae'r Bwrdd yn ystyried bod gwarchod yr amgylchedd naturiol yn rhan amlwg o gyflawni ei flaenoriaethau a bydd yn thema cyffredin sy'n rhedeg ar draws yr holl amcanion Llesiant.

Be gallem ei wneud dros gyfnod pum mlynedd y Cynllun:

- Byddwn yn ceisio cyflawni gweithgaredd datgarboneiddio o fewn ein cymunedau.
- Byddwn yn cefnogi ein cymunedau i symud tuag at Sero Net Carbon.
- Byddwn yn defnyddio ein tirwedd i storio carbon a lliniaru effeithiau newid hinsawdd.
- Byddwn yn hyrwyddo a gweithredu'r Siarter Teithio Llesol.
- Byddwn yn optimeiddio cyfleoedd iechyd gwyrdd trwy bresgripsiwn cymdeithasol.
- Byddwn yn gwarchod a gwella bioamrywiaeth a chynefinoedd naturiol, tra'n cynyddu ac annog mynediad cyfartal i'n hamgylchedd naturiol. Mae hyn yn cynnwys mynediad i fannau gwyrdd o gefn gwlad, a mannau arfordirol glas.
- Byddwn yn gwneud y mwyaf o'r buddion a ddaw yn sgil ein hasedau naturiol unigryw a chynyddu ein harlwy twristiaeth gynaliadwy.
- Byddwn yn gweithio gyda ac yn cefnogi cymunedau sydd eisiau rheoli a gwella eu hamgylchedd lleol ac yn grymuso pawb, gan gynnwys pobl ifanc, i wella mannau cymunedol.

Sut y byddwn yn gwybod ein bod yn gwneud cynnydd?

Cysylltiadau i'r 5 Ffordd o Weithio:

Cysylltiadau i'r 7 Nod Llesiant:

6. Sut rydym wedi datblygu'r Amcanion Llesiant arfaethedig

Wedi ystyried y prif negeseuon a amlygwyd yn yr Asesiadau Llesiant, cynhaliwyd cyfres o weithdai dros haf 2022 gydag aelodau'r Bwrdd er mwyn canfod barn ynglŷn â pha feysydd i'w blaenoriaethu. Gyda chefnogaeth Rhwydwaith Cyd-gynhyrchu Cymru, rhoddodd y gweithdai gyfle i aelodau adlewyrchu ar y Cynllun Llesiant blaenorol wrth ystyried y cwestiynau canlynol:

A. Edrych yn ôl ar Gynllun Llesiant 2017-22:

- Sut wnaethom ni yn erbyn y ddau amcan/naw thema yn y cynllun blaenorol?
- Be sydd wedi newid a dylanwadu ar lesiant ein cymunedau yn y 5 mlynedd diwethaf?

B. Edrych ymlaen at Gynllun Llesiant 2023-28:

- Gan edrych ar yr asesiadau wedi'u diweddarau ar gyfer 2022 beth yw'r blaenoriaethau allweddol ar gyfer y BGC?
- A oes blaenoriaethau lle mae gweithredu eisoes yn digwydd yn effeithiol tu allan i sgôp y BGC?
- Beth allwn ni ei wneud i sicrhau bod y BGC yn ychwanegu gwerth gyda'i gilydd yn hytrach na gweithio ar wahân?
- Beth fyddai'n sicrhau bod y Cynllun Llesiant newydd yn llwyddiant?

Wrth i'r Bwrdd feddwl am yr amcanion lleol i'r dyfodol dilynwyd argymhellion Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol sydd yn dweud 'Wrth bennu ei amcanion lleol, rhaid i fwrdd hefyd ystyried yr Adroddiad Cenedlaethau'r Dyfodol diweddaraf a baratowyd gan y Comisiynydd. Bydd hwn yn rhoi asesiad o'r gwelliannau y dylai cyrff cyhoeddus eu gwneud er mwyn gosod a bodloni amcanion llesiant yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy.'

Penderfynodd y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus y dylid canolbwyntio ar y meysydd hynny lle mae angen cydweithio ynddynt er mwyn gwneud gwir wahaniaeth. Ar ôl dadansoddi'r prif negeseuon a ddaeth i'r amlwg yn yr Asesiad Llesiant ac ystyried casgliadau ymchwil ac asesiadau eraill maent wedi blaenoriaethu tri maes penodol er mwyn gwireddu'r weledigaeth yma. Mewn cyfnod o leihad sylweddol yn adnoddau'r sector cyhoeddus, credwn fod y rhain yn feysydd lle gallwn gydweithio yn well i sicrhau'r canlyniadau gorau i drigolion Gwynedd a Môn.

7. Beth yw'r camau nesaf?

Byddwn yn darparu sawl cyfle i chi roi eich barn fel rhan o ddatblygiad y Cynllun Llesiant yma. Rydym yn awyddus i dderbyn sylwadau sydd unai yn cefnogi'r hyn sy'n cael ei gynnig yn y ddogfen yma neu yn codi pwyntiau nad ydym wedi eu hystyried eto a byddwn yn rhoi sylw i'r rhain cyn cyflwyno'r Cynllun Llesiant newydd.

Bydd y cyfnod ymgynghori ffurfiol yn dod i ben ar **06/03/23**. Bydd y canlyniadau'n cael eu dadansoddi a'u hystyried gan Aelodau'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ac wedi hynny byddwn yn cadarnhau ein hamcanion llesiant, y meysydd blaenoriaeth a'r rhaglen waith ar gyfer y 5 mlynedd nesaf. Mae'n bwysig nodi y bydd y Cynllun Llesiant yn ddogfen fyw fydd yn newid a datblygu dros amser.

Bydd y Cynllun Llesiant gorffenedig i Gwynedd a Môn yn cael ei gyhoeddi ym mis Mai 2023.

Er mwyn derbyn mwy o wybodaeth am waith Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn ewch i:

www.llesiantgwyneddamon.org

post@llesiantgwyneddamon.org

Rhif ffôn: 01766 771000

Gofynnwch am:

Reolwr Rhaglen Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn

Gwasanaeth Cefnogi Busnes y Cyngor

Swyddfa'r Cyngor, Stryd y Jêl, Caernarfon, Gwynedd, LL55 1SH

ATODIAD 1 – Prif negeseuon o’r Aseidiadau Llesiant a gwblhawyd yn 2022:

Mae’r llyfrynnau yn edrych ar lesiant yng nghyd-destun y pedwar prif bennawd yn y **Ddeddf Llesiant Cenedlaethau’r Dyfodol (Cymru) 2015** – sef Cymdeithasol, Economaidd, Amgylcheddol a Diwylliannol. Mae pennawd ychwanegol wedi ei ychwanegu, sef ‘Poblogaeth a Iaith’ gan fod y Bwrdd yn cydnabod pwysigrwydd y thema benodol yma i’r ardal.

Poblogaeth a iaith:

- Rhagwelir y bydd mwy o bobl dros 75 oed i’r dyfodol sy’n golygu bod angen cefnogi poblogaeth sy’n heneiddio a sicrhau bod unigolion yn aros yn iach am gyfnod hirach er lles yr economi a gwasanaethau iechyd a gofal.
- Ystyrir Ynys Môn a Gwynedd yn gadarnleoedd i’r Gymraeg ond gwelwyd gostyngiad yn y canran o siaradwyr dros y ddegawd ddiwethaf.
- Mae ein cymunedau yn poeni am yr effaith mae mudo, twristiaeth, argaeledd tai addas a fforddiadwy i bobl ifanc a theuluoedd yn ei gael ar y Gymraeg.

Amgylcheddol:

- Mae amgylchfyd naturiol amrywiol Ynys Môn a Gwynedd yn adnodd pwysig. Mae arfordir, llynnoedd ac afonydd, corysdd a choedwigoedd yn cael effaith bositif ar lesiant cymdeithasol, diwylliannol ac economaidd.
- Mae newid hinsawdd yn her fyd-eang sy’n cael effaith ar lesiant ein trigolion. Mae’n arwain at gymunedau sydd o dan risg uchel o lifogydd, tywydd eithriadol a thirlithriadau ac yn rhoi ein byd natur a chynefinoedd o dan bwysau cynyddol.
- Mae gwarchod byd natur a bioamrywiaeth yn bwysig er mwyn datgarboneiddio. Yn Ynys Môn a Gwynedd ceir cynefinoedd a rhywogaethau amrywiol sy’n storio’r carbon sy’n cyfrannu at lefel nwyon tŷ gwydr.
- Mae amaethyddiaeth yn sector bwysig i Môn a Gwynedd ac mae angen cefnogi ein ffermwyr i ddatblygu ffermio sy’n fwy cynaliadwy er mwyn cyfrannu at datgarboneiddio.
- Mae cynnal dyfodol gwyrdd yn flaenoriaeth i gymunedau Môn a Gwynedd. Mae sgysiau efo trigolion wedi amlygu’r awch am ardaloedd eco-gyfeillgar sy’n gwneud y mwyaf o’u hadnoddau naturiol.

Cymdeithasol:

- Mae pryder am lefel gordewdra ymysg plant 4-5 oed ar draws y rhanbarth, â’r canran uchaf o blith holl siroedd rhanbarth Gogledd Cymru yma yn ein hardal ni. Mae tystiolaeth yn awgrymu bod y ganran yn debygol o godi o ganlyniad i effaith Covid-19 a’r cyfnod clo.
- Mae Covid-19 yn debygol o gael effaith hirdymor ar iechyd y boblogaeth. Mae hyn yn cynnwys yr effaith ar iechyd meddwl a chorfforol (er enghraifft, Covid-Hir) a gwaethygu nifer yr anghydraddoldebau iechyd oedd eisoes yn bodoli.
- Amlygwyd diffyg trafndiaeth gyhoeddus fel her enfawr i gymunedau cefn gwlad. Roedd amllder gwasanaethau bws yn golygu ei bod yn anodd i drigolion gyrraedd cyfleusterau a gwasanaethau, ac mae’n debygol o effeithio’n waeth ar rai grwpiau, er enghraifft, pobl anabl, pobl ifanc a phobl hŷn.
- Mae ysbryd cymunedol yn un o brif asedau’r ddwy sir ac amlygwyd hyn ym mharodrwydd trigolion i helpu ei gilydd yn ystod cyfnod Covid-19.
- Mae diffyg cyswllt digidol yn rhwystr i bobl a busnesau’r ddwy sir. Mae gweithio ac addysgu o bell yn ystod cyfnod Covid-19 wedi amlygu pwysigrwydd argaeledd band-eang.

Economaidd:

- Rhagwelir newidiadau mewn sectorau gwaith ac yn y patrwm gwaith i'r dyfodol. Mae angen sicrhau cyfleoedd hygyrch i bawb mewn galwedigaethau fel gwyddoniaeth a thechnoleg.
- Mae canran uchel o bobl Ynys Môn a Gwynedd yn gweithio yn y galwedigaethau crefftau medrus (sy'n cynnwys ffermwyr a gweithwyr amaeth). Mae Brexit a'r lleihad mewn grantiau a chymorth ariannol wedi cael effaith ar y sector yma.
- Mae tlodi o bob math yn bryder ar draws y ddwy sir. Mae gennym un o'r canrannau uchaf yng Nghymru o dlodi tanwydd. Roedd yr ymateb i'r llyfrynnau drafft yn amlygu pryder am dlodi, mewn cyfnod ble mae costau byw o bob math yn codi.
- Mae swyddi cyflogau isel yn bryder mawr ac roedd sicrhau swyddi gwerth uchel yn flaenoriaeth i gymunedau a thrigolion y ddwy sir. Yn ogystal â'i effaith ar yr economi, mae hefyd yn ei gwneud yn anodd i gadw pobl ifanc yn y sir, ac felly'n effeithio ar yr iaith Gymraeg.
- Mae prisiau a fforddiadwyedd tai yn un o brif bryderon cymunedau lleol ar draws y ddwy sir ac yn cael effaith negyddol ar lesiant cymdeithasol, diwylliannol, ieithyddol ac economaidd ardaloedd. Pryder arall y mae cymunedau wedi sôn amdano yw'r sefyllfa ail dai / tai haf. Un dangosydd yw'r cynnydd mewn 'troseddau casineb' sydd wedi ei adrodd gan yr Heddlu.
- Mae twristiaeth yn cyfrannu at economïau Môn a Gwynedd ac yn sector gwaith pwysig, ond hefyd yn her ychwanegol i wasanaethau lleol a byd natur. Fe gafodd Covid-19 effaith negyddol ar sector llety a bwyd y wlad o ganlyniad i'r cyfyngiadau, ac mae hyn wedi bod yn fwy amlwg mewn ardaloedd sy'n dibynnu ar dwristiaeth.
- Mae pryder am gyflwr economi leol y 'stryd fawr' neu 'ganol y dref'. Amlygwyd hyn ym Mangor, Caergybi a sawl tref arall.
- O'i gymharu â ffigwr Cymru gyfan, mae canran uchel o adawyr ysgol blwyddyn 11 yn ein ardal yn NEET (pobl nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant).
- Mae darpariaeth gofal plant yn ddarpariaeth bwysig i economi ein hardaloedd. Mae diffyg darpariaeth cynaliadwy yn effeithio ar gymunedau mewn rhai ardaloedd yn y ddwy sir ac mae hefyd bryder am nifer y darpariaethau cyfrwng Cymraeg sydd ar gael.

Diwylliannol:

- Mae'r amgylchedd naturiol yn adnodd hollbwysig sy'n cyfrannu at lesiant ac iechyd gan ei bod yn galluogi ein trigolion i fod yn actif yn yr awyr iach.
- Mae diffyg gweithgareddau i blant a phobl ifanc yn bryder i gymunedau Ynys Môn a Gwynedd a mae pryder bod hyn yn arwain at ymddygiad gwrthgymdeithasol.
- Mae manau gwyrdd yn hollbwysig i lesiant trigolion, ond mae angen gwneud yn siŵr fod mynediad hygyrch atynt fel bod modd i bawb eu defnyddio.
- Mae Safleoedd Treftadaeth y Byd yn cynnig cyfle i fagu balchder mewn bro a hanes (yr Tirwedd Llechi a Cestyll Edward I), ond mae pryder ynghylch eu heffaith ar dwristiaeth a bod angen sicrhau buddion i gymunedau lleol.
- Roedd trigolion yn mynegi balchder bod gennym ddiwylliant cryf, bywiog sy'n cael ei adlewyrchu yn y nifer o gymdeithasau, eisteddfodau, Clybiau Ffermwyr Ifanc, sioeau a chyngherddau sy'n cael eu cynnal yn lleol.

Linc i'r wefan: www.llesiantgwyneddamon.org/cy

Atodiad 2: Sut y byddwn yn gweithredu i'r dyfodol?

Mae Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn yn gweithredu yn unol â saith egwyddor arweiniol. Mae pump o'r rhain yn cydymffurfio â'r **pum ffordd o weithio** a amlinellir yn y Ddeddf a dau wedi eu hychwanegu gan y Bwrdd yn lleol. Bydd yr egwyddorion yma yn ein helpu i gydweithio'n well, osgoi ailadrodd camgymeriadau'r gorffennol ac yn mynd i'r afael â rhai o'r heriau yr ydym yn eu wynebu i'r dyfodol:

Hyrwyddo'r iaith Gymraeg	<i>Bydd yr iaith Gymraeg yn llinyn euraidd sy'n rhedeg drwy'r cynllun. Mae'n amcan sy'n torri ar draws holl waith y Bwrdd a byddwn yn hyrwyddo'r defnydd o'r iaith ym mhob maes o'n gwaith ac yn gweithio gyda chymunedau i ddatblygu gwasanaethau a gweithgareddau trwy gyfrwng y Gymraeg.</i>
Lleihau anghydraddoldeb	<i>Byddwn yn parhau i dargedu adnoddau lleol a chenedlaethol o bwys i daclo anghydraddoldeb ac anfantais er mwyn cau'r bwlch sylweddol rhwng y cymunedau mwyaf breintiedig a'r cymunedau mwyaf difreintiedig</i>
Meddwl am y tymor hir	Byddwn yn parhau i gasglu data i gael gwell dealltwriaeth o sut mae cymunedau yn edrych ar hyn o bryd, a sut y byddant yn edrych yn y dyfodol o ganlyniad i ffactorau fel newid demograffeg. Byddwn hefyd yn edrych i weld pa newidiadau cenedlaethol a rhyngwladol sydd ar y gorwel a cheisio dadansoddi'r effaith ar ein cymunedau ni. Drwy hyn gallwn gydweithio fel partneriaid a thrigolion i gynllunio'r gwasanaethau fydd eu hangen ar gyfer y dyfodol.
Atal problemau	Byddwn yn defnyddio data tueddiadau i adnabod y problemau fydd yn wynebu ein cymunedau yn y dyfodol ac yn datblygu a gweithredu cynlluniau i'w hatal. Byddwn yn cydweithio gyda chymunedau i'w galluogi i wneud mwy i atal problemau rhag datblygu a chefnogi rhaglenni all wneud gwahaniaeth go iawn yn y tymor hir.
Cydweithio yn well	Byddwn yn ceisio cael gwared â'r rhwystrau sy'n atal cydweithio effeithiol. Byddwn hefyd yn rhannu gwybodaeth ac arfer dda rhwng aelodau'r Bwrdd a'n trigolion am yr hyn sy'n cael ei wneud i wireddu amcanion a blaenoriaethau. Byddwn yn ystyried aelodaeth y Bwrdd yn rheolaidd ac yn sicrhau bod y partneriaid cywir yn cael eu cynnwys er mwyn cyflawni ein hamcanion.
Integreiddio	Byddwn yn gweithredu mewn ffordd fydd yn cyfrannu at fwy nag un amcan ble bo'n briodol ac yn unol ag amcanion llesiant cenedlaethol Llywodraeth Cymru. Byddwn yn ceisio integreiddio gwasanaethau os bydd tystiolaeth yn dangos y byddai hyn yn sicrhau'r canlyniadau gorau i'n cymunedau. Byddwn yn ystyried strategaethau a chynlluniau lleol a rhanbarthol eraill sy'n gweithio tuag at yr un amcanion neu amcanion tebyg ac yn cydweithio er mwyn eu cyflawni.
Cynnwys ein cymunedau	Mae gan ein trigolion a'n cymunedau rôl bwysig i'w chwarae wrth gynllunio gwasanaethau ar gyfer y dyfodol a byddwn yn sicrhau bod eu safbwyntiau a'u profiadau'n ganolog i'r broses o gynllunio gwaith y Bwrdd. Byddwn yn mabwysiadu'r Safonau Cyfranogi Cenedlaethol ar gyfer pob oedran ac yn sicrhau bod y Bwrdd yn gweithio o fewn y safonau hynny. Byddwn yn sicrhau bod pobl yn gallu cyfathrebu â'r Bwrdd yn eu hiaith a'u cyfrwng o'u dewis.

Adroddiad i'r	Panel Gweithredol
Dyddiad	20 Mawrth 2023
Swyddog Arweiniol	Stewart Forshaw, Dirprwy Brif Swyddog Tân (Polisi a Chynllunio Corfforaethol)
Swyddog Cyswllt	Pennaeth Cynllunio Corfforaethol
Pwnc	Adolygiad Blynyddol o Gynllun Corfforaethol yr Awdurdod 2021-24

PWRPAS YR ADRODDIAD

1. Rhoi gwybod i'r Aelodau am y cynnydd sy'n cael ei wneud tuag at lunio diwygiad drafft 2023-24 o Gynllun Corfforaethol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) 2021-24, i'w gymeradwyo yng nghyfarfod nesaf yr Awdurdod ym mis Ebrill 2023.

CRYNODEB GWEITHREDOL

2. Ym mis Mawrth 2021, cyhoeddodd yr Awdurdod Gynllun Corfforaethol tair blynedd ar gyfer 2021-24 lle nododd ei saith amcan gwella a llesiant hirdymor a'r camau y cynigiodd eu cymryd yn y flwyddyn gyntaf 2021-22.
3. Ym mis Hydref 2022, cytunodd yr Aelodau na fyddai'r amcanion gwella a llesiant yn newid ar gyfer y flwyddyn olaf 2023-24.
4. Mae Cynllun Corfforaethol 2023-24 wedi'i ddiweddarau i gynnwys y camau a gyflawnwyd yn 2022-23, ynghyd â'r blaenoriaethau yn erbyn pob amcan ar gyfer ei flwyddyn olaf.

ARGYMHELLIAD

5. Gofynnir i'r Aelodau nodi:
 - i. y cynnydd sy'n cael ei wneud tuag at lunio diwygiad 2023-24 o Gynllun Corfforaethol 2021-24 a fydd yn cael ei gyflwyno i'w gymeradwyo i'r Awdurdod llawn ym mis Ebrill 2023; a
 - ii. golwg adolygiad blynyddol Cynllun Corfforaethol 2023-24 ar ei newydd wedd o'i gymharu â'r blynyddoedd blaenorol.

GWYBODAETH

6. Mae'n ofynnol i Awdurdodau Tân ac Achub yng Nghymru gyhoeddi eu hamcanion gwelliant yn unol â Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, a'u hamcanion llesiant yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. At ddibenion prosesau cynllunio'r Awdurdod mae'r rhain yn cael eu trin fel yr un peth.

7. Mae'r heriau allweddol sy'n wynebu'r Awdurdod wrth iddo symud i flwyddyn ariannol 2023-24 yn parhau. Mae'r rhain yn ymwneud ag:
- argaeledd criwiau tân ar-alwad;
 - cynnal a datblygu sgiliau diffoddwyr tân; a
 - bod â digon o gapasiti corfforaethol i ateb y galw presennol a'r galw yn y dyfodol.
8. Bydd angen i adolygiad blynyddol 2023-24 yr Awdurdod o'i Gynllun Corfforaethol 2021-24, felly, wneud y canlynol:
- cadarnhau amcanion gwella a llesiant hirdymor yr Awdurdod;
 - amlinellu pa gamau sydd ar y gweill i'w cyflawni neu eu datblygu gan Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth) yn 2023-24;
 - adlewyrchu'r heriau allweddol sy'n wynebu'r Awdurdod, gan gynnwys y tair a gafodd eu hegluro drwy asesiad sefyllfa'r y Prif Swyddog Tân o'r sefyllfa;
 - ystyried canfyddiadau ac argymhellion Archwilio Cymru;
 - ystyried gwaith parhaus y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus, yn enwedig lle mae amcanion yn cyd-fynd â chynlluniau'r Awdurdod ei hun;
 - sicrhau parodrwydd ar gyfer unrhyw welliannau yn y dyfodol sy'n deillio o Fframwaith Cenedlaethol wedi'i ddiweddarau ac unrhyw argymhellion ychwanegol gan swyddfa Comisiynydd Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol; a
 - chadw at gyllideb refeniw'r Awdurdod, ei gynllun cyfalaf a'i gynllun ariannol tymor canolig.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'r Cynllun yn cadarnhau amcanion llesiant hirdymor yr Awdurdod ac yn egluro'r hyn y mae'n bwriadu ei wneud tuag at eu cyflawni.
Cyllideb	Mae cyllidebau cyfalaf a refeniw 2023-24 yr Awdurdod y cytunwyd arnynt yn adlewyrchu'r camau a gymerir yn ystod y flwyddyn honno tuag at gyflawni Amcanion Llesiant yr Awdurdod.
Cyfreithiol	Mae'n cefnogi'r gwaith o gydymffurfio â deddfwriaeth llesiant a chynllunio gwelliant.
Staffio	Dim effaith ar lefelau staffio hyd y gwyddwn ni ar hyn o bryd.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/y Gymraeg	Bydd effaith camau penodol ar yr agweddau hyn yn cael eu hasesu ar yr adeg briodol yn eu datblygiad.
Risgiau	Lleihau'r risgiau o ddiffyg cydymffurfio cyfreithiol a methu â chyllidebu a chynllunio'n briodol.

Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru Cynllun Corfforaethol 2021 – 2024

(Cynllun Diwygiedig Drafft Mawrth 2023)

Cynnwys

Rhagair	3
.....	4
Awdurdod Tân Gogledd Cymru	4
Diogelu, Atal, Ymateb	6
Ein Cyllideb ar gyfer 2023-24.....	7
Mae cyfanswm y gyllideb o £xxxxx yn cynnwys incwm ychwanegol o £xxxxx o grantiau a ffioedd, sydd heb ei gymryd i ystyriaeth ar gyfer y gwariant arfaethedig a ddangosir isod.....	7
Bydd bron i dri chwarter y gyllideb yn cael ei gwario ar gostau cyflogau gweithwyr a chostau gweithwyr eraill.....	7
Mesur Gwelliant	10
Datganiad Llesiant	11
Amcanion Corfforaethol	12
Amcan 1: Gweithio tuag at wneud gwelliannau i iechyd, diogelwch a llesiant pobl yng Ngogledd Cymru.	13
Amcan 2: Parhau i weithio'n gydweithredol i gynorthwyo cymunedau i gynyddu eu cydnerthedd.	14
Amcan 3: Gweithredu mor effeithiol ac effeithlon â phosibl, gan wneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ar gael.	15
Amcan 4: Parhau i ganfod cyfleoedd i annog mwy o ymgysylltu â phobl, cymunedau, staff a rhanddeiliaid.	16
Amcan 5: Cynnal gweithlu sy'n addas o gydnerth, medrus, proffesiynol a hyblyg.	17
Amcan 6: Datblygu ffyrdd o fod yn fwy ymwybodol yn amgylcheddol er mwyn lleihau'r effaith y mae ein gweithgareddau yn ei chael ar yr amgylchedd.	18
Amcan 7: Sicrhau bod gwerth cymdeithasol a chynaliadwyedd yn cael eu hystyried, gan gynnwys yn ystod prosesau caffael.	19
Dweud eich Dweud:.....	20

Rhagair

Y Prif Swyddog Tân
Dawn Docx

Cadeirydd yr Awdurdod Tân
Dylan Rees

Croeso i ddiweddariad newydd Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru ar y cynnydd sy'n cael ei wneud tuag at gyflawni'r blaenoriaethau strategol a nodir yn y Cynllun Corfforaethol ar gyfer 2021-24.

Mae'r Awdurdod yn parhau i fod yn ymrwymedig i fuddsoddi yn y dyfodol ac yn ystyried effeithiau ei benderfyniadau am flynyddoedd i ddod. Mae llawer iawn wedi'i gyflawni eisoes gan staff sy'n dangos lefel eithriadol o hyblygrwydd a chydnerthedd yn barhaus wrth gynnal y gwasanaethau a ddarperir trwy gyfnod heriol ac ansicr.

Mae'r Awdurdod wedi mynd trwy gyfnod sylweddol o drawsnewid yn ystod y flwyddyn ddiwethaf yn dilyn etholiadau lleol ym mis Mai 2022. Mae hefyd wedi parhau i ymateb i effeithiau pandemig COVID-19, cymdeithas sy'n newid, potensial gweithredu diwydiannol o fewn y gweithlu a'r pwysau ariannol ar gyllideb yr Awdurdod oherwydd chwyddiant ac effeithiau byd-eang eraill.

Fe welwch yn y Cynllun Corfforaethol a ddiweddarwyd sut y bydd yr Awdurdod yn ceisio mynd i'r afael â risgiau allweddol a risgiau sy'n dod i'r amlwg yn ystod 2023-24 wrth ddarparu gwasanaeth tân ac achub i gymunedau Gogledd Cymru sy'n ymroddedig i'w genhadaeth sef 'Gwneud Gogledd Cymru'n ardal fwy diogel i fyw ynddi, i weithio ynddi ac i ymweld â hi'.

Gan ystyried yr holl risgiau sy'n dod i'r amlwg, bydd yr Awdurdod yn ymdrechu i gyflawni ar draws ei dri phrif faes blaenoriaeth: argaeledd criwiau tân ar-alwad, cynnal a datblygu sgiliau diffoddwyr tân a chael digon o gapasiti corfforaethol ar gyfer y dyfodol. Bydd hyn yn cael ei gyflawni'n rhannol drwy gwblhau adolygiad darpariaeth frys, mabwysiadu argymhellion o'n hadolygiad o brofiad staff system dyletswydd rhan amser a sefydlu strategaeth hyfforddi a datblygu newydd wrth ddatblygu cynlluniau ar gyfer canolfan hyfforddi trochol newydd.

Mae ein blaenoriaethau yn cyd-fynd â nodau llesiant Cymru yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015, ac ymrwymiad yr Awdurdod i greu Gogledd Cymru sy'n gynaliadwy am genedlaethau i ddod. Mae amcanion corfforaethol uchelgeisiol yr Awdurdod yn canolbwyntio ar wella iechyd a llesiant pobl a chymunedau; gan gyfrannu at amgylchedd glanach; a mwy o ymwybyddiaeth o'r hinsawdd. Bydd datblygu Strategaeth Amgylcheddol yn sail i'n gwaith i gyflawni hyn. Mae'r cynllun hefyd yn canolbwyntio ar geisio cael dulliau cyfathrebu effeithiol a chysylltedd â phobl yn y gymuned, partneriaid a rhanddeiliaid er mwyn cynyddu amlygrwydd a chydnerthedd.

Awdurdod Tân Gogledd Cymru

Cafodd Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru ei sefydlu fel rhan o'r broses o ad-drefnu llywodraeth leol ar 1 Ebrill 1996. Mae'n cynnwys 28 o gynghorwyr o'r chwe awdurdod unedol yng Ngogledd Cymru.

Yr Awdurdod yw'r corff sy'n atebol i'r cyhoedd ac sy'n gyfrifol am ddarparu gwasanaeth tân ac achub i gymunedau Gogledd Cymru. Mae Deddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004 yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Tân sicrhau bod personél, gwasanaethau ac offer yn cael eu darparu sy'n bodloni'r holl ofynion arferol yn effeithlon a sicrhau y darperir hyfforddiant ar gyfer personél o'r fath mewn perthynas â diffodd tân.

Cyfrifoldeb y Prif Swyddog Tân yw darparu'r gwasanaethau hyn a darparu cyngor proffesiynol i ATAGC. Mae'r Awdurdod Tân yn rheoli ei gyfrifoldeb trwy Gyfarfodydd Awdurdod Tân llawn a dau bwyllgor, y Pwyllgor Archwilio a'r Panel Gweithredol. Maent yn cyfarfod yn rheolaidd i sicrhau bod ATAGC yn rhedeg yn iawn. Gallwch gael rhagor o wybodaeth am ATAGC ar ein gwefan.

Fel pob corff yn y sector cyhoeddus, rhaid i'r Awdurdod weithredu yn unol â nifer o ddarnau o ddeddfwriaeth, sy'n cynnwys:

Deddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004;

Gorchymyn Gwasanaethau Tân ac Achub (Argyfyngau) (Cymru) 2007 a Gorchymyn (Diwygio) 2017; Deddf Argyfyngau Sifil 2004;

Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005; Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009; Deddf Cydraddoldeb 2010;

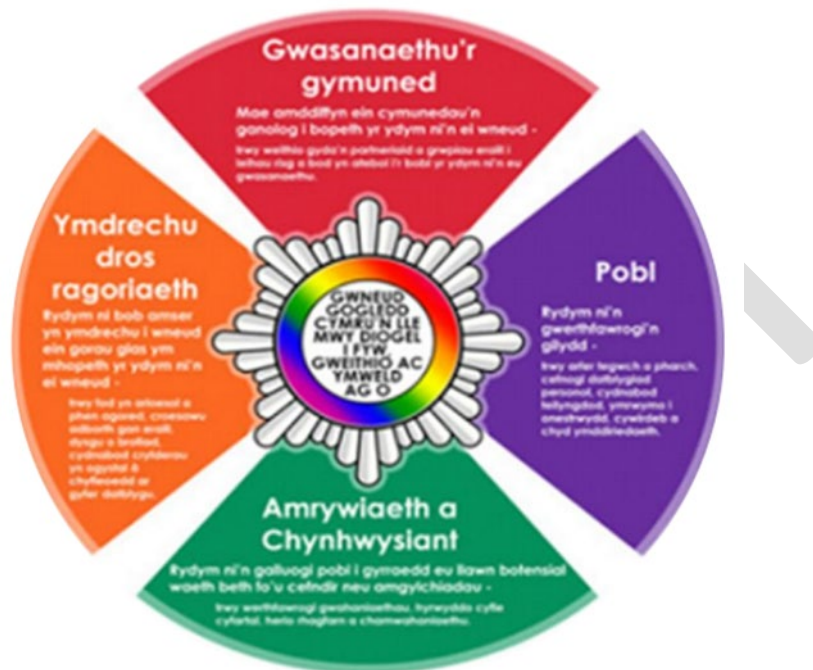
Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011;

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015; Deddf Diogelu Data y Deyrnas Unedig 2018; Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Cenhadaeth yr Awdurdod yw gwneud Gogledd Cymru yn ardal ddiogel i fyw ynddi, i weithio ynddi ac i ymweld â hi. I gefnogi'r genhadaeth hon, bydd yr Awdurdod yn parhau i weithio i ostwng nifer y tanau mewn cartrefi a marwolaethau o dân ledled y rhanbarth drwy strategaeth ataliol gynhwysfawr, a bydd yn ymchwilio ac yn dadansoddi gwybodaeth i leihau'r risgiau sy'n gysylltiedig â phob math o dân a pheryglon eraill.

Bydd yr Awdurdod yn parhau hefyd i hybu addysg a gweithio ar y cyd â phobl sy'n byw ac yn gweithio yng Ngogledd Cymru. Mae cyfle cyfartal yn flaenoriaeth sylfaenol, ac mae'r Awdurdod yn ceisio cynyddu'r siawns o gyflogaeth i bobl a allai ei chael yn anodd cael cyflogaeth tra hefyd yn hybu tegwch a chynhwysiant yn y gweithle. Gellir gweld ei werthoedd craidd yn y darlun isod.

Gellir cael mwy o wybodaeth am y Gwasanaeth a'r Awdurdod drwy fynd i [wefan Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru](#)

Amdanom ni

Mae Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn helpu i ddiogelu poblogaeth amcangyfrifedig o 687,098 o bobl yn ogystal â channoedd o filoedd o dwristiaid ac ymwelwyr sy'n dod i Ogledd Cymru bob blwyddyn.

Mae ardal y Gwasanaeth oddeutu 6,150 cilometr sgwâr, yn amrywio o ardaloedd gwledig llai poblog, i ardaloedd trefol â mwy o drigolion; mae hyn yn cynnwys rhwydwaith ffyrdd o 35,119 cilometr ac arfordir sy'n mesur 400 cilometr.

Arwynebedd (Km ²)	Poblogaeth	Anheddau	Eiddo Annomestig	Hyd Ffyrdd (Km)	Ardaloedd Awdurdodau Lleol
KM²					Ynys Môn Conwy Sir Ddinbych Sir y Fflint Gwynedd Wrecsam
6,150	687,098	329,382	33,606	35,119	42.25%

Mae'r Gwasanaeth yn cyflogi tua 898 o staff mewn rolau gwasanaeth gweithredol a chorfforaethol. Mae 44 o orsafoedd tân ar draws ardal Gogledd Cymru sy'n gartref i amrywiaeth o gerbydau brys ac offer arbenigol, sy'n helpu i gefnogi ein diffoddwyr tân gweithredol mewn digwyddiadau.

Diffoddwyr Tân Llawn Amser	Diffoddwyr Tân Ar-Alwad	Staff Rheoli	Staff Gwasanaethau Corfforaethol	Nifer y Gorsafoedd Tân	Peiriannau Argyfwng
281	446	30	141	44	54 Peiriant Tân 3 Peiriant Ysgol ac Esgynlawr 30 o Beiriannau Gweithredol Erail
Yn ôl Cyfrif Pen	Yn ôl Cyfrif Pen	Yn ôl Cyfrif Pen	Yn ôl Cyfrif Pen		

ar 2 Mawrth 2023

Diogelu, Atal, Ymateb

Fel gwasanaeth brys rydym ar gael 24 awr y dydd, 7 diwrnod yr wythnos a 365 diwrnod y flwyddyn i ymateb i ddigwyddiadau brys.

Ymateb

Mae ein gweithredwyr Ystafell Reoli wedi'u hyfforddi'n drylwyr i gymryd manylion eich galwad frys.

Oeddech chi'n gwybod ein bod ni yn ystod 2022-23 wedi:

- delio â **XX,XXX** o alwadau brys;
- mynychu **X,XXX** o ddigwyddiadau brys, ac o'r rhain;
- roedd **XXX** yn gysylltiedig â tân;
- roedd **XXX** yn achosion brys nad oedd yn gysylltiedig â tân, a;
- roedd **XXX** yn amlwg yn alwadau diangen pan gyrhaeddwyd atynt;
- mynychu **XXX** o danau damweiniol mewn cartrefi;
- helpu i ddiffodd **XXX** o danau yn yr awyr agored.

Atal

Mae ein timau diogelwch tân ymroddedig yn gweithio mewn cymunedau preswyl i hyrwyddo diogelwch tân.

Oeddech chi'n gwybod ein bod ni yn ystod 2022-23 wedi:

- cwblhau **XX,XXX** o Archwiliadau Diogel ac Iach, ac o'r rhain;
- roedd **XXX%** wedi'u hatgyfeirio gan bartner asiantaeth;
- nodwyd bod **XXX** yn achosion risg uchel;
- darparu **X,XXX** o sgysia mewn ysgolion i blant a phobl ifanc;
- helpu i chwilio am **XXX** o bobl wedi mynd ar goll y nodwyd eu bod yn risg uchel.

Diogelu

Mae ein staff diogelwch tân busnesau arbenigol yn sicrhau bod rheoliadau cyfreithiol yn cael eu bodloni.

Oeddech chi'n gwybod ein bod ni yn ystod 2022-23 wedi:

- cwblhau **XX,XXX** o archwiliadau diogelwch tân ar safleoedd busnes;
- cyflwyno cyfanswm o **XX** o hysbysiadau gorfodi, hysbysiadau gwahardd a rhybuddion ffurfiol;
- llwyddo i gael **X** erlyniad;
- gweithio'n agos â ffermwyr a thirfeddianwyr i reoli gwaith llosgi dan reolaeth a lleihau galwadau i'r Ystafell Reoli.

Ein Cyllideb ar gyfer 2023-24

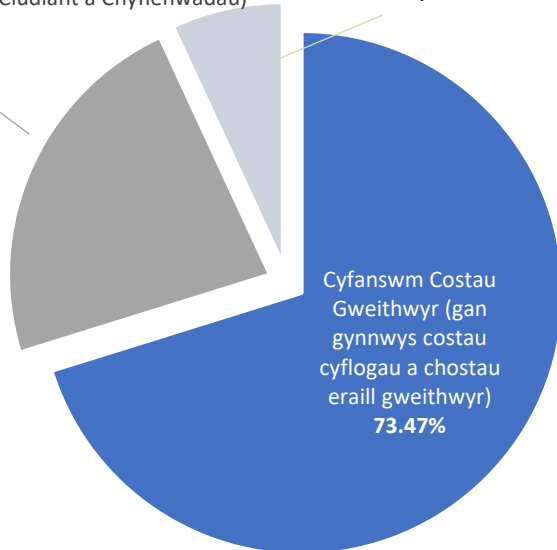
Rydym wedi ymrwymo i sicrhau gwerth am arian ar draws yr holl wasanaethau a ddarparwn gyda chyllid a godir gan yr awdurdodau lleol a wasanaethwn: Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint, Gwynedd, Wrecsam, Ynys Môn.

Mae cyfanswm y gyllideb o £xxxxx yn cynnwys incwm ychwanegol o £xxxxx o grantiau a ffioedd, sydd heb ei gymryd i ystyriaeth ar gyfer y gwariant arfaethedig a ddangosir isod.

Bydd bron i dri chwarter y gyllideb yn cael ei gwario ar gostau cyflogau gweithwyr a chostau gweithwyr eraill.

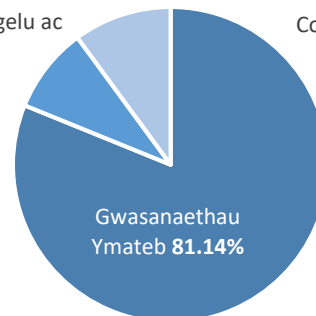
Cyfanswm Gwariant heblaw am gyflogau, (gan gynnwys Eiddo, Cludiant a Chyflenwadau) **23.97%**

Cyfanswm Ariannu Cyfalaf a Thaliadau Llog, **2.56%**

Gwasanaethau Diogelu ac Atal **8.79%**

Gwasanaethau Corfforaethol **10.07%**

Cyfran costau tâl gweithwyr a ddangosir fesul adran (nid yw hyn yn cynnwys 'costau gweithwyr eraill').

Yn costio £xxxxx y flwyddyn
(fesul pen o'r boblogaeth)

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol / Fframwaith Tân Cenedlaethol

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn ceisio gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol cenedlaethau o bobl yng Nghymru yn y dyfodol. Mae'r Ddeddf yn rhestru saith nod llesiant ar gyfer Cymru gyfan, a gellir eu gweld yn y ffigwr isod. Bwriad y nodau hyn yw hyrwyddo ymdeimlad o bwrpas cyffredin, ac annog pobl a sefydliadau i weithio gyda'i gilydd i helpu i gyflawni'r nodau er lles cenedlaethau'r dyfodol.

Mae canllawiau a gyhoeddwyd ar wefan swyddfa Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn rhoi gwybodaeth i helpu cyrff cyhoeddus i ddatblygu eu 'teithiau' tuag at wella llesiant pobl yng Nghymru. Mae'r diogelwyr taith yn cynnwys enghreifftiau a champau ymarferol y gall cyrff cyhoeddus eu defnyddio i ddatblygu eu hamcanion llesiant eu hunain. Mae'r Awdurdod wedi defnyddio'r diogelwyr taith i fapio ei saith amcan llesiant yn ôl nodau llesiant cenedlaethol Cymru, gan helpu i sicrhau eu bod yn gyson ac yn gynaliadwy. Hefyd, wrth osod ei amcanion, mae'r Awdurdod wedi ystyried y Fframwaith Tân Cenedlaethol, sy'n ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Tân ac Achub yng Nghymru ystyried y canlynol:

- Atebolrwydd cyhoeddus;
 - Darparu esboniad clir o hyd a lled y gwaith (e.e. diffodd tanau, diogelwch tân, ayyb) a chost a maint cymharol pob un;
 - Amcanion y gwasanaeth, y cynnydd a wnaed wrth eu cyflawni, ac unrhyw gyfyngiadau ar gynnydd pellach.
- Cynllunio ar gyfer y tymor canolig a'r tymor hir;
 - Ystyried y negeseuon a amlinellir yn y Fframwaith Tân Cenedlaethol;
 - Deall y proffiliau risg amrywiol sydd gan gymunedau;
 - Ystyriaeth i heriau ariannol parhaus;
 - Cyfrannu at y nodau llesiant;
 - Deall meysydd ar gyfer darparu gwasanaethau yn ehangach mewn cymunedau;
 - Ystyriaeth i farn dinasyddion, yn seiliedig ar ymgysylltu'n deg a chytbwys.
- Cysylltiadau clir a thryloyw gyda chynlluniau gwella;
 - Darparu adroddiadau agored ar berfformiad, gan gynnwys adrodd ynghylch asesiadau cymheiriaid ac adroddiadau'r Prif Ymgynghorydd Tân ac Achub.

Mesur Gwelliant

Cyflwynodd Gorchymyn Awdurdodau Tân ac Achub (Dangosyddion Perfformiad) (Cymru) 2015 dri dangosydd perfformiad statudol.

DANGOSYDDION STATUDOL:	2020-21		2021-22		2022-23	
	Nifer	Cyfradd	Nifer	Cyfradd	Nifer	Cyfradd
Tanau yr aethpwyd atynt	1,770	25.34	1,879	26.70	X,XXX	XX.XX
Galwadau diangen yr aethpwyd atynt	2,314	33.13	2,517	35.79	X,XXX	XX.XX
Gwrthdrawiadau ar y ffyrdd	105	1.50	207	2.94	X,XXX	XX.XX
Digwyddiadau brys eraill yr aethpwyd atynt	509	7.29	751	10.68	X,XXX	XX.XX
Lle mae'r gyfradd yn seiliedig ar boblogaeth o 10,000						
Marwolaethau ac anafiadau tân	50	7.11	58	8.25	X,XXX	XX.XX
Marwolaethau ac anafiadau oherwydd tanau a gychwynwyd yn ddamweiniol	47	6.68	50	7.11	X,XXX	XX.XX
Lle mae'r gyfradd yn seiliedig ar boblogaeth o 100,000						
Tanau mewn anheddau wedi'u cyfyngu i ystafell tarddiad y tân	339	87.60	375	87.62	X,XXX	XX.XX
Fel canran o nifer y tanau mewn anheddau yr aethpwyd atynt						

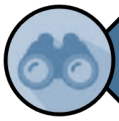
Gan ddefnyddio'r ffigurau poblogaeth, rydym yn gallu trosi rhif y digwyddiad yn ffigwr 'cyfradd', sy'n ein galluogi i gymharu ein perfformiad yn erbyn Gwasanaethau Tân ac Achub eraill.

Gall cymharu ag eraill helpu i nodi meysydd lle'r ydym yn perfformio'n arbennig o dda a meysydd y gallem eu gwella o bosibl. Serch hynny, rydym yn ofalus i ddefnyddio cymariaethau fel canllaw yn unig, oherwydd gall ffactorau lleol megis nodweddion gwledig a threfol ardal, ei phroffil demograffig a hyd yn oed y tywydd effeithio ar ein gweithgaredd o flwyddyn i flwyddyn.

Datganiad Llesiant

Rhaid i'r Awdurdod "ddatblygu'n gynaliadwy" er mwyn cynorthwyo i sicrhau'r gwelliant hwnnw ym mhoblogaeth Cymru ar gyfer y dyfodol. Cafodd yr amcanion sydd yn y cynllun hwn eu datblygu'n unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy, a'u dyfeisio yn dilyn cyfres o gyfarfodydd gyda phenaethiaid adrannau a gweithdai gyda'r Aelodau.

Datblygwyd yr amcanion hefyd yn unol â'r "**pum ffordd o weithio**" a argymhellir, fel y diffinnir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae'r rhain yn cynnwys:

Edrych i'r tymor hir fel nad yw'r hyn sy'n digwydd nawr ddim yn peryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ateb eu hanghenion eu hunain. Mae'r Awdurdod wedi ystyried yr heriau hirdymor sy'n wynebu Gogledd Cymru, sy'n cynnwys y newidiadau demograffig a ragwelir sef poblogaeth sy'n heneiddio ac yn cynyddu, a'r cyfyngiadau ariannol y disgwylir y byddant yn effeithio ar wasanaethau cyhoeddus.

Mae'r Awdurdod wedi cadw'r gwaith ataliol yn ganolog, gan gydnabod bod atal tanau a sefyllfaoedd peryglus eraill rhag digwydd yn gwneud mwy o synnwyr nag ymateb yn unig, ac y gallent helpu'r Awdurdod i gyflawni ei amcanion.

Gan ddilyn dull integredig, ystyried sut gallai ei amcanion llesiant ei hun effeithio ar ei gilydd ac ar y gwaith o gyflawni nodau llesiant Cymru.

Cofio'r amrywiaeth gyfoethog o bobl sydd yng Ngogledd Cymru, a'u hannog i gymryd rhan yn y penderfyniadau sy'n effeithio arnynt. Mae'r Awdurdod wedi ymgynghori'n eang ac wedi ceisio barn y cyhoedd a chynrychiolwyr grwpiau penodol wrth benderfynu ar ei amcanion.

Gweithio'n gydweithredol ag eraill i helpu'r Awdurdod i gyflawni ei amcanion, ac fel arall, i helpu eraill i gyflawni eu hamcanion nhw. Mae'r Awdurdod wedi parhau i feithrin perthnasoedd gwaith rhagweithiol â chymunedau ac amrywiaeth o sefydliadau, gan gynnwys y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus, gan gynllunio a chydweithredu ar wahanol lefelau a thrwy wahanol fforymau.

Amcanion Corfforaethol

Ym mis Mawrth 2021, cyhoeddodd yr Awdurdod Gynllun Corfforaethol 2021-24 lle nododd ei saith amcan gwella a llesiant. Ym mis Hydref 2022, cadarnhaodd yr Awdurdod ei fwriad i barhau i fynd ymlaen â'r un amcanion yn 2023-24.

Wrth ddatblygu'r cynllun ar gyfer 2023-24, fe wnaethom unwaith eto ystyried effaith dylanwadau eraill megis newid yn yr hinsawdd, seilwaith cenedlaethol, poblogaeth a demograffeg a sut y gallwn weithio gyda'n partneriaid i gyflawni ein cynlluniau. Buom yn ystyried amcanion y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus (BGCau), lle'r ydym yn aelodau statudol ac yr ydym yn gweithio ar y cyd â hwy i sicrhau gwelliannau o ran rhagolygon cymdeithasol, diwylliannol, economaidd ac amgylcheddol cenedlaethau'r dyfodol.

Mae'r gofynion a'r disgwyliadau ar y Gwasanaethau Tân ac Achub yn esblygu felly rydym hefyd wedi edrych i gwmpasu argymhellion sy'n codi o Ymchwiliadau Cyhoeddus i ddiwyddiadau megis Tân Twr Grenfell 2017, Bom Arena Manceinion 2017 a COVID-19 a sicrhau ein cydnerthedd ar gyfer digwyddiadau eraill nas rhagwelwyd a allai effeithio ar y cyflawni neu ar ein cynlluniau.

Mae'r cynllun hwn yn nodi'r hyn yr ydym wedi'i gyflawni hyd yn hyn a'r hyn y byddwn yn ei wneud i gyflawni cynnydd yn 2023-2024 yn erbyn yr amcanion hyn.

Amcan 1: Gweithio tuag at wneud gwelliannau i iechyd, diogelwch a llesiant pobl yng Ngogledd Cymru.

 Cymru iachach	 Cymru o gymunedau cydlynus	 Cymru lewyrchus	 Cymru sy'n fwy cyfartal
 Cymru sy'n gyfrifol ar raddfa fyd-eang	 Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	 Gweithio ar y Cyd	 Hirdymor

Byddwn yn atal, ac yn amddiffyn rhag, argyfyngau er mwyn cadw ein cymunedau'n ddiogel. Mae tystiolaeth yn awgrymu bod ein gweithgareddau ataliol wedi bod yn hynod ddylanwadol o ran lleihau nifer yr achosion brys yn ystod y blynyddoedd diwethaf, tuedd yr ydym yn awyddus i'w chynnal a'i gwella. Un o'r prif ysgogwyr ar gyfer ein rhaglen ymgyrchoedd ataliol yw'r wybodaeth rydym yn ei chael oddi wrth sefydliadau eraill ac yn ei rhannu, sy'n ein galluogi i ddatblygu ymgyrchoedd penodol yn seiliedig ar dystiolaeth ystadegol.

Rhai o'r pethau rydym wedi'u cyflawni:

- cynnal **xx** o archwiliadau diogel ac iach gyda **xx** o'r rheini yn cael eu cynnal mewn cartrefi a gafodd eu hatgyfeirio at y Gwasanaeth gan asiantaeth arall;
- gwreiddio arferion diogelu yn y gweithgareddau o ddydd i ddydd, a sicrhau bod y rhain yn gyson â pholisïau a chyfarwyddyd cenedlaethol;
- parhau i ddatblygu a chynnal ymyriadau a gwaith ymgysylltu â phlant a phobl ifanc drwy weithgareddau wedi'u targedu;
- gweithio â sefydliadau sy'n cefnogi pobl sy'n agored i niwed;
- rhoi'r datblygiadau a'r uwchraddiadau technolegol diweddaraf ar waith i wella effeithlonrwydd, cywirdeb a diogelwch;

Yn ystod 2023-2024 byddwn yn:

- cynnal 17,500 o archwiliadau diogel ac iach gydag o leiaf 25% o'r rheini yn cael eu cynnal mewn cartrefi a gafodd eu hatgyfeirio at y Gwasanaeth gan asiantaeth arall;
- ateb y galw cynyddol am ddarpariaeth a chymorth cyfathrebu digidol gan gynnwys Safonau Seiberddiogelwch ac Achredu;
- bwrw ymlaen â'n cynlluniau ar gyfer canolfan hyfforddiant a datblygu trochol newydd i gynnig ystod ehangach o senarios hyfforddi a chyflwyno gwelliannau mewn hyfforddiant;
- parhau i gynnal archwiliadau diogelwch tân yn seiliedig ar y rhaglen arolygu ar sail risg;
- parhau i greu gweithle cynhwysol sy'n galluogi'r holl staff i berfformio hyd eithaf eu gallu a chwrdd ag anghenion amrywiol ein cymunedau;
- gwella iechyd, ffitrwydd a lles staff trwy ddarparu cyngor a gwybodaeth, monitro gweithredol ac addysg.

Amcan 2: Parhau i weithio'n gydweithredol i gynorthwyo cymunedau i gynyddu eu cydnherthedd.

 Cymru iachach	 Cymru o gymunedau cydlynus	 Cymru lewyrchus	 Cymru sy'n fwy cyfartal
 Cymru sy'n gyfrifol ar raddfa fyd-eang	 Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	 Gweithio ar y Cyd	

Mae dull yr Awdurdod o atal ac o ddarparu cyngor, addysg ac ymyriadau diogelwch tân wedi cyfrannu at leihad yn nifer a difrifoldeb y digwyddiadau brys yr aethpwyd atynt ar draws Gogledd Cymru. Mae'r dull hwn yn cynnwys gweithio gydag amrywiaeth o bartneriaid ar draws y sector cyhoeddus a'r trydydd sector i sicrhau bod y canlyniadau gorau posibl yn cael eu cyflawni. Mae atal tanau ac ymateb yn gyflym i argyfyngau yn helpu i osgoi neu leihau'r gost ddynol, colledion yswiriedig a heb yswiriant, cost atgyweiriadau a chynhyrchiant a gollwyd, a gwneud ardal yn llai deniadol i fewnfuddsoddi.

Gall gwella diogelwch preswylwyr a busnesau drwy ymwybyddiaeth, addysg ac ymyrraeth, yn ogystal â nodi cyfleoedd i leihau trosedd, megis cynnau tanau'n fwriadol ddod â manteision economaidd i unigolion, cymunedau a busnesau.

Rhai o'r pethau rydym eisoes wedi'u cyflawni:

- gweithio gyda phartneriaid a rhanddeiliaid megis Cyfoeth Naturiol Cymru a ffermwyr/porwyr, i ganfod lleoliadau yng Ngogledd Cymru sydd â mwy o risg o danau awyr agored/glaswelltir, ac i helpu i ddatblygu cynlluniau ymateb brys;
- cynnal adolygiad o'n hymateb i danau yn yr awyr agored, gan gynnwys lles criwiau;
- parhau i feithrin perthynas â phartneriaid megis Cyfoeth Naturiol Cymru, Fforymau Lleol Cymru Gydnerth, Cyd-Grŵp y Gwasanaethau Brys (JESG), a grwpiau llifogydd mewndirol ac achub o ddŵr er mwyn gwella cyd-alluoedd yr asiantaethau i helpu pobl y mae llifogydd yn effeithio arnynt;
- gweithio'n gydweithredol â chymunedau sydd â diffoddwyr tân ar-alwad i wella cydnherthedd y gofal tân yn eu hardaloedd;

Yn ystod 2023-2024 byddwn yn:

- cyflwyno Microsoft 365 fel ffordd o wella rhagor ar y dulliau cyfathrebu ac integreiddio â phartneriaid;
- parhau i gydymffurfio â Safonau'r Gymraeg, gan gynnwys hyrwyddo gweithgareddau a dysgu;
- gweithio ar y cyd â'n partneriaid a'n cymunedau i ddatblygu cynlluniau i leihau tanau yn yr awyr agored ac argyfyngau sy'n ymwneud â'r hinsawdd ac ymateb iddynt;
- gweithredu argymhellion o'n hadolygiad tanau yn yr awyr agored.

Amcan 3: Gweithredu mor effeithiol ac effeithlon â phosibl, gan wneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ar gael.

 Cymru iachach	 Cymru o gymunedau cydlynus	 Cymru lewyrchus	 Cymru sy'n fwy cyfartal
 Cymru sy'n gyfrifol ar raddfa fyd-eang	 Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu		 Cymru gydnherth
 Gweithio ar y Cyd		 Hirdymor	 Dull Integredig

O ystyried yr ansicrwydd ariannol a'r cynnydd posibl yn y galw am wasanaethau ar draws y sector cyhoeddus, mae'n anochel y bydd yr Awdurdod yn wynebu heriau o ran gallu cynnal ei wasanaethau dros y degawdau nesaf.

Mae'r pwysau ar y gwasanaethau tân ac achub felly yn debygol o ddod o sawl maes gan gynnwys, recriwtio a chadw diffoddwyr tân gweithredol a'r potensial i ehangu rôl diffoddwr tân. Bydd rhesymoli costau'r Awdurdod a rheoli cyllideb fantoledig dros yr ychydig flynyddoedd nesaf yn helpu i gynnal gwasanaethau tân ac achub i'r dyfodol, gan wneud yr ardal yn fwy gwydn i newidiadau demograffig a newidiadau eraill.

Rhai o'r pethau rydym eisoes wedi'u cyflawni:

- ailintegreiddio gwasanaethau ariannol a oedd yn arfer bod ar gontract allanol gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
- datblygu system effeithiol i reoli asedau, sydd o blaid dyrannu adnoddau yn y modd gorau posibl;
- adeiladu ar y mesurau cyfredol i fonitro perfformiad gweithredol gan griwiau tân cyn, yn ystod, ac ar ôl digwyddiadau;
- cynnal adolygiad i brofiadau staff a gyflogir o dan y System RDS (diffoddwyr tân ar-alwad);
- cynnal adolygiad o drefniadau darparu hyfforddiant a datblygiad, gan gynnwys darparu hyfforddiant yn fwy lleol i gefnogi anghenion diffoddwyr tân ar-alwad;

Yn ystod 2023-2024 byddwn yn:

- cwblhau'r adolygiad ymateb brys ac yn ymgynghori ar y canlyniadau gyda rhanddeiliaid perthnasol cyn rhoi argymhellion ar waith;
- mabwysiadu Canllawiau Gweithredol Cenedlaethol ar gyfer Ystafelloedd Rheoli fel rhan o adolygiad o'n trefniadau staffio yn yr Ystafell Reoli a sgiliau'r gweithlu gyda'r nod o wella ein cydnherthed;
- cefnogi'r gwaith o gyflawni canlyniadau'r adolygiad o brofiadau staff a gyflogir o dan y System RDS (diffoddwyr tân ar-alwad);
- mireinio prosesau pensiynau a chyflogres a gweithredu modiwlau cyllideb.

Amcan 4: Parhau i ganfod cyfleoedd i annog mwy o ymgysylltu â phobl, cymunedau, staff a rhanddeiliaid.

 Cymru iachach	 Cymru o gymunedau cydlynus	 Cymru lewyrchus	 Cymru sy'n fwy cyfartal
 Cymru sy'n gyfrifol ar raddfa fyd-eang	 Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu		 Cymru gydnerth
 Atal	 Gweithio ar y Cyd	 Hirdymor	 Dull Integredig

Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i wella'r ffordd y mae'n cyfathrebu ac yn ymgysylltu â phobl ynglŷn â'r gwasanaethau a ddarperir ganddo, ac er ei fod yn cyrraedd mwy o bobl, mae'n cydnabod bod modd gwella hyn bob amser.

Mae deall cymunedau, gwranddo arnynt a'u cynrychioli yn rhan hollbwysig o waith yr Awdurdod. Mae cymdeithas yn newid felly mae angen newid y ffordd o gyfathrebu â phobl er mwyn sicrhau bod negeseuon yr Awdurdod yn cyrraedd pawb, gan gynnwys grwpiau a chymunedau sy'n cael eu tangynrychioli.

Rhai o'r pethau rydym eisoes wedi'u cyflawni:

- ymgysylltu â chyflogwyr lleol, cymunedau a'r rhai y mae tân ac argyfyngau eraill yn effeithio'n uniongyrchol arnynt er mwyn datblygu gweithgareddau ac ymgyrchoedd ataliol;
- hybu ymgyrchoedd diogelwch cenedlaethol a lleol, gan sicrhau bod y meysydd sydd â'r risgiau mwyaf yn cael eu blaenoriaethu, er enghraifft, tanau a achosir drwy goginio;
- sicrhau bod y cytundebau rhannu gwybodaeth presennol yn gyfoes, a cheisio sefydlu cytundebau newydd pan fo hynny'n briodol;
- parhau i adrodd ar gynnydd canfyddiadau arolwg iechyd a llesiant o'r holl staff, a hyrwyddo gweithgareddau ymhob rhan o'r Gwasanaeth;
- gwella'r adrodd ynghylch y defnydd o ynni, i leihau carbon, gan gynnwys datblygu cronfa 'Buddsoddi i Arbed' ar gyfer prosiectau lleihau carbon yn y dyfodol;

Yn ystod 2023-2024 byddwn yn:

- caffael a gosod offer storio i leihau lledaeniad halogyddion tân;
- gweithredu Strategaeth Datblygu Pobl a Sefydliadol Cymru Gyfan;
- parhau i gefnogi'r gwaith o gyflwyno ac adolygu'r arolwg staff teulu tân;
- parhau i ddarparu ymyriadau a rhaglenni/gweithgareddau Plant a Phobl Ifanc;
- cyflwyno'r Ddyletswydd Trais Difrifol a fabwysiadwyd ym mis Ionawr 2023 gan yr holl bartneriaid strategol ar Fwrdd Partneriaeth Gogledd Cymru Ddiogelach.

Amcan 5: Cynnal gweithlu sy'n addas o gydnerth, medrus, proffesiynol a hyblyg.

 Cymru iachach	 Cymru o gymunedau cydlynus	 Cymru lewyrchus	 Cymru sy'n fwy cyfartal
 Cymru sy'n gyfrifol ar raddfa fyd-eang	 Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu		 Cymru gydnerth
 Atal	 Gweithio ar y Cyd	 Hirdymor	 Dull Integredig

Mae'r Awdurdod yn cydnabod ei bod yn bwysig denu, datblygu a chadw gweithlu sy'n adlewyrchu'r amrywiaeth sy'n bodoli yn y cymunedau mae'n eu gwasanaethu. Ni ellir gorbwysleisio hyn, felly mae cydraddoldeb ac amrywiaeth yn ganolog i ddiwylliant a gwerthoedd craidd yr Awdurdod; sef ymrwymiad i amrywiaeth a chynhwysiant; awydd i geisio rhagori; amddiffyn cymunedau a chydabod pa mor werthfawr yw ei bobl.

Drwy Strategaeth Cymru gyfan ar gyfer Pobl a Threfniadaeth, bydd yr Awdurdod yn cefnogi ffyrdd newydd o ddefnyddio sgiliau a phroffesiynoldeb y gweithlu.

Rhai o'r pethau rydym eisoes wedi'u cyflawni:

- datblygu arferion cyflogaeth sy'n cynyddu'r siawns o gyflogaeth i bobl a allai, fel arall, ei chael yn anodd cael gwaith, a blaenoriaethu camau gweithredu i hybu cydraddoldeb rhwng y rhywiau;
- mabwysiadu modelau gweithio ystwyth a hyblyg, a fydd yn cyfrannu at gymdeithas carbon isel drwy leihau allyriadau sy'n gysylltiedig â theithio ar gyfer gwaith;
- parhau i chwilio am gyfleoedd newydd i ddatblygu cynlluniau prentisiaeth yn y Gwasanaeth;
- cyfrannu at 'Strategaeth Cymru gyfan ar gyfer Pobl a Threfniadaeth';
- gwella ffyrdd o gefnogi staff i fod yn arweinwyr y dyfodol;
- cyflwyno strwythur newydd i gynyddu nifer y staff yn ein cymunedau.

Yn ystod 2023-2024 byddwn yn:

- parhau i ganolbwyntio ar recriwtio, datblygu a chadw gweithlu hynod fedrus, brwdfrydig a dwyieithog;
- parhau i weithio tuag at adnewyddu ardystiad y Wobr Iechyd Corfforaethol Platinwm;
- datblygu proses adnabod a rheoli talent i ddisodli'r rhaglen datblygiad proffesiynol presennol.

Amcan 6: Datblygu ffyrdd o fod yn fwy ymwybodol yn amgylcheddol er mwyn lleihau'r effaith y mae ein gweithgareddau yn ei chael ar yr amgylchedd.

 Cymru iachach	 Cymru o gymunedau cydlynus	 Cymru lewyrchus	 Cymru sy'n fwy cyfartal
 Cymru sy'n gyfrifol ar raddfa fyd-eang	 Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu		 Cymru gydnerth
 Atal	 Gweithio ar y Cyd	 Hirdymor	 Dull Integredig

Yn 2017, fe wnaeth Llywodraeth Cymru ddatgan ei huchelgais i sicrhau sector cyhoeddus sy'n garbon niwtral erbyn 2030. Ym mis Mawrth 2019, fe wnaeth gyhoeddi Ffyniant i Bawb: Cymru Carbon Isel, sy'n ceisio cefnogi'r sector cyhoeddus i bennu man cychwyn, monitro ac adrodd ynghylch cynnydd i gyfeiriad carbon-niwtraliaeth.

Mae'r Awdurdod yn cydnabod bod ganddo rôl bwysig yn amddiffyn yr amgylchedd ac yn lleihau ei effaith ar yr amgylchedd. Mae wedi ymrwymo i wella perfformiad amgylcheddol, ac i ystyried hynny ym mhob maes o'i waith o atal tân i dechnoleg ecogyfeillgar.

Mae'r Awdurdod yn ymwybodol hefyd o'i swyddogaeth yn helpu pobl Gogledd Cymru i ddeall effaith y tywydd a'r newid hinsawdd, a'r heriau a ddaw gyda hynny. Mae'r Awdurdod yn cydnabod bod ganddo swyddogaeth arweinyddol ei hun o ran ei weithrediadau ei hun, gan gynnwys y modd mae'n defnyddio adnoddau, wrth iddo gyflawni ei weithgareddau mewn modd sy'n helpu i gynnal y blaned ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Rhai o'r pethau rydym eisoes wedi'u cyflawni:

- sefydlu Bwrdd Strategol sydd â chyfrifoldeb dros ddatblygu Strategaeth Amgylcheddol ar gyfer yr Awdurdod;
- canfod ffyrdd o gynyddu bioamrywiaeth ar safleoedd a'u rhoi ar waith;
- gweithio gyda Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus ledled Gogledd Cymru i ddeall newid hinsawdd o safbwynt rhanbarthol;
- gweithio gyda thirfeddianwyr i ostwng nifer yr achosion o danau yn yr awyr agored, a'u hannog i roi gwybod am losgi dan reolaeth.

Yn ystod 2023-2024 byddwn yn:

- cefnogi gyda'r gwaith o gyflwyno Strategaeth Amgylcheddol 2022-2030;
- parhau i ddatblygu ein gwaith monitro ac adrodd ar y defnydd o ynni ac allyriadau carbon;
- datblygu adroddiadau ar nwyon tŷ gwydr yn unol â threfniadau adrodd carbon Llywodraeth Cymru.

Amcan 7: Sicrhau bod gwerth cymdeithasol a chynaliadwyedd yn cael eu hystyried, gan gynnwys yn ystod prosesau caffael.

 Cymru iachach	 Cymru o gymunedau cydlynus	 Cymru lewyrchus	 Cymru sy'n fwy cyfartal
 Cymru sy'n gyfrifol ar raddfa fyd-eang	 Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu		 Cymru gydnerth
 Atal	 Gweithio ar y Cyd	 Hirdymor	 Dull Integredig

Mae gwerth cymdeithasol yn derm a ddefnyddir wrth ddisgrifio'r buddion cymharol i bobl a chymunedau yn sgil dewis rhai camau gweithredu neu gyflwyno newidiadau. Mae ychwanegu gwerth cymdeithasol yn golygu ystyried a oes modd i'r hyn sy'n cael ei gynnig gael ei wneud yn wahanol er mwyn gwella bywydau pobl.

Mae'r Awdurdod eisoes yn gwneud nifer o weithgareddau sy'n gwneud mwy na dim ond cyflawni'r dyletswyddau statudol sy'n ofynnol.

Mae sawl ffordd o ychwanegu gwerth cymdeithasol. Mae'n golygu sicrhau bod yr Awdurdod, wrth gaffael nwyddau a gwasanaethau, yn ystyried mwy na'r gost yn unig. Mae angen ystyried yr agweddau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol, ochr yn ochr ag ystyriaethau gwerth am arian yn ystod prosesau tendro. Drwy wreiddio gwerth cymdeithasol yn ei brosesau caffael, gall yr Awdurdod sicrhau budd cymdeithasol am yr arian mae'n ei wario.

Rhai o'r pethau rydym eisoes wedi'u cyflawni:

- sicrhau bod y gwaith o gaffael cyfarpar gweithredol newydd yn cynnwys ystyried sut i waredu ar 'ddiwedd oes';
- sicrhau bod fframweithiau caffael a chontractau yn mesur gwerth cymdeithasol;
- hybu gwerth cymdeithasol a chynaliadwyedd o fewn y Gwasanaeth.

Yn ystod 2023-2024 byddwn yn:

- cynnal adolygiad caffael yn dilyn penodi rheolwr caffael newydd;
- parhau â'n rhaglen adeiladu i ddisodli tyrau hyfforddi gyda gosodiadau twr dur newydd;
- parhau i ddarparu Archwiliadau Diogel ac Iach i gymunedau Gogledd Cymru;
- adolygu ein trefniadau rheoli iechyd a phresenoldeb.

Dweud eich Dweud:

Rydym bob amser yn chwilio am ffyrdd o wella ein gwasanaeth a chyflwyno gwybodaeth sy'n ystyrlon. Er mwyn ein helpu i wneud hyn rydym am sicrhau bod eich barn yn cael ei hystyried wrth gyflwyno ein gweithgareddau a rhoi gwybodaeth i chi.

Ysgrifennwch
atom:

Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru
Pencadlys y Gwasanaeth Tân ac Achub
Ffordd Salesbury
Parc Busnes Llanelwy
Llanelwy
Sir Ddinbych
LL17 0JJ

Rhowch alwad:

01745 535250

Gyrrwch e-bost atom:
trwy ein gwefan:
Neu dilynwch ni ar:

corporateplanning.Helpdesk@tangogleddcymru.llyw.cymru
www.tangogleddcymru.llyw.cymru

Twitter
[@northwalesfire](https://twitter.com/northwalesfire)

Facebook
www.facebook.com/northwalesfireservice

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg – byddwn yn ymateb yn gyfartal i'r ddwy ac yn ateb yn eich dewis iaith heb oedi.

Adroddiad ar gyfer	Panel Gweithredol
Dyddiad	20 Mawrth 2023
Swyddog Arweiniol	Helen MacArthur, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol
Swyddog Cyswllt	Helen MacArthur
Pwnc	Datganiad ar Bolisi Tâl 2023/24

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Hysbysu Aelodau am gyfrifoldeb yr Awdurdod i lunio datganiad ar bolisi tâl yn flynyddol yn unol â'r Ddeddf Lleoliaeth 2011 (y Ddeddf).
- 2 Mae'r Ddeddf yn mynnu bod yr Awdurdod Tân ac Achub (yr Awdurdod) yn llunio Datganiad ar Bolisi Tâl bob blwyddyn, i'w gymeradwyo cyn dechrau'r flwyddyn ariannol y mae'n ymwneud â hi.
- 3 Mae'r papur hwn yn nodi'r Datganiad ar Bolisi Tâl ar gyfer 2023/24.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 4 Rhaid i'r Awdurdod baratoi a chymeradwyo datganiad ar bolisi tâl yn flynyddol yn unol â Deddf Lleoliaeth 2011. Rhaid i'r datganiad gydymffurfio hefyd â chyfarwyddyd Llywodraeth Cymru ar "Atebolrwydd Tâl o fewn Llywodraeth Leol yng Nghymru" a gyhoeddwyd yn ystod Mai 2017.

SYLWADAU'R PANEL GWEITHREDOL NEU'R PWYLLGOR ARCHWILIO

- 5 Nid yw'r adroddiad wedi cael ei ystyried o'r blaen.

ARGYMHELLIAD

- 6 Gofynnir i'r Aelodau:
 - (i) nodi gofynion Deddf Lleoliaeth Leol 2011;
 - (ii) cymeradwyo'r datganiad ar bolisi tâl ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/24.

CEFNDIR

- 7 Rhaid i ddatganiadau ar bolisi tâl gael eu llunio yn unol â Rhan 1; Pennod 8 (Adrannau 38 – 43) o Ddeddf Lleoliaeth 2011. Mae'r cyfarwyddyd gan Lywodraeth Cymru yn crynhoi prif elfennau'r datganiad polisi tâl, sy'n cynnwys:

- (a) gwybodaeth am dâl ei brif swyddogion,
- (b) tâl ei weithwyr sy'n cael y cyflogau isaf, ac
- (c) y berthynas rhwng:
 - (i) tâl ei brif swyddogion, a
 - (ii) tâl ei weithwyr nad ydynt yn brif swyddogion.

8 Rhaid i'r datganiad nodi'r canlynol:

- (a) diffiniad o'r "gweithwyr sy'n cael y cyflogau isaf" a fabwysiedir gan yr Awdurdod i ddiben y datganiad, a
- (b) rhesymau'r Awdurdod dros fabwysiadu'r diffiniad hwnnw.

9 Rhaid i'r datganiad hefyd gynnwys polisiâu'r Awdurdod sy'n ymwneud â'r canlynol:

- (i) lefel ac elfennau'r tâl ar gyfer pob prif swyddog;
- (ii) tâl prif swyddogion wrth gael eu recriwtio;
- (iii) codiadau ac ychwanegiadau i'r taliadau ar gyfer pob prif swyddog;
- (iv) y defnydd o dâl yn gysylltiedig â pherfformiad ar gyfer prif swyddogion;
- (v) y defnydd o fonysau ar gyfer prif swyddogion;
- (vi) y ffordd o drin taliadau i brif swyddogion pan fyddant yn darfod swydd dan yr awdurdod neu pan fydd eu cyflogaeth dan yr awdurdod yn dod i ben;
- (vii) cyhoeddi a mynediad at wybodaeth sy'n ymwneud â thalu prif swyddogion.

GWYBODAETH

10 Pwrpas y datganiad ar bolisi tâl yw darparu tryloywder o ran dull yr Awdurdod o bennu cyflogau ei weithwyr, yn enwedig rhai ei brif swyddogion a'r gweithwyr sydd ar y gyfradd gyflog isaf, a hynny drwy nodi'r dulliau o benderfynu ar y cyflogau.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'r Datganiad ar Bolisi Tâl yn darparu fframwaith ar gyfer gwneud penderfyniadau am gyflogau, ac yn enwedig penderfyniadau am y cyflogau uchaf, gan gyfrannu at y gwaith o sicrhau cynaliadwyedd ariannol yr Awdurdod a'i fod yn gallu dangos ei fod yn dyrannu tâl yn deg a chyfartal.
Cyllideb	Mae'r dyfarniadau cyflog a gytunwyd ac a gyhoeddwyd gan y Cyd-Gynghorau Cenedlaethol yn cael eu hystyried wrth osod cyllideb flynyddol yr Awdurdod.
Cyfreithiol	O dan adran 38(1) o Ddeddf Lleoliaeth 2011, mae dyletswydd gyfreithiol ar yr Awdurdod Tâl i lunio Datganiad ar Bolisi Tâl erbyn 31 ^{ain} Mawrth cyn blwyddyn y datganiad.
Staffio	Mae'r Datganiad ar Bolisi Tâl yn cefnogi egwyddorion tryloywder, cyflog cyfartal a chefnogaeth i'r staff.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Mae triniaeth gyfartal mewn perthynas â chyflog yn rhan bwysig o amcanion Cydraddoldeb yr ATA.
Risgiau	Mae peidio â chydymffurfio â'r ddeddfwriaeth yn arwain at risg cyfreithiol a pherygl i enw da.

Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

Datganiad ar Bolisi Tâl

2023/24

1.0 Cyflwyniad

1.1 Prif swyddogaeth Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) yw:

- cyflawni holl ddyletswyddau a chyfrifoldebau Awdurdod Tân ac Achub yn unol â'r ddeddfwriaeth a'r rheoliadau priodol, yn enwedig Deddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004, a Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005 (a ddaeth i rym ar 1 Hydref 2006), a Chynllun Cyfuno 1995;
- cytuno ar y cynlluniau gwasanaeth blynyddol, y cyllidebau refeniw a chyfalaf a'r cyfraniad gan y cynghorau cyfansoddol, a
- monitro'r cyllidebau refeniw a chyfalaf, a delio ag unrhyw amrywiadau mawr, gan gynnwys penderfynu ar unrhyw gyfraniadau atodol.

1.2 Er mwyn cyflawni ei swyddogaeth, mae'r Awdurdod yn penodi staff i gyflawni dyletswyddau ar ei ran, ac wrth wneud hynny rhaid iddo ddilyn yr holl ddeddfwriaeth berthnasol ar gyflogaeth. Mae'r Awdurdod hefyd yn dilyn nifer o egwyddorion allweddol sy'n sicrhau fforddiadwyedd, cyflog cyfartal, tryloywder a chymorth ar gyfer tâl isel.

1.3 Diben y ddogfen hon yw bodloni ymrwymïadau cyfreithiol yr Awdurdod yn unol â Deddf Lleoliaeth 2011 a darparu gwybodaeth am ddull yr Awdurdod o bennu taliadau ei weithwyr. Mae'n darparu gwybodaeth am gydnabyddiaeth ariannol i'r Prif Swyddogion a'r gweithwyr sydd ar y raddfa gyflog isaf. Mae hefyd yn darparu gwybodaeth am y dulliau ar gyfer pennu taliadau i'r holl staff.

1.4 Mae'r ddogfen hon yn ymdrin â'r cyfnod rhwng 1 Ebrill 2023 a 31 Mawrth 2024, ac mae'n darparu fframwaith ar gyfer gwneud penderfyniadau ynghylch taliadau, ac yn enwedig penderfyniadau am gyflogau uwch swyddogion.

1.5 Mae'r datganiad ar bolisi tâl yn ddogfen flynyddol a gaiff ei pharatoi a'i chymeradwyo gan yr Awdurdod cyn y flwyddyn ariannol y maent yn ymwneud â hi.

2.0 Y fframwaith deddfwriaethol

2.1 Mae adran 38 (1) o Ddeddf Lleoliaeth 2011 yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Lleol yng Nghymru a Lloegr lunio datganiad ar bolisi tâl ers 2012/2013 ac ar gyfer pob blwyddyn ariannol wedi hynny. Mae'r Ddeddf hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod roi ystyriaeth ddyledus i unrhyw ganllawiau gan Weinidogion Cymru. Fe wnaeth Llywodraeth Cymru ddiweddarar'r canllawiau ym mis Tachwedd 2021, sef "Atebolrwydd Tâl o fewn Llywodraeth Leol yng Nghymru".

- 2.2 Mae'r Ddeddf yn diffinio tâl yn eang, ac yn cynnwys cyflog, lwfansau, buddion mewn ffyrdd eraill, codiadau/helaethiadau mewn hawliadau pensiwn a thaliadau ar derfyn cyflogaeth.
- 2.3 Wrth bennu cyflogau a thâl ei weithwyr, rhaid i'r Awdurdod gydymffurfio â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol. Mae hyn yn cynnwys Deddf Cydraddoldeb 2010, Rheoliadau Cyflogaeth Ran Amser (Atal Triniaeth Lai Ffafirol) 2000, Rheoliadau Gweithwyr Asiantaeth 2010 a phan fo'n berthnasol, Reoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau (Diogelu Cyflogaeth) 2006.
- 2.4 Mae'r Awdurdod yn sicrhau nad oes unrhyw gamwahanïaethu o ran cyflogau yn ei strwythur cyflogau i ateb ei rwymedigaethau dan ofynion cyflog cyfartal Deddf Cydraddoldeb 2010. Mae'r broses gwerthuso swyddi wedi'u gwreiddio yn y sefydliad i sicrhau bod modd cyfiawnhau'n wrthrychol unrhyw wahaniaethau rhwng cyflogau gweithwyr a bod cyflogau'n ymwneud yn uniongyrchol ag anghenion, gofynion a chyfrifoldebau'r rôl.

3.0 Gwneud penderfyniadau, gan gynnwys ystyried gwerth am arian

- 3.1 Mae'r polisi hwn yn gymwys i holl weithwyr Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru.
- 3.2 Mae'r Awdurdod o blaid trefniadau cyd-fargeinio ac mae'n cefnogi'r darpariaethau presennol ar lefel genedlaethol sy'n llywodraethu tâl ac amodau gwasanaeth y grwpiau canlynol o weithwyr:
- Cyd-gyngor Cenedlaethol ar gyfer Rheolwyr Brigâd mewn Gwasanaethau Tân ac Achub, Cyfansoddiad a Chynllun Amodau Gwasanaeth (Y Llyfr Aur)
 - Cyd-bwyllgor Negodi ar gyfer Prif Swyddogion Awdurdodau Lleol; Cyfansoddiad, Amodau Gwasanaeth, Cyflogau (Y Llyfr Glas)
 - Cyd-gyngor Cenedlaethol ar gyfer Gwasanaethau Tân ac Achub Awdurdodau Lleol, Cynllun Amodau Gwasanaeth (Y Llyfr Llwyd)
 - Cyd-gyngor Cenedlaethol ar gyfer gwasanaethau Llywodraeth Leol (Y Llyfr Gwyrdd).
- 3.3 Caiff lefelau taliadau eu hadolygu bob blwyddyn trwy'r trefniadau cyd-fargeinio hyn, a bydd unrhyw ddyfarniad "costau byw" sy'n gysylltiedig ag amodau contractiol yn cael eu gweithredu pan ddaw hysbysiad gan y corff negodi perthnasol.
- 3.4 Bydd yr Awdurdod yn ystyried unrhyw ddyfarniad "costau byw" contractiol ar gyfer ei brif swyddogion yng nghyd-destun penderfyniadau tebyg ynghylch gweithwyr sy'n cael llai o gyflog ac yn unol â chanlyniad y cyd-fargeinio a amlinellir uchod.
- 3.5 Mae pob swydd sydd ar amodau'r Cyd-gyngor ar gyfer Gwasanaethau Llywodraeth Leol yn agored i gynllun gwerthuso swyddi'r Awdurdod, sy'n mynd ati'n wrthrychol i asesu pob rôl ar adeg creu swydd newydd, newidiadau i swyddi sy'n bodoli eisoes, neu ar adegau cyfnodol i benderfynu ar raddfa gyflog deg sy'n gymharol i'r grŵp hwn o staff. Wrth roi gorau'n wirfoddol i'w dyletswyddau, ni wneir unrhyw daliadau ychwanegol.

- 3.6 Yn unol â'r cyfansoddiad, yr Awdurdod sy'n gyfrifol am gymeradwyo'r gyllideb ariannol flynyddol gan gynnwys pa mor fforddiadwy yw costau gweithwyr.

4.0 Rôl y Prif Swyddog Tân

- 4.1 Y Prif Swyddog Tân yw Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig ac sy'n gyfrifol am y Gwasanaeth. Mae'r swydd yn benodiad llawn amser; caiff deiliaid y swydd eu penodi yn ôl teilyngdod ac yn erbyn meini prawf gwrthrychol yn dilyn proses gystadleuol. Mae'r broses ddethol dan oruchwyliaeth Panel Penodi sy'n cynnwys aelodau o'r Awdurdod.
- 4.2 Mae'r Prif Swyddog Tân yn gweithio'n agos â'r aelodau etholedig i gyflawni nodau strategol yr Awdurdod. Mae gan y sefydliad gyllideb referniw flynyddol sydd tua £43 miliwn a chyllideb gyfalaf flynyddol sy'n £3 miliwn, ac mae'n gyfrifol am amrywiaeth eang o wasanaethau o dan Ddeddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004, gan gyflogi rhyw 900 o staff.

5.0 Tâl y Prif Swyddogion

- 5.1 Mae polisi tâl yr Awdurdod ar dalu prif swyddogion, gan gynnwys y Prif Swyddog Tân, yn cyd-fynd â' threfniadau Cyd-gyngor yr NJC. O dan y trefniadau hyn, caiff cyflog Rheolwr Brigâd ei adolygu bob blwyddyn ar lefel genedlaethol, sy'n darparu isafswm cyflog ar gyfer prif swyddogion tân.
- 5.2 Wrth gael eu penodi, bydd tâl prif swyddogion ar y cyflog sylfaenol ar bwynt unigol sy'n gysylltiedig â'r farchnad sy'n gyffredin ar adeg penodi, a bydd yn cael ei gymeradwyo gan yr Awdurdod. Hefyd, darperir car er mwyn cyflawni'r swydd.
- 5.3 Mae'r taliadau i brif swyddogion hefyd yn destun adolygiad annibynnol rheolaidd o'r cyflog, a'r farchnad cyflogaeth yn ehangach. Cafodd yr adolygiad o gyflogau ei gynnal gan y Swyddog Monitro yn ystod 2021, a chafodd yr egwyddorion canlynol eu cymeradwyo gan yr Awdurdod:
- i. bydd graddfeydd cyflogau'n gysylltiedig â'r cyfraddau cyflog sylfaenol cyfartalog a gesglir ac a gyhoeddir gan Gyd-gyngor Cenedlaethol Rheolwyr Brigâd mewn Gwasanaethau Tân ac Achub Llywodraeth Leol er mwyn rhoi cymariaethau priodol sy'n benodol i'r sector;
 - ii. bydd pob lefel o swydd yn cael ei chyflogi ar raddfa â thri phwynt, gan fynd i fyny'r raddfa yn ddibynnol ar werthusiad blynyddol boddhaol. Bydd pob cynyddran yn y raddfa yn seiliedig ar £1,500 i'r PST; a chyfran gymharol i'r swyddi eraill;
 - iii. bydd yr Awdurdod yn talu, ar waelod y raddfa dri phwynt, y cyflog sylfaenol cyfartalog i awdurdod ym Mhoblogaeth Band 2, a bydd hynny'n cynnwys yr holl ddyletswyddau;

- iv. bydd y dyfarniadau cyflog blynyddol a gaiff eu negodi a'u cytuno yn genedlaethol yn cael eu cymhwyso fel mater o drefn, fel sy'n digwydd ar hyn o bryd yn achos gweithwyr "llyfr llwyd" a "llyfr gwyrdd" (yn dibynnu a yw'r gweithiwr yn dewis ildio rhan ohono ai peidio);
- v. bydd y perthynoledd cyflogau rhwng swyddi PST, DBST, PSTC a PSC yn cael eu hadfer. Bydd cyflog pob lefel yn cael ei gyfrifo fel cyfran o gyflog y Prif Swyddog Tân, fel a ganlyn:

	Cyflog mewn perthynas â'r PST
Prif Swyddog Tân	
Dirprwy Brif Swyddog Tân	80%
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol	75%
Prif Swyddog Cynorthwyol	60%

- vi. pennir maint y swyddi yn briodol, yn gymharol i ba mor uchel yw'r swydd, a bydd eu maint yn gyfartal ar draws pob un ar y lefel honno er mwyn sicrhau bod y swyddogion yn derbyn cyflog cyfartal am waith o werth cyfartal; a
 - vii. caiff y cyflog ei adolygu'n rheolaidd yn unol â'r gofynion o dan y dull 'dau drywydd' ar gyfer pennu lefelau cyflog Rheolwyr Brigâd fel y rhagnodir gan y Cyd- Gyngor Cenedlaethol. Tair blynedd yw'r cyfnod derbyniol.
- 5.4 Nid yw'r Awdurdod yn talu bonysau, nac ychwanegiadau megis tâl yn gysylltiedig â pherfformiad. Wrth roi gorau i'w dyletswyddau'n wirfoddol, ni wneir unrhyw daliadau ychwanegol i brif swyddogion.
- 5.5 Yn dilyn ymddiswyddiad neu ymddeoliad o'u dyletswyddau, ni wneir unrhyw daliadau ychwanegol ac eithrio'r rhai i ddiben cyflogau neu daliadau a wneir i unigolyn yn unol â'r cynllun pensiwn priodol wrth ymddeol. Gall taliadau o'r fath gynnwys cyflog a delir *in lieu* o gyfnod rhybudd, hawliadau buddion pensiwn a thâl gwyliau.
- 5.6 Mewn amgylchiadau pan fo pecyn taliad diswyddo yn cael ei ystyried wrth gytuno ar derfynu dyletswyddau heblaw am y rhesymau a amlinellir uchod, bydd yr Awdurdod yn cael cynnig pleidleisio cyn i unrhyw becyn taliad diswyddo gael ei gymeradwyo ar gyfer prif swyddogion.
- 5.7 Caiff gwybodaeth ar daliadau i'r prif swyddogion ei chyhoeddi fel rhan o Ddatganiad o Gyfrifon Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru. Caiff y rhain eu cyhoedd ar wefan yr Awdurdod.
- 5.8 Caiff treuliau, fel ar gyfer trê, milltiroedd car, llety dros nos a pharcio eu hawlio'n ôl yn unol â pholisi'r sefydliad ar deithio a chynhaliadau sy'n gymwys i'r holl weithwyr.

5.9 Mae'r prif swyddogion yn aelodau o'r cynllun pensiwn perthnasol. Nid yw'r Awdurdod yn caniatáu unrhyw gynyddiadau neu helaethiadau i'r pensiwn y tu hwnt i'r trefniadau safonol.

5.10 3 mis yw cyfnod rhybudd swyddi prif swyddogion.

6.0 Staff Uwch

6.1 I ddibenion y datganiad hwn ar bolisi tâl, nid yw'r term "prif swyddog" wedi'i gyfyngu i Bennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig. Mae'n cynnwys y rhai sy'n atebol yn uniongyrchol i'r Prif Swyddog Tân. Mae hyn yn cynnwys y Swyddog Monitro, y Swyddog Adran 151, y Dirprwy Brif Swyddog Tân, Prif Swyddogion Tân Cynorthwyol a Phrif Swyddogion Cynorthwyol.

6.2 Mae'r swyddi'n dod dan amryw o delerau ac amodau:

Grŵp o Weithwyr	Telerau ac Amodau	Buddion eraill	Trefniadau pensiwn
Prif Swyddog Tân	Llyfr Aur	Car wedi'i ddarparu	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol
Swyddog Monitro	Yn cael ei ddarparu gan swyddog a enwir o Gyngor Sir y Fflint gan drefniant contract allanol		
Trysorydd (swyddog adran 151)	Contract rhan amser wedi'i negodi y tu allan i delerau ac amodau cenedlaethol.		
Dirprwy Brif Swyddog Tân	Llyfr Aur	Car wedi'i ddarparu	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol neu Gynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol	Llyfr Aur	Car wedi'i ddarparu	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol neu Gynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân
Prif Swyddog Cynorthwyol	Llyfr Glas	Car wedi'i ddarparu	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

7.0 Rheoli Talent

7.1 Mae canolbwynt strategaeth yn Awdurdod yn canolbwyntio ar gefnogi a datblygu ansawdd arweinyddiaeth yn y Gwasanaeth. Mae hyn yn cynnwys cynyddu galluedd y timau rheoli presennol, cynllunio ar gyfer datblygu arweinwyr y dyfodol, hyrwyddo gwerthoedd arweinyddol ledled y sefydliad a denu arweinwyr effeithiol, pan fo'n briodol, o sectorau eraill.

8.0 Tâl yn gysylltiedig â pherfformiad

8.1 Nid oes unrhyw gynllun tâl yn gysylltiedig â pherfformiad ar waith ar hyn o bryd ar gyfer unrhyw swydd yn y Gwasanaeth.

9.0 Talu staff eraill ar wahân i'r prif swyddogion

- 9.1 Mae polisi tâl yr Awdurdod ar gyfer talu gweithwyr and ydynt yn brif swyddogion wedi'i gysoni â chyfraddau cyflog y cytunwyd arnynt yn genedlaethol drwy'r Cyd-gyngor Cenedlaethol sy'n cynnwys cynrychiolwyr cyflogwyr a gweithwyr cenedlaethol.

Grŵp o Weithwyr	Telerau ac Amodau	Buddion eraill	Trefniadau Pensiwn
Swyddogion (Rheolwyr Gorsafoedd, Rheolwyr Grŵp a Rheolwyr Maes)	Llyfr Llwyd	Car les yn cael ei ddarparu ar gyfer staff sydd ar rota dyletswydd hyblyg	Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân
Pennaeth Adrannau Corfforaethol	Llyfr Glas	DIM	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol
Diffoddwyr Tân	Llyfr Llwyd	DIM	Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân
Diffoddwyr Tân ar brentisiaeth	Llyfr Llwyd	DIM	Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân
Staff yr Ystafell Reoli	Llyfr Llwyd	DIM*	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol
Diogelwch Tân ac Atal Tanau	Llyfr Gwyrdd	DIM	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol
Gwasanaethau Corfforaethol	Llyfr Gwyrdd	DIM	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol
Prentisiaid	Llyfr Gwyrdd	DIM	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol
*Darperir car prydles ar sail ddewisol ar gyfer nifer fach o swyddi os oes rhaid gwneud siwrneiau sylweddol neu deithio'n aml			

- 9.2 Mae'r gweithiwr sy'n cael y cyflog isaf yn cael ei gyflogi ar bwynt colofn 4 Gwasanaethau Llywodraeth Leol Cyd-gyngor yr NJC (Llyfr Gwyrdd), sy'n cyfateb i £21,189 y flwyddyn o 1 Ebrill 2022 ymlaen. Bydd yr Awdurdod yn cyflogi prentisiaid weithiau, sydd heb fod yn cael eu cynnwys o fewn y diffiniad o'r 'gweithwyr sy'n cael y cyflogau isaf' gan nad ydynt yn cael eu cyflogi dan gontractau cyflogaeth.
- 9.3 Argymhelliad y canllawiau statudol dan y Ddeddf Lleoliaeth 2011 yw defnyddio lluosrifau cyflogau fel ffordd o fesur y berthynas rhwng cyfraddau cyflogau ymhlith y gweithlu ac uwch reolwyr, fel sydd yn Adolygiad Hutton o Dâl Teg yn y Sector Cyhoeddus (2010).
- 9.4 Mae'r lefelau tâl 2022/23 yn yr Awdurdod yn diffinio mai 1:6.59 yw'r lluosrif rhwng cyfartaledd graddau gweithwyr sy'n cael y cyflog isaf (cyflog sylfaenol yn cyfateb i lawn amser) a'r Prif Swyddog Tân a rhwng y gweithiwr sy'n cael y cyflog isaf.

9.5 Gofynnwyd i adroddiad Hutton ar dâl teg yn y sector cyhoeddus ystyried yr achos dros gael terfyn penodol ar wasgariad cyflogau yn y sector cyhoeddus drwy ei gwneud yn ofynnol na all yr un rheolwr yn y sector cyhoeddus ennill mwy nag 20 gwaith y gweithiwr sy'n cael y cyflog isaf yn y sefydliad. Daeth yr adroddiad i'r casgliad fod y berthynas ag enillion canolrifol yn fesur mwy perthnasol, ac mae Cod Ymarfer Argymelledig y Llywodraeth ar Dryloywder Data yn argymhell cyhoeddi'r gymhareb rhwng y cyflog uchaf a chyflog canolrifol holl weithlu'r Awdurdod. 1:4.33 yw'r lluosrif rhwng yr enillion canolrifol sy'n cyfateb i lawn amser (ac eithrio RDS), a'r Prif Swyddog Tân. Sylwch fod y ffigur hwn yn cynnwys cyflogau llawn amser yn unig, a'u bod yn eithrio lwfansau.

9.6 Bydd yr Awdurdod yn cyhoeddi gwybodaeth yn ei ddatganiad ariannol blyneddol ynglŷn â thalu Prif Swyddogion, enillion canolrifol gweithlu'r sefydliad, a'r gymhareb rhwng y ddau ffigur hyn, a hynny er mwyn dangos y berthynas rhwng y ddau.

10.0 Cymorth i staff sy'n cael cyflogau is

10.1 Mae holl weithwyr y Gwasanaeth Tân ac Achub yn cael eu talu'n uwch na'r cyflog byw. Cynigir amryw o gynlluniau cefnogi eraill, megis y cynllun seiclo i'r gwaith, Rhaglen Cymorth Gweithwyr, cwnsela, gwasanaethau lechyd Galwedigaethol a thalebau gofal plant.

10.2 Hefyd cynigir cynllun ffisiotherapi i'r holl weithwyr. Mae gweithwyr yn derbyn cymorth ariannol i gyfeirio eu hunain am therapi i'w cynorthwyo i wella o anaf cyhyr ysgerbydol neu anhwylderau eraill.

10.3 Mae'r ystod o fuddion hyblyg hefyd wedi'u cyflwyno megis gostyngiadau corfforaethol. Bydd buddion a gwobrau nad ydynt yn gyflogau yn gymorth i ddatblygu pecyn cyflogaeth effeithiol ac yn defnyddio systemau gwobrwyo lle mae'r gweithwyr yn gallu ystytho'r gwobrau er mwyn cael mwy o'r elfen sy'n bwysig iddyn nhw ar wahanol gyfnodau o'u gyrfaedd.

11.0 Ychwanegiadau at Gyflog Gweithwyr Eraill

11.1 Pan fo'n briodol, ac yn unol ag amodau gwasanaeth cenedlaethol neu gytundeb lleol, gall unigolion dderbyn lwfans yn ychwanegol at eu cyflog. Dyma enghreifftiau, ond ni chyfyngir i'r enghreifftiau hyn:

- darpariaeth ar alwad neu'r tu allan i oriau
- argaeledd parhaus
- cyfrifoldeb ychwanegol
- rhent, tanwydd a lwfans golau
- lwfans ffôn
- cyfraniadau pensiwn y cyflogwr
- lwfansau milltiroedd.

12.0 Honoraria

- 12.1 Gall aelod o staff sy'n cyflawni dyletswyddau y tu allan i gwmpas ei swydd ei hun dros gyfnod estynedig gael taliad unigol ychwanegol yn ddibynnol ar amgylchiadau'r achos. Dyma enghreifftiau:
- pan fo gweithiwr yn cyflawni gwaith ychwanegol sylweddol dros dro, sydd yn mynd y tu hwnt i'w gyfrifoldebau arferol; neu
 - pan fo gweithiwr yn cyflawni gwaith sylweddol dros oriau arferol ei contract, ond sydd heb fod yn gymwys i daliadau goramser oherwydd ei leoliad ar y raddfa gyflog.
- 12.2 Byddai unrhyw benderfyniad am honoraria arfaethedig i brif swyddogion angen ei gymeradwyo gan yr Awdurdodi.
- 12.3 Bydd penderfyniadau ynghylch yr holl staff eraill yn cael ei ystyried gan y Pennaeth Adran priodol, mewn ymgynghoriad â'r Prif Swyddog Cynorthwyol (Cyllid ac Adnoddau).

13.0 Polisi Ymadael

- 13.1 Wrth roi gorau i ddyletswyddau'n wirfoddol, ni wneir unrhyw daliadau ychwanegol ac eithrio'r rhai i ddibenion cyflog neu daliadau a wneir i unigolyn yn unol â'r cynllun pensiwn priodol ar adeg ymddeol. Gallai taliadau o'r fath gynnwys cyflog a delir *in lieu* o gyfnod rhybudd, hawliadau i fuddion pensiwn, tâl gwyliau ac unrhyw ffioedd neu lwfansau a delir.
- 13.2 Gall gweithwyr a amodir i'r Cyd-gyngor ar gyfer Gwasanaeth Llywodraeth Leol, yn ôl disgrisiwn yr Awdurdod, gael hawl i bensiwn ychwanegol a/neu daliadau am ddileu swydd pan fo'r Awdurdod yn rhoi cychwyn ar derfynu cyflogaeth yn gynnar mewn perthynas â Rheoliadau Llywodraeth Leol 1997 (fel y'u diwygiwyd) a Rheoliadau Llywodraeth Leol (Terfynu Cyflogaeth yn Gynnar) (Cymru a Lloegr) 2006 (fel y'u diwygiwyd) - y cyfeirir atynt fel arfer fel y Rheoliadau lawndal yn ôl Disgrisiwn.
- 13.3 Mae gan y Gwasanaeth bolisi ar gyfer trefniadau diswyddo neu ymadael.
- 13.4 Mae cyn-weithwyr yn cael eu hailgyflogi weithiau gan y Gwasanaeth Tân ac Achub pan fo meini prawf penodol wedi eu bodloni. Pan fo'r enillion a'r pensiwn gyda'i gilydd yn uwch na'r cyflog terfynol wedi'i addasu ar gyfer chwyddiant yn y gyflogaeth wreiddiol, mae'r pensiwn yn agored i'w leihau yn unol â rheoliadau'r cynllun.

14.0 Trefniadau oddi ar y gyflogres

- 14.1 Nid yw'r Awdurdod fel arfer yn cyflogi pobl drwy ddefnyddio trefniadau oddi ar y gyflogres. Dim ond mewn amgylchiadau eithriadol yr ystyrir y rhain, a hynny ar gyfer darnau arbenigol o waith pan nad oes galluedd neu arbenigedd ar gael yn fewnol. Mae gan yr Awdurdod drefniadau i sicrhau bod yr offer dangos statws cyflogaeth, a gyhoeddwyd gan Gyllid a Thollau EM, yn cael ei gwblhau ar gyfer pob cyflenwr cyn gwneud unrhyw daliadau.

15.0 Atodiadau

Atodiad 1 Matrics cyflogau'r prif swyddogion

Atodiad 2 Cyfraddau cyflog cyd-gyngor yr NJC

2.1 Swyddi diffoddwyr tân

2.2 Y System Ddyletswydd ar gael yn ôl y galw (RDS)

2.3 Swyddi'r Ystafell Reoli

Atodiad 3 Cyd-gyngor yr NJC ar gyfer gwasanaethau llywodraeth leol, matris cyflogau

**Cyfraddau Cyflogau Prif Swyddogion
Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru
(ym mis Ionawr 2021, trafodaethau cyflog yn weddill)**

Swydd	Cyflog	Cyflog	Cyflog	% o'r PST
	Blwyddyn 1	Blwyddyn 2	Blwyddyn 3	
PST*	£138,060	£139,560	£141,060	
DBST*	£110,448	£111,648	£112,848	80%
PSTC*	£103,545	£104,670	£105,795	75%
PSC	£82,836	£83,736	£84,636	60%

- yn cynnwys tâl am drefniadau dyletswydd barhaus

Darparu gwasanaeth yn allanol	Gwerth (blynyddol)
Swyddog Monitro	£16,878 (ac eithrio TAW)
Swyddog Adran 151	£7,812

SWYDDI DIFFODDWYR TÂN – CYFRADDAU CYFLOGAU O 1 GORFFENAF 2023 YMLAEN

	Cyflog sylfaenol £	Cyfradd sylfaenol yn ôl yr awr £	Cyfradd goramser £
Diffoddwr Tân			
Dan hyfforddiant	27,178	12.41	18.62
Datblygu	28,310	12.93	19.40
Cymwys	36,226	16.54	24.81
Rheolwr Criw			
Datblygu	38,501	17.58	26.37
Cymwys	40,161	18.34	27.51
Rheolwr Gwylfa			
Datblygu	41,031	18.74	28.11
Cymwys A	42,170	19.26	28.89
Cymwys B	44,911	20.51	30.77
Rheolwr Gorsaf			
Datblygu	46,712	21.33	32.00
Cymwys A	48,116	21.97	32.96
Cymwys B	51,525	23.53	35.30
Rheolwr Grŵp			
Datblygu	53,801	24.57	Not applicable
Cymwys A	55,415	25.30	Not applicable
Cymwys B	59,642	27.23	Not applicable
Rheolwr Maes			
Datblygu	63,163	28.84	Not applicable
Cymwys A	65,056	29.71	Not applicable
Cymwys B	69,283	31.64	Not applicable

**SWYDDI DIFFODDWYR TÂN – CYFRADDAU CYFLOG O
1 GORFFENNAF 2023 YMLAEN
(Y SYSTEM DDYLETSWYDD AR-ALWAD (RDS))**

	(1) £ y flwyddyn	(2) £ y flwyddyn	(3) £ y flwyddyn	(4) £ yr achlysur
Diffoddwr Tân				
Dan hyfforddiant	2,718	1,359	12.41	4.77
Datblygu	2,831	1,416	12.93	4.77
Cymwys	3,623	1,811	16.54	4.77
Rheolwr Criw				
Datblygu	3,850	1,925	17.58	4.77
Cymwys	4,016	2,008	18.34	4.77
Rheolwr Gwylfa				
Datblygu	4,103	2,052	18.74	4.77
Cymwys A	4,217	2,109	19.26	4.77
Cymwys B	4,491	2,246	20.51	4.77
Rheolwr Gorsaf				
Datblygu	4,671	2,336	21.33	4.77
Cymwys A	4,812	2,406	21.97	4.77
Cymwys B	5,153	2,576	23.53	4.77
Rheolwr Grŵp				
Datblygu	5,380	2,690	24.57	4.77
Cymwys A	5,542	2,771	25.30	4.77
Cymwys B	5,964	2,982	27.23	4.77
Rheolwr Maes				
Datblygu	6,316	3,158	28.84	4.77
Cymwys A	6,506	3,253	29.71	4.77
Cymwys B	6,928	3,464	31.64	4.77

Mae Colofn 1 yn dangos y tâl cadw blynyddol llawn (10% o'r cyflog blynyddol sylfaenol llawn amser, fel y nodir yn Atodiad A)

Mae Colofn 2 yn dangos y tâl cadw ar gyfer gweithwyr ar y system ddyletswydd criw dydd (5% o'r cyflog blynyddol sylfaenol llawn amser, fel y nodir yn Atodiad A)

Mae Colofn 3 yn dangos y gyfradd fesul awr am waith a wneir

Mae Colofn 4 yn dangos y taliad amharu am bob tro maent yn cael eu galw allan

SWYDDI PENODOL YN YR YSTAFELL REOLI – CYFRADDAU CYFLOGAU O 1 GORFFENNAF 2023 YMLAEN

	Cyflog blynyddol sylfaenol £	Cyfradd sylfaenol yn ôl yr awr £	Cyfradd goramser £
Diffoddwr Tân (Yr Ystafell Reoli)			
Dan hyfforddiant	25,819	11.79	17.69
Datblygu	26,895	12.28	18.42
Cymwys	34,415	15.71	23.57
Rheolwr Criw (Yr Ystafell Reoli)			
Datblygu	36,576	16.70	25.05
Cymwys	38,153	17.42	26.13
Rheolwr Gwylfa (Yr Ystafell Reoli)			
Datblygu	38,979	17.80	26.70
Cymwys A	40,062	18.29	27.44
Cymwys B	42,665	19.48	29.22
Rheolwr Gorsaf (Yr Ystafell Reoli)			
Datblygu	44,376	20.26	30.39
Cymwys A	45,710	20.87	31.31
Cymwys B	48,949	22.35	33.53
Rheolwr Grŵp (Yr Ystafell Reoli)			
Datblygu	51,111	23.34	Ddim yn berthnasol
Cymwys A	52,644	24.04	Ddim yn berthnasol
Cymwys B	56,660	25.87	Ddim yn berthnasol

*(95% o gyflog blynyddol sylfaenol swydd diffoddwr tân, fel y nodir yn Atodiad A)

CYFRADDAU CYFLOGAU O 1 EBRILL 2022 YMLAEN I STAFF A GYFLOGIR AR DELERAU AC AMODAU'R LLYFR GWYRDD

(trafodaethau cyflog ar gyfer 23/24 yn parhau)

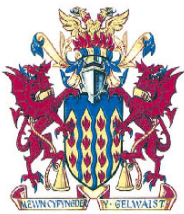
SCP	1 Ebrill 2022	
	y flwyddyn	yr awr*
1	£20,258	£10.50
2	£20,441	£10.60
3	£20,812	£10.79
4	£21,189	£10.98
5	£21,575	£11.18
6	£21,968	£11.39
7	£22,369	£11.59
8	£22,777	£11.81
9	£23,194	£12.02
10	£23,620	£12.24
11	£24,054	£12.47
12	£24,496	£12.70
13	£24,948	£12.93
14	£25,409	£13.17
15	£25,878	£13.41
16	£26,357	£13.66
17	£26,845	£13.91
18	£27,344	£14.17
19	£27,852	£14.44
20	£28,371	£14.71
21	£28,900	£14.98
22	£29,439	£15.26
23	£30,151	£15.63
24	£31,099	£16.12
25	£32,020	£16.60
26	£32,909	£17.06
27	£33,820	£17.53
28	£34,723	£18.00
29	£35,411	£18.35
30	£36,298	£18.81
31	£37,261	£19.31
32	£38,296	£19.85
33	£39,493	£20.47
34	£40,478	£20.98
35	£41,496	£21.51
36	£42,503	£22.03
37	£43,516	£22.56
38	£44,539	£23.09
39	£45,495	£23.58
40	£46,549	£24.13
41	£47,573	£24.66
42	£48,587	£25.18
43	£49,590	£25.70

*cyfrifir y gyfradd yn ôl yr awr drwy rannu'r cyflog blynyddol gyda 52.143 wythnos (sef 365 diwrnod wedi'i rannu â 7) yna ei rannu gyda 37 awr (sef yr wythnos waith safonol yn 'Llyfr Gwrdd' y Cytundeb Cenedlaethol)

**CYFRADDAU CYFLOGAU O 1 EBRILL 2021 YMLAEN I STAFF A
GFLOGIR AR DELERAU AC AMODAU'R LLYFR GLAS**

(trafodaethau cyflog ar gyfer 23/24 yn parhau)

SCP	01-Ebrill-22	
	Y flwyddyn	Yr awr
48	£54,382	£28.19
49	£56,356	£29.21
50	£57,341	£29.72
51	£58,327	£30.23

Adrodd i'r	Panel Gweithredol	
Dyddiad	20 Mawrth 2023	
Swyddog Arweiniol	Stewart Forshaw, Dirprwy Brif Swyddog Tân, (Polisi Corfforaethol a Chynllunio)	
Pwnc	Monitro Perfformiad: Ebrill – Rhagfyr 2022	

Pwrpas yr Adroddiad

- 1 Darparu gwybodaeth am weithgarwch mewn perthynas â digwyddiadau yn ystod naw mis cyntaf blwyddyn ariannol 2022/23; perfformiad mewn perthynas ag amcanion gwella a llesiant yr Awdurdod; a gweithgarwch nodedig arall mewn perthynas â digwyddiadau.

Crynodeb Gweithredol

- 2 Yn ystod naw mis cyntaf 2022/23, aeth Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth) i 4,656 o achosion brys. Mae hyn yn gynydd o 16.7% o'i gymharu â'r un cyfnod yn 2021/22 (3,991).
- 3 Cafwyd cynnydd o 37.1% yn nifer yr argyfyngau nad oeddent yn danau yr aethpwyd atynt (698) sy'n cael eu dosbarthu fel Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig (DGAau). Daw hyn yn dilyn newid polisi yn ystod y flwyddyn adrodd flaenorol ynghylch mynd i DGAau, i roi mwy o gymorth i'r cyhoedd a'i bartner-asiantaethau gan gynyddu amlygrwydd y Gwasanaeth yn y gymuned ar yr un pryd.
- 4 Mae'n braf dweud bod nifer y tanau damweiniol yn y cartref (TDC) wedi parhau i leihau gyda chriwiau tân yn mynd at 258 o ddigwyddiadau yn ystod y naw mis diwethaf, o gymharu â 314 yn ystod yr un cyfnod yn 2021/22. Mae'n braf dweud hefyd nad oes unrhyw farwolaethau tân wedi digwydd yn ystod y naw mis diwethaf, ac y cafwyd hefyd ostyngiad yn nifer yr anafiadau difrifol mewn TDC, o 4 i 2, o gymharu â'r un cyfnod yn 2021/22. Mae'r Gwasanaeth yn ymwybodol y gallai hyn newid, ac felly mae'n parhau i ddarparu mentrau ac ymyriadau atal tân i gefnogi diogelwch tân yng nghartrefi a chymunedau Gogledd Cymru.
- 5 Mae'r Gwasanaeth yn parhau i ganolbwyntio ar y maes tanau yn yr awyr agored, sy'n gallu digwydd o ganlyniad i dywydd eithafol sy'n gysylltiedig â newid yn yr hinsawdd. Mae hwn yn faes sy'n tyfu yn y DU o'i gymharu â'r lleihad mewn tanau tai dros y degawd diwethaf. Gall tanau yn yr awyr agored fod yn ddigwyddiadau arbennig o heriol i'r Gwasanaeth ddelio â nhw oherwydd eu natur afreolaidd, a'u maint, graddfa a dwyster posib, ac oherwydd yr amgylcheddau gwledig a gwledig-drefol lle maen nhw'n tueddu i ddigwydd.

- 6 Fel y'i diffinnir gan Gyngor Cenedlaethol y Penaethiaid Tân (NFCC) mae tanau yn yr awyr agored yn dân mewn glaswelltiroedd, coetiroedd neu gnydau:
- sy'n cynnwys ardal ddaearyddol o un hectar o leiaf (10,000 metr sgwâr neu 100m x 100m);
 - sydd â hyd fflam parhaus o fwy nag 1.5 metr;
 - sy'n gofyn am adnodd neilltuedig o bedwar peiriant/adnodd tân ac achub o leiaf;
 - sy'n gofyn bod adnoddau yn cael eu neilltuo am o leiaf chwe awr;
 - sy'n peri bygythiad difrifol i fywyd, yr amgylchedd, eiddo a seilwaith.
- 7 Yn ystod naw mis cyntaf y flwyddyn ariannol hon, bu 55 o danau yn yr awyr agored yng Ngogledd Cymru (cynnydd o 1 o Ch2 2022/23), yr aeth cyfanswm cyfunol o 359 o gerbydau atynt am dros 1,108 o oriau.
- 8 Mae'r newidiadau yn ein presenoldeb mewn digwyddiadau yng Ngharchar Berwyn a weithredwyd yn ystod y pandemig, a'r cyngor diogelwch tân a gyflwynwyd yn ystod y cyfnod hwn, wedi arwain at ostyngiad yn nifer y tanau yr aethpwyd atynt yn y carchar o 22 i 13 o gymharu â'r un cyfnod yn 2021/22.
- 9 Mae perfformiad argaeledd criwiau tân yn unol â tharged argaeledd yr 20 gorsaf yn parhau i fod ar i fyny, gyda chynnydd o 15.6% i 260 diwrnod (94.5%) o gymharu â 225 diwrnod (81.8%) yn ystod naw mis cyntaf y flwyddyn.

Argymhelliad

- 10 Dylai'r Aelodau nodi cynnwys yr adroddiad monitro perfformiad.

Gwybodaeth

- 11 **Yr Holl Ddigwyddiadau**
Mae'r duedd ar i fyny yn nifer y digwyddiadau yr aethpwyd atynt wedi parhau, gyda phresenoldeb mewn 16.7% yn fwy o ddigwyddiadau yn ystod naw mis cyntaf 2022/23 (4,656) nag yn yr un cyfnod yn 2021/22 (3,991). Er bod cynnydd wedi bod o ran presenoldeb ar draws pob categori, y cyfrannwr mwyaf oedd cynnydd o 37.1% mewn Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig.
- 12 **Tanau**
Roedd y tanau yr aethpwyd atynt yn ystod y cyfnod adrodd wedi cynyddu 16.4% i 1,632 o'i gymharu â 1,402 yn yr un cyfnod yn 2021/22.

- 13 **Tanau Glaswelltir, Coetir a Chnydau**
Cynyddodd Tanau Glaswelltir, Coetir a Chnydau 69.5% (o 256 i 434). Cynyddodd Tanau Glaswelltir, Coetir a Chnydau Damweiniol Eilaidd, o 162 i 285, gyda thanau 'Rhostir neu Weundir' y cyfrannwr mwyaf at y cynnydd (o 40 i 101). Cofnodwyd cynnydd hefyd yn y categori 'Glaswelltir, Porfa, Tir Pori ac ati'. (o 50 i 90) a 'Prysgoed – yn cynnwys coed sengl nad ydynt mewn gardd' (15 i 28) a 'Cloddiau' (14 i 27).
- 14 Cynyddodd tanau glaswelltir, coetir a chnydau bwriadol eilaidd 47.1% (o 87 i 128) gyda'r cyfrannwyr mwyaf at y cynnydd yn danau 'Glaswelltir, Porfa, Tir Pori ac ati' (o 34 i 59); 'Prysgoed – yn cynnwys coed sengl nad ydynt mewn gardd' (12 i 21) a 'Cloddiau' (5 i 10).
- 15 **Tanau yn yr awyr agored**
Cafwyd 55 o danau yn yr awyr agored ac roedd 359 o gerbydau wedi eu mynychu am dros 1,108 awr yn ystod y cyfnod adrodd.
- 16 **Prif Danau**
Gostyngodd y prif danau ychydig (3.8%) o gymharu â'r un chwarteri yn 2021/22 (680 i 654), ac roeddent 3.8% yn is na'r cyfartaledd tair blynedd o 680. Gostyngodd prif danau damweiniol 4.8% o 567 i 540, gyda'r cyfrannwr mwyaf at y gostyngiad y danau 'Anedd' (314 i 258). Er gwaethaf y gostyngiad mewn prif danau, cynyddodd tanau 'Car' a 'Glaswelltir, Coetir a Chnydau' o 58 i 77 ac o 5 i 18 yn y drefn honno.
- 17 **Tanau Eilaidd**
Cynyddodd nifer y tanau eilaidd 40.3% o 647 i 908, a hynny'n bennaf oherwydd cynnydd o 44.7% mewn tanau Eilaidd Damweiniol (405 i 586) gyda'r cyfrannwr mwyaf at y cynnydd yn danau 'Glaswelltir, coetir a chnydau' (162 i 285) ac 'Eraill yn yr awyr agored (gan gynnwys tir)' (117 i 179). Cynyddodd y tanau Eilaidd Bwriadol 33.1% (242 i 322), gyda thanau 'Glaswelltir, coetir a chnydau' ac 'Eraill yn yr awyr agored (gan gynnwys tir)' yn cynyddu 47.1% (87 i 128) a 36.6% (93 i 127) yn y drefn honno.
- 18 **Tanau Simdde**
Gwelwyd nifer y tanau simdde, sydd wedi bod ar i lawr ers 2019/20 (93), yn gostwng ymhellach o gymharu â'r un cyfnod yn 2021/22 (75 i 70).
- 19 **Tanau Damweiniol yn y Cartref (TDC)**
Aeth y Gwasanaeth at 17.8% yn llai o TDC – 258 o gymharu â 314 yn ystod yr un cyfnod yn 2021/22. Gwelwyd gostyngiad yn nifer y TDC mewn 'Tai Meddiannaeth Sengl' a 'Byngalos Meddiannaeth Sengl' o 179 i 152 ac o 51 i 31 yn y drefn honno, a chafwyd y gostyngiadau mwyaf o ran achosion tân mewn 'Coginio – Coginio Arall' (68 i 60), 'Deunyddiau Llosgadwy'n Rhy Agos at Ffynhonnell Wres (neu dân)' (67 i 50), a 'Coginio – Sosban Saim/Ffriwr Saim Dwfn' (25 i 7). Serch hynny, nodwyd cynnydd mewn tanau 'Gorboethi, Achos Anhysbys' (10 i 16).

- 20 **Anafiadau/Marwolaethau mewn TDC**
Ni chafwyd marwolaethau o gwbl mewn TDC o gymharu â 3 yn ystod yr un cyfnod yn 2021/22. Bu gostyngiad hefyd yn nifer yr anafusion o 96 i 61, gyda dau berson yn dioddef anafiadau difrifol a 22 yn dioddef mân anafiadau.
- 21 **Synwryddion Mwg – TDC**
Roedd synwryddion mwg/gwres yn bresennol yn y mwyafrif o danau damweiniol yn y cartref yn 2022/23 (87.6%). Cafwyd gostyngiad o 155 i 129 mewn TDC lle'r oedd synwrydd mwg/gwres wedi ei osod, wedi ei weithredu ac wedi seinio'r larwm, o gymharu â'r un cyfnod yn y flwyddyn ariannol flaenorol.
- 22 Bu gostyngiad o 56 i 31 mewn TDC lle'r oedd synwrydd mwg wedi'i osod ond heb seinio'r larwm, gyda'r rheswm mwyaf tebygol dros synwrydd yn peidio â gweithredu oedd ei fod wedi'i osod yn gywir ar lwybr dianc (cyntedd, pen grisiau) ac nid mewn ystafell lle mae tân yn fwyaf tebygol o gychwyn (cegin, ystafell fyw).
- 23 Cafwyd gostyngiad yn nifer y TDC lle nad oedd unrhyw synwrydd wedi'i osod, o 40 i 32. Lle'r oedd synwrydd wedi'i osod ac nad oedd wedi gweithio, cafwyd cynnydd bychan yn y digwyddiadau o 63 i 66.
- 24 **Prif Danau Bwriadol mewn Adeiladau Dibreswyl**
Cafwyd gostyngiad o 45 i 37 yn nifer y prif danau bwriadol mewn adeiladau di-breswyl, gydag 13 yn digwydd yng Ngharchar y Berwyn.
- 25 **Galwadau Diangen**
Parhaodd y duedd ar i fyny mewn Galwadau Diangen gyda'r Gwasanaeth yn mynychu 2,064 o alwadau diangen – 175 (9.3%) yn fwy nag yn yr un cyfnod yn 2021/22 (1,197), a 256 (14.2%) yn fwy na'r cyfartaledd tair blynedd, sef 1,808. Bu cynnydd o 13.0% (138) o 1,059 i 1,197 yn y rhai a oedd wedi tarddu o systemau Larwm Tân Awtomatig ac roeddent yn cynrychioli 58.0% o'r holl alwadau diangen yr aethpwyd atynt.
- 26 **Larymau Tân Awtomatig (LTAau) Dibreswyl**
Cynyddodd nifer y digwyddiadau oedd wedi tarddu o LTAau dibreswyl 39.4%, o 142 i 198. Roedd hynny'n bennaf oherwydd cynnydd mewn digwyddiadau 'Ysbytai a Gofal Meddygol' (92 i 142) ac 'Addysg' (26 i 32). Y prif achosion dros Larymau Tân Awtomatig Dibreswyl yn gweithredu oedd eu bod yn 'Ddiffygiol' (63 i 79); 'Wedi'u cychwyn yn ddamweiniol/yn ddiotal' (19 i 31); 'Arall' (6 i 15); 'Cemegau/aerosolau' (9 i 15) a 'Stêm' (6 i 12).

- 27 **LTAau Preswyl-Arall**
Cafwyd cynnydd o 9.6% mewn LTAau 'Preswyl-Arall' o 83 i 91, gyda'r digwyddiadau mewn 'Llety Nyrsys/Meddygon' a 'Gwesty/motel' yn cynyddu o 8 i 23 ac o 11 i 18 yn y drefn honno. Fodd bynnag, gostyngodd y digwyddiadau mewn 'Neuadd Breswyl Myfyrwyr' a 'Cartref Preswyl' o 27 i 12 ac o 22 i 10 yn y drefn honno. Er mai'r prif achosion dros larymau'n gweithredu yn y categori 'Preswyl-Arall' oedd 'Coginio/llosgi tost', gyda chynnydd bach o 24 i 25, fe wnaeth digwyddiadau 'Llwch' ac 'Ysmygu' godi o 6 i 9 ac o 1 i 6 yn y drefn honno. Er hynny, bu gostyngiad yn y categori 'Diffygiol' o 30 i 20.
- 28 **LTAau Anheddau**
Gwelwyd tuedd tuag i fyny yn parhau mewn LTAau mewn Anheddau, gan gynyddu 8.9% o 833 i 907, gyda 'Tai – Meddiannaeth Sengl' yn cyfrannu fwyaf at y cynnydd, gan godi o 214 i 269, ac yna 'Byngalos – meddiannaeth sengl' yn cynyddu o 235 i 263 a 'Fflatiau/Fflatiau Deulawr wedi'u Trosi – amlfeddiannaeth' yn cynyddu o 17 i 33. Cofnodwyd gostyngiadau yn y categorïau 'Fflatiau/Fflatiau Deulawr wedi'u Hadeiladu'n Bwrpasol – amlfeddiannaeth' o 290 i 275 a 'Tai Gwarchod Hunangynhwysol' o 68 i 60.
- 29 O'r 907 o LTAau Anheddau, 'Coginio/Llosgi Tost' oedd prif achos eu gweithredu, gan gynyddu o 433 i 454. Cofnodwyd cynnydd bychan hefyd yn y categorïau 'Diffygiol' (198 i 210); 'Arall' (43 i 53); 'Wedi'u Cychwyn yn Ddamweiniol/yn Ddiotal' (40 i 49); 'Stêm' (19 i 26) a 'Mewnwthiad Dŵr' (2 i 10). Er hynny, gwelwyd gostyngiad yn y categori 'Ysmygu' o 26 i 17.
- 30 **Galwadau Diangen Diffuant**
Cynyddodd nifer y galwadau diangen diffuant 3.6% o 800 i 829, gyda mwy o bresenoldeb mewn digwyddiadau 'Annedd' o 306 i 311, lle gwelwyd cynnydd mewn 'Coginio Arall' fel yr achos tân o 43 i 61.
- 31 Gostyngodd nifer y galwadau diangen diffuant yn y categori 'Awyr Agored Arall (gan gynnwys tir)' o 221 i 186 yn sgil gostyngiad mewn 'Llosgi Dan Reolaeth' o 195 i 170.
- 32 Cynyddodd galwadau diangen diffuant 'Dibreswyl' o 56 i 68 yn sgil cynnydd yn y categori 'Arall' o 19 i 24, a 'Teclyn yn Gorboethi' o 0 i 9, er bod y categori 'Mygdarthau/Tawch gwres' wedi gostwng o 10 i 3.
- 33 Cynyddodd nifer y galwadau diangen diffuant yn y categori 'Glaswelltir, Coetir a Chnydau' o 81 i 92, a 'Llosgi Dan Reolaeth' gyfrannodd fwyaf at y cynnydd (55 i 72), ond gwelwyd gostyngiad yn y categori 'Digwyddiad/lleoliad heb ei ganfod' o 21 i 9.
- 34 **Galwadau Diangen Maleisus**
Cafwyd cynnydd bychan mewn Galwadau Diangen Maleisus (30 i 38), gyda'r categori 'Annedd' y prif gyfrannwr at y cynnydd (11 i 29), lle cynyddodd 'Gweithredu Larwm/Pwynt Galw Tân' o 8 i 23. Gostyngodd nifer y galwadau diangen maleisus 'Dibreswyl' o 11 i 1.

- 35 **Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig (DGA)**
Cafwyd cynnydd o 37.1% mewn DGA (700 i 960) a gellir priodoli hyn i'r newid polisi er mwyn cynyddu presenoldeb y gwasanaeth tân yn y gymuned pan fo angen.
- 36 Cynyddodd 'Heblaw Gwrthdrawiadau ar y Ffordd' 43.7% (545 i 783). Roedd y cynnydd mwyaf yn y categori 'Cynorthwyo Asiantaethau Eraill' gyda chynnydd o 82.2% o 152 i 277, lle cofnodwyd cynnydd mewn 'Ar Goll o Gartref' (2 i 28); 'Cael mynediad' (77 i 170); 'Sicrhau Mynediad neu Allanfa' (65 i 77); 'Rhyddhau Liff' (54 i 67); 'Achub/Rhyddhau Personau Arall' (43 i 80); 'Gwahanu Pobl oddi wrth Wrthrychau' (53 i 64), 'Digwyddiadau Cynorthwyo Anifeiliaid' (o 0 i 36) a 'Dim Gweithredu (nid galwad diangen)' (39 i 67). Fodd bynnag, roedd gostyngiadau mewn digwyddiadau 'Llifogydd' a 'Gwneud yn Ddiogel (nid Gwrthdrawiad ar y Ffordd)' o 50 i 46 ac o 41 i 16 yn y drefn honno.
- 37 **Gwrthdrawiadau ar y Ffordd**
Mynychodd y Gwasanaeth 14.2% yn fwy o wrthdrawiadau ar y ffordd (177), lle'r oedd 54 (30.5%) yn cynnwys tynnu personau'n rhydd. Lle cafodd y Gwasanaeth ei alw i wneud cerbyd neu safle'n ddiogel, cynyddodd y presenoldeb i 54.2% (76 i 96). Er i'r Gwasanaeth fynychu mwy o wrthdrawiadau ar y ffordd, roedd canran y rhain a oedd yn cynnwys rhyddhau pobl (30.5%) yn is nag: 1) yr un cyfnod yn 2020/21 (32.9%); 2) 2018/19 (40.5%); a 3) y cyfartaledd tair blynedd o 35.2%.
- 38 **Archwiliadau Diogel ac Iach (ADlau)**
Cwblhaodd y Gwasanaeth 13,487 o ADlau yr oedd 4,682 (34.7%) ohonynt yn ADlau Blaenoriaeth Uchel gyda 2,633 (56.2%) o'r ADlau Blaenoriaeth Uchel wedi'u hatgyfeirio gan un o'i bartner-asantaethau.
- 39 **Perfformiad Gorsafodd**
Cafodd yr argaeledd arfaethedig ar gyfer 20 gorsaf ei gyflawni ar 260 o ddiwrnodau (94.5%) allan o 275 o ddiwrnodau, o gymharu â 225 (81.8%) yn yr un cyfnod o'r flwyddyn ariannol ddiwethaf. Ond mae hyn yn dal yn is na'r 273 diwrnod (99.3%) a gyflawnwyd yn yr un cyfnod yn 2018/19.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'n helpu'r Awdurdod i fonitro ei berfformiad mewn perthynas â'r amcanion gwella a llesiant yng Nghynllun Corfforaethol 2021-24.
Cyllideb	Mae'n helpu i dynnu sylw at unrhyw effeithiau posib ar y gyllideb oherwydd gweithgarwch digwyddiadau annisgwyl.
Cyfreithiol	Mae'n helpu'r Awdurdod i sicrhau bod digon o adnoddau ar gael i ateb y galw.
Staffio	Ni chanfuwyd unrhyw oblygiadau.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Ni chanfuwyd unrhyw oblygiadau.
Risgiau	Peidio â bodloni'r gofynion cyfreithiol i adrodd ynghylch perfformiad a'i fonitro, a allai effeithio ar y gallu i sicrhau bod digon o adnoddau ar gael i ateb y galw.

GOGLEDD CYMRU GWASANAETH TÂN AC ACHUB

**Gwasanaeth Tân ac Achub
Fire and Rescue Service**

ADRODDIAD MONITRO PERFFORMIAD

Naw Mis

Ebrill – Rhagfyr 2022

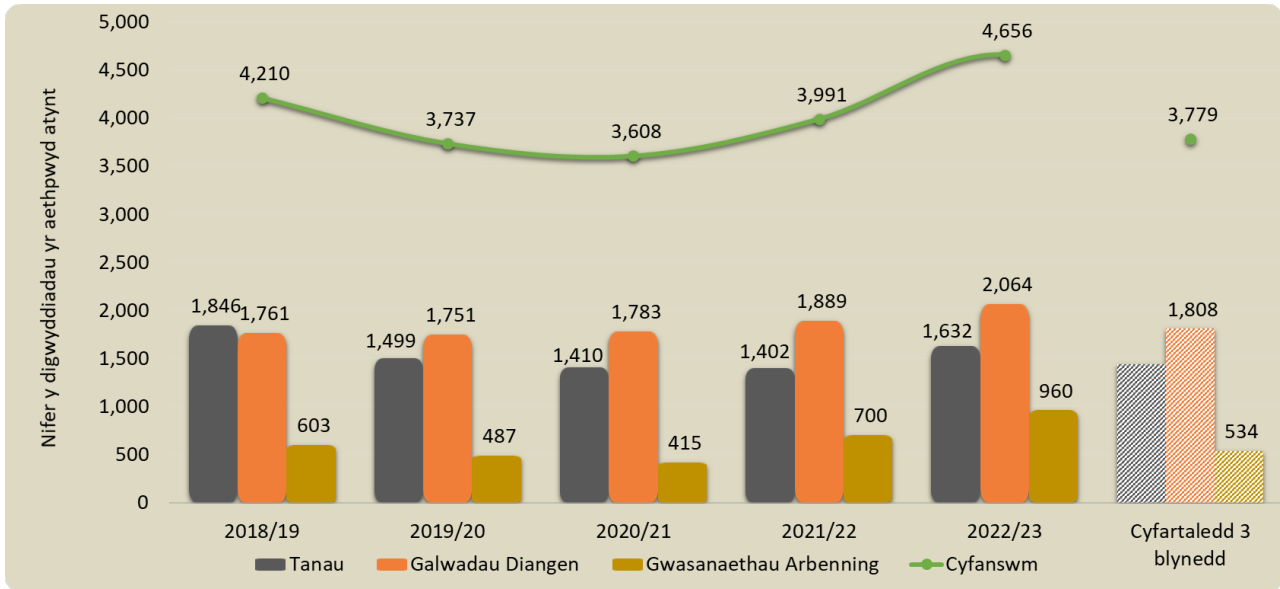
Mae'r ffigyrau'n rhai dros dro a gallent gael eu newid ryw ychydig.

CYNNWYS

ADRODD AM WEITHGARWCH DIGWYDDIADAU	
YR HOLL DDIGWYDDIADAU	
Pob Digwyddiad	1-2
TANAU YN ÔL CATEGORI	
Tanau yn ôl categori a chymhelliant	3-4
Prif Danau, yn ôl math o eiddo a chymhelliant	5
Tanau damweiniol mewn cartrefi	6-7
Marwolaethau ac anafiadau o danau damweiniol mewn cartrefi	8
Synwryddion Mwg - Tanau Damweiniol mewn Cartrefi (ADFs)	9-10
GALWADAU DIANGEN	
Galwadau diangen yn ôl categori	11-12
DIGWYDDIADAU GWASANAETH ARBENNIG	
Digwyddiadau gwasanaeth arbennig yn ôl categori	13-14
Gwrthdrawiadau ar y Ffordd a Thynnu'n Rhydd / Rhyddhau	15-16
MONITRO MEWN PERTHYNAS AG AMCAN 1- GWEITHIO TUAG AT WNEUD GWELLIANNAU I IECHYD, DIOGELWCH A LLESIANT POBL YNG NGHYMRU	
Archwiliadau Diogel ac Iach	17-18
Argaeledd Arfaethedig 20 Gorsaf	19
GEIRFA	
Geirfa	20-21

1 Pob Digwyddiad

1.1 During the first nine of the 2022/23 financial year, the Service attended 4,656 emergency incidents and false alarms, an 16.7% increase on the same period in 2021/22.

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Cyfanswm yr holl ddigwyddiadau a fynychwyd	2022-23	1,575	1,876	1,205		4,656	↑ 16.7%	3,779	↑ 23.2%
	2021-22	1,322	1,415	1,254		3,991			
Cyfanswm y tanau	2022-23	577	718	337		1,632	↑ 16.4%	1,437	↑ 13.6%
	2021-22	575	480	347		1,402			
Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig	2022-23	327	371	262		960	↑ 37.1%	534	↑ 79.8%
	2021-22	152	233	315		700			
Cyfanswm galwadau diangen	2022-23	671	787	606		2,064	↑ 9.3%	1,808	↑ 14.2%
	2021-22	595	702	592		1,889			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Narrative

Fires increase – It is pleasing to see a reduction in Q3 in comparison to Q1 and Q2. The significant increase in fire incidents is attributed to the exceptionally hot summer, thus showing an increase of 195 incidents (13.6%) compared with the previous three-year average.

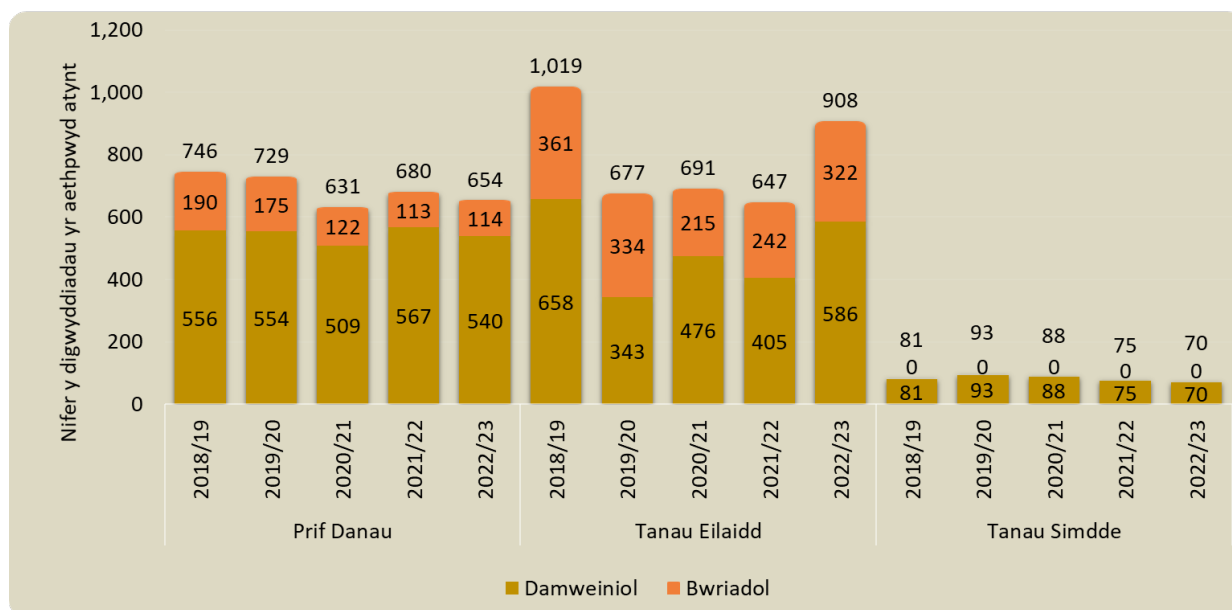
AFA's (non-domestic) increase – We are aware of the increase in AFA's in non-domestic settings. These calls are predominately from BCUHB (numerous activation reasons). We continue to work with BCUHB in reducing these AFA activations. There is also an increase in domestic (dwelling) attendance to AFA's and this is referred to later in this report.

SSIs increase – Significant reduction during Q3 compared with Q2. The overall increase is due to a change in organisational policy in relation to attending SSIs; making crew more visible in the community.

2 Tanau yn ôl Categori a Chymhelliant

- 2.1 A total of 1,632 fires have been attended; a 16.4% increase from 1,402 in 2021/22.
- 2.2 **Primary fires** – There was a 3.8% decrease in primary fires, from 680 to 654 compared with the first nine months of 2021/22.
- 2.3 **Secondary fires** – There was a 40.3% increase in secondary fires, from 647 to 908.
- 2.4 **Chimney fires** – There was a 6.7% decrease in chimney fires, from 75 to 70, compared with the same period in 2021/22.

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Prif Danau	2022-23	226	235	193		654	↓ 3.8%	680	↓ 3.8%
	2021-22	251	229	200		680			
Tanau Eilaidd	2022-23	332	476	100		908	↑ 40.3%	672	↑ 35.1%
	2021-22	293	244	110		647			
Tanau Simnai	2022-23	19	7	44		70	↓ 6.7%	85	↓ 17.6%
	2021-22	31	7	37		75			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Narrative

Primary fires are now below the three-year average. The increase in both secondary accidental and secondary deliberate fires is attributed to the exceptionally hot summer. In comparison, 2018/19 was also a very hot and dry summer in North Wales.

Chimney Fires increased by 7 in Q3 compared with the same period in 2021/22. This is not unexpected following increases in utility fuel prices and the increased use of open and wood burning fires. NWFRS has been working with Scottish Power (SP) and other agencies regarding the provision of 'winter packs' to residents.

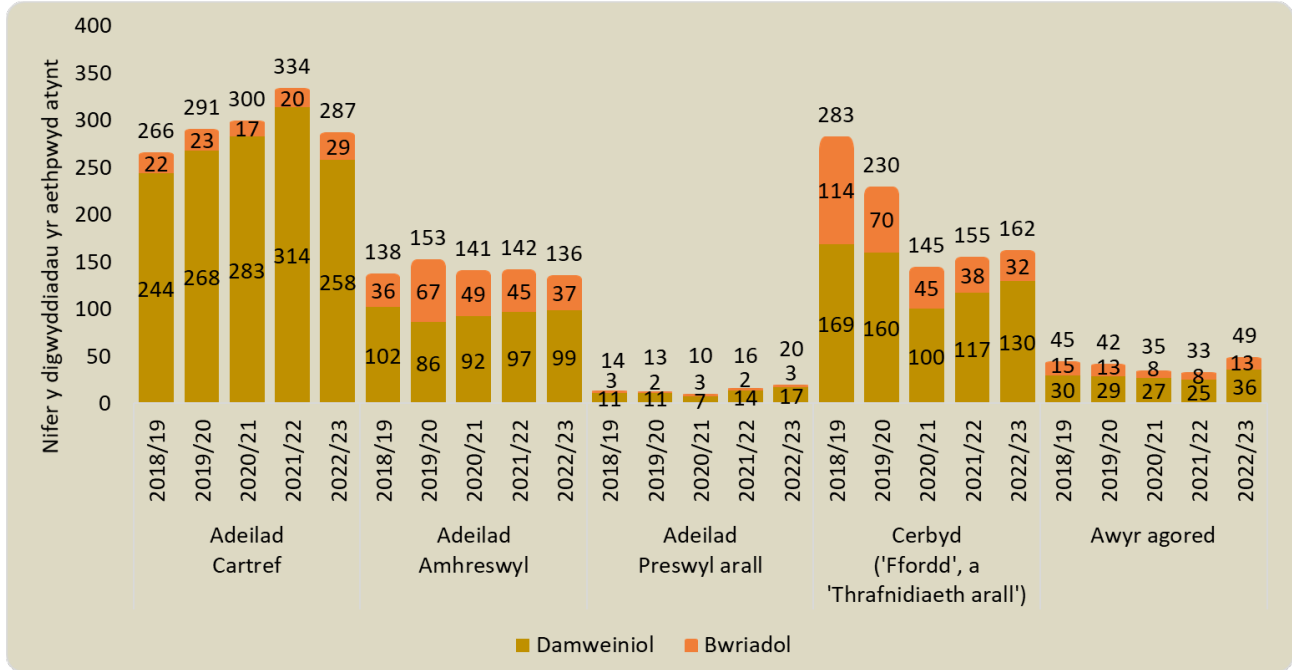
Actions to support communities and reduce fire events:

- Continue to deliver SAWCs across North Wales in line with our current strategy;
- Continue to work with strategic partners to identify potential risk to reduce deliberate fire incidents;
- Deliberate fire setting intervention schemes facilitated in-house and by Danger Point;
- New Wales Wildfire Board established and All Wales Wildfire Charter drafted to support the reduction in accidental and deliberate secondary fires;
- Prevention teams proactively attended agricultural shows including RWAS in July 2022 to raise the profile of impacts of Wildfires in North Wales;
- Campaign Steering Group (CSG) working with Corporate Communications continue to proactively promote safety and Wildfire messaging across all media platforms;
- Significant involvement with community Bonfire and Fireworks events across the service area.

3 Prif Danau, yn ôl Math o Eiddo a Chymhelliant

- 3.1** During the reporting period, 37 primary fires were started deliberately at non-residential buildings, compared with 45 during the same period of 2021/22.
- 3.2** At HMP Berwyn, 13 deliberate fires occurred, compared with 22 in the same period of 2021/22.

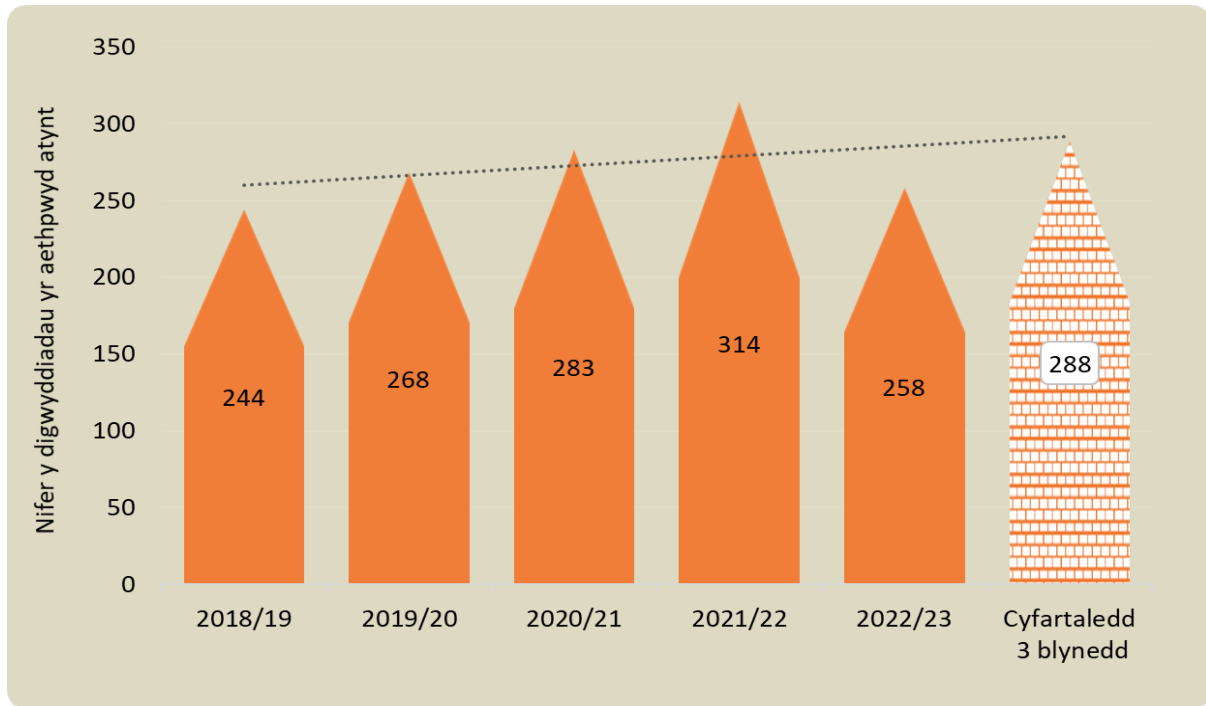

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfrataledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn/ Cyfrataledd y 3 blynedd flaenorol
Yr holl brif danau bwriadol	2022-23	41	49	24		114	↑ 0.9%	137	↓ 16.6%
	2021-22	40	42	31		113			
Yr holl brif danau damweiniol	2022-23	185	186	169		540	↓ 4.8%	543	↓ 0.6%
	2021-22	211	187	169		567			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfrataledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfrataledd tair blynedd.

4 Tanau damweiniol mewn cartrefi

4.1 The Service attended 258 accidental dwelling fires during the reporting period, 56 (17.8%) less than during the same period in 2021/22 (314), and 10.4% below the three-year average of 288.

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Tanau damweiniol mewn cartrefi	2022-23	81	80	97		258	↓ 17.8%	288	↓ 10.4%
	2021-22	113	95	106		314			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Narrative

Despite the number of ADFs in Q3 being less than Q3 in the previous financial year (106 to 97), the main contributors to the increase during Q3, compared with Q2 of the reporting period, were:

- Combustible articles too close to heat source (or fire) from 12 in Q2 to 17 in Q3;
- Fault in equipment or appliance from five in Q2 to 13 in Q3.

Actions to support communities and reduce ADFs:

- Ongoing work with regional hoarding groups to identify people at risk;
- Continue to receive high priority referrals from partner agencies;
- Joint venture between NWFRS and Bangor University to fit stove guards in student accommodation to reduce cooker fires;
- Continue to support Station Open days (generating SAWCs & providing safety advice);
- Support ongoing local and national (Wales & NFCC) campaigns in line with our own Campaign Steering Group (CSG) calendar;
- Locally run and targeted outreach days supported by external agencies. Areas are leafleted by Prevention teams and returned to provide SAWCs (Crews and HSSWs);
- Recent Cost of Living 'drop in' campaign in Rhyl provided Prevention teams the opportunity to give further safety advice;
- Proactive hot spotting campaigns following significant incidents producing SAWC referrals and community reassurance following incidents;
- Partnership between NWFRS and Cartrefi Conwy and Care & Repair continues to identify high priority referrals – we engage with vulnerable people who are discharged from hospital/care settings to provide interventions where required;
- Christmas safety activity included supporting local foodbanks and delivering safety talks to Ukrainian refugees.

5 Marwolaethau ac anafiadau o danau damweiniol mewn cartrefi

- 5.1 There were no ADF fatalities during the first nine months of 2022/23, compared with 3 during the same period of the previous financial year. There were 2 serious and 22 slight injuries in accidental dwelling fires, compared with 4 and 30 respectively during the same period of 2021/22. The number of precautionary checks decreased from 27 to 16, whilst the number of people requiring first aid at the scene also decreased from 35 to 21.

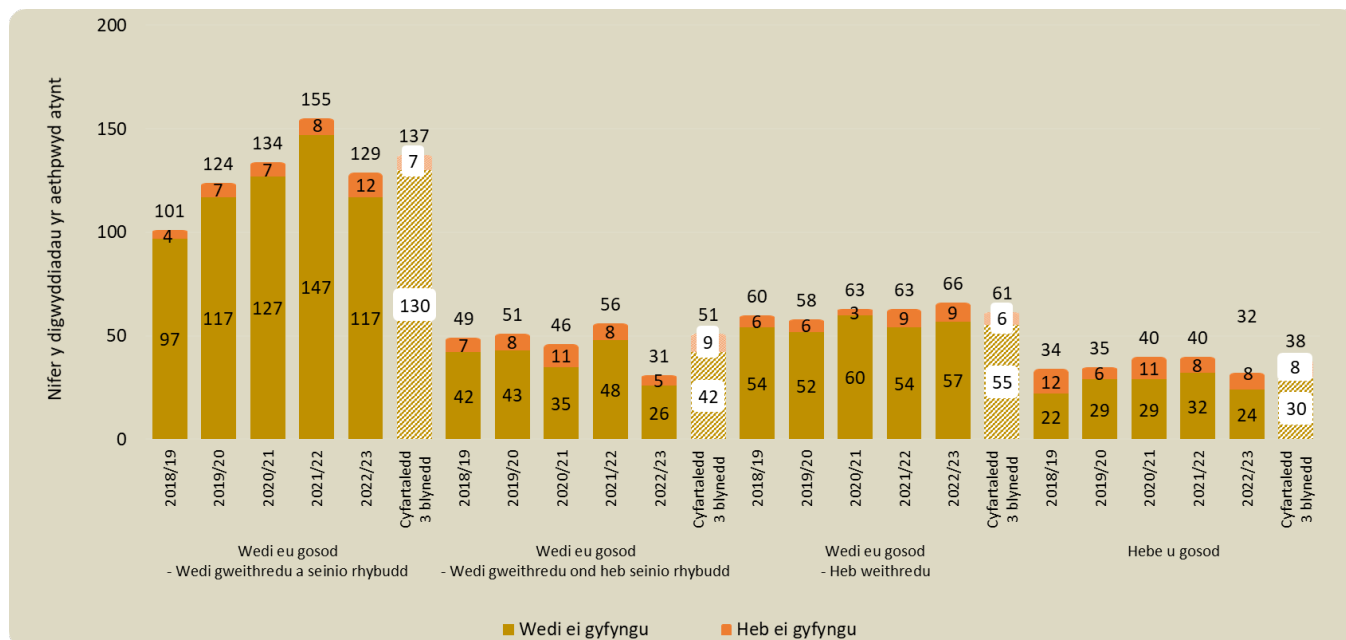
Difrifoldeb yr anaf	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Gwiriadau Rhagofalus	10	14	23	27	16
Cymorth Cyntaf	17	32	21	35	21
Mân Anafiadau	11	20	19	30	22
Anafiadau Difrifol	2	3	2	4	2
Marwolaethau	5	3	4	3	0
Cyfanswm	45	72	69	99	61

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	Newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	Newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Anafiadau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi	2022-23	10	37	14		61	↓ 35	77	↓ 16
	2021-22	43	23	30		96			
Anafiadau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi	2022-23	0	0	0		0	↓ 3		
	2021-22	3	0	0		3			

6 Synwryddion Mwg - Tanau Damweiniol mewn Cartrefi (ADFs)

- 6.1 Smoke/heat detectors were present at the majority of ADFs, although not all went on to operate. At 32 of the ADFs, no detector was fitted.
- 6.2 Of the 258 ADFs, 224 were confined to the room of origin, the item first ignited, or there was heat/smoke damage only.

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfaraledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn/ Cyfaraledd y 3 blynedd flaenorol
Larwm mwg wedi osod ac wedi seinio a rhoi rhybudd	2022-23	36	44	49		129	↓ 16.8%	138	↓ 6.5%
	2021-22	54	46	55		155			
Larwm mwg wedi'i osod, wedi seinio ond heb rhoi rhybudd	2022-23	17	4	10		31	↓ 44.6%	51	↓ 39.2%
	2021-22	20	20	16		56			
Larwm mwg heb seinio	2022-23	22	19	25		66	↑ 4.8%	61	↑ 8.2%
	2021-22	26	16	21		63			
Larwm mwg ddim wedi'i osod	2022-23	6	13	13		32	↓ 20.0%	38	↓ 15.8%
	2021-22	13	13	14		40			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfaraledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfaraledd tair blynedd.

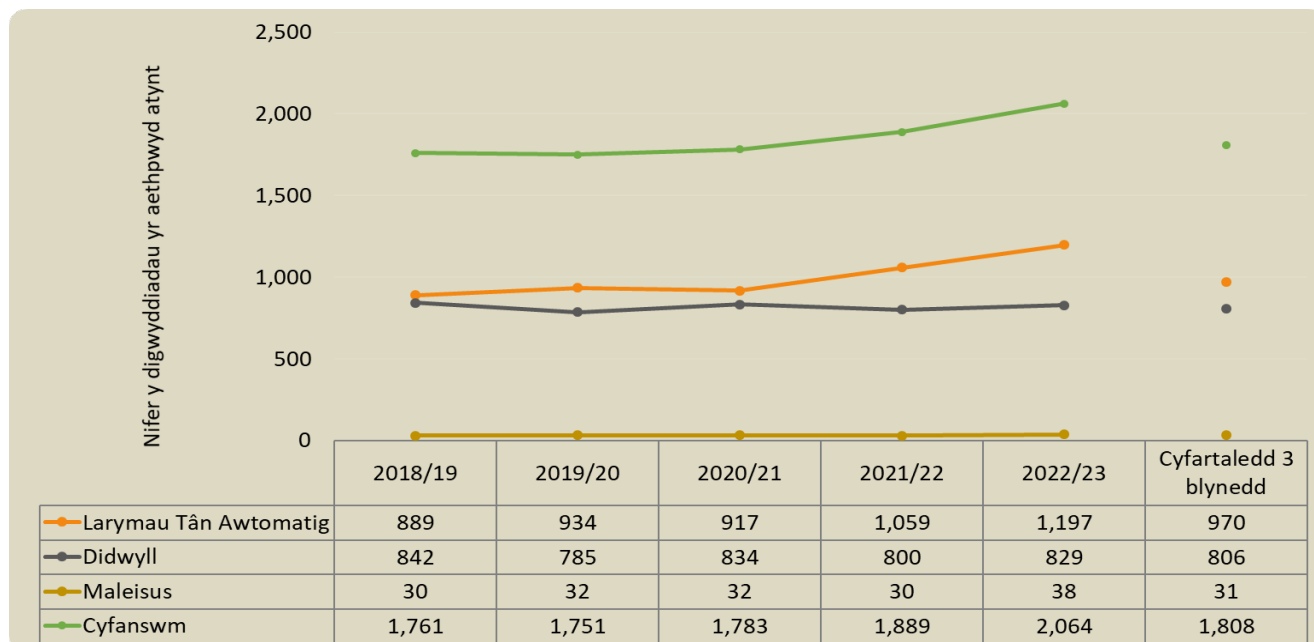
Actions to support communities by increasing smoke alarm ownership and safety education:

- The Service continues with the aim to deliver approximately 20,000 SAWCs this year;
- Continue to work with partners to identify the most vulnerable people in our communities and provide them with suitable advice and interventions;
- Continue the education and awareness of the correct sighting and fitting of smoke alarms in people's homes to prevent unnecessary activations and false alarms;
- Continue to promote regular testing of smoke alarms using all media platforms;
- Ensuring our advice provides details and actions to be taken if a fire starts or a smoke alarm activates in the home;
- Educationalists continue to promote smoke alarm ownership and testing as part of the delivery across North Wales schools.

7 Galwadau Diangen

7.1 In the first nine months of 2022/23 there were 2,064 false alarms; a 9.3% increase from 1,889 in the same period of 2021/22. There was a 13.0% increase in AFAs from 1,059 to 1,197. False alarms made with good intent increased 3.6% from 800 to 829.

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Yr holl alwadau diangen	2022-23	671	787	606		2,064	↑ 9.3%	1,808	↑ 14.2%
	2021-22	595	702	592		1,889			
AFA	2022-23	417	420	360		1,197	↑ 13.0%	970	↑ 23.4%
	2021-22	311	403	345		1,059			
Galwadau diangen didwyll	2022-23	240	352	237		829	↑ 3.6%	806	↑ 2.9%
	2021-22	278	287	235		800			
Maleisus	2022-23	14	15	9		38	↑ 26.7%	31	↑ 22.6%
	2021-22	6	12	12		30			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Narrative

- **2,064** Total False Alarms attended (increase of 9.3%);
- **1,197** Total Fire alarm due to apparatus (increase of 13.0%);
- Fire alarm due to 'apparatus' represented 58% of total False Alarms.

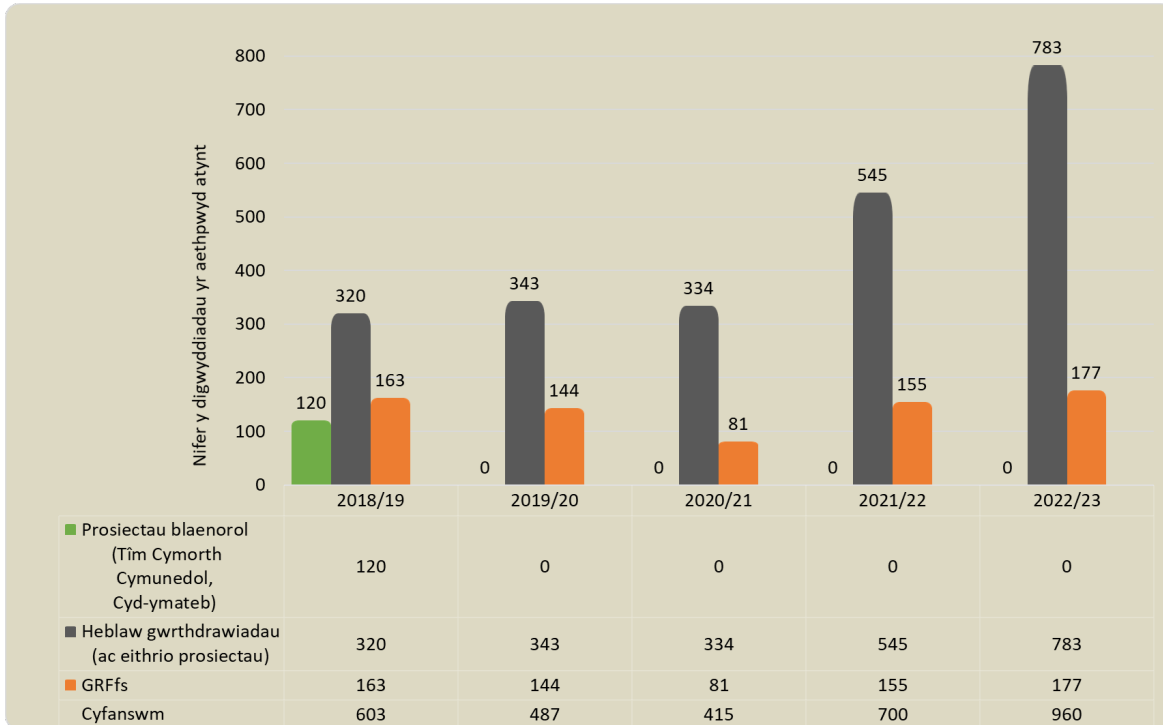
What we are doing:

- **AFAs in dwellings** - Continue working to keep the most vulnerable safe in communities through targeted Prevention campaigns and working with care providers by installing care line systems. We need to accept this may increase the number of AFAs we attend in dwellings, but each attendance will give us an opportunity to provide further, often bespoke safety advice. We will continue to monitor AFAs in dwellings by:
 - Continue to review the daily incident log by Partnership Managers in the areas to spot any emerging trends and or repeat calls to the same premises;
 - Continue to work with care line providers ensuring call monitoring staff have the appropriate training and review if required e.g. new starters;
 - Continue to provide safety advice when NWFRS attend AFAs in dwellings;
 - Continue to make referrals to external agencies when further specialist support is identified and needed.
- **AFAs in non-residential** - We continue to work with BCUHB to reduce these actuations, and BCUHB have a plan in place to reduce AFAs which we are monitoring;
- **AFAs in 'other residential'** - As above, work is ongoing to support BCUHB to reduce AFA activations in care settings. We are also working with higher education establishments to reduce AFAs through targeted Prevention campaigns.

8 Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig

8.1 Special service incidents increased 37.1% to 960 during the first nine months of 2022/23, compared with 700 in the same period of 2021/22. Road traffic collisions increased 14.2% from 155 to 177, whilst 'Other than RTC' incidents increased 43.7%, from 545 to 783.

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Cyfanswm yr holl ddigwyddiadau Gwasanaeth Arbennig	2022-23	327	371	262		960	↑ 37.1%	534	↑ 79.8%
	2021-22	152	233	315		700			
Gwrthdrawiadau ar y Ffordd (RTC)	2022-23	53	65	59		177	↑ 14.2%	127	↑ 39.4%
	2021-22	31	56	68		155			
Heblaw Gwrthdrawiadau ar y Ffordd	2022-23	274	306	203		783	↑ 43.7%	407	↑ 92.4%
	2021-22	121	177	247		545			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Narrative

960 special service incidents attended (37.1% increase);

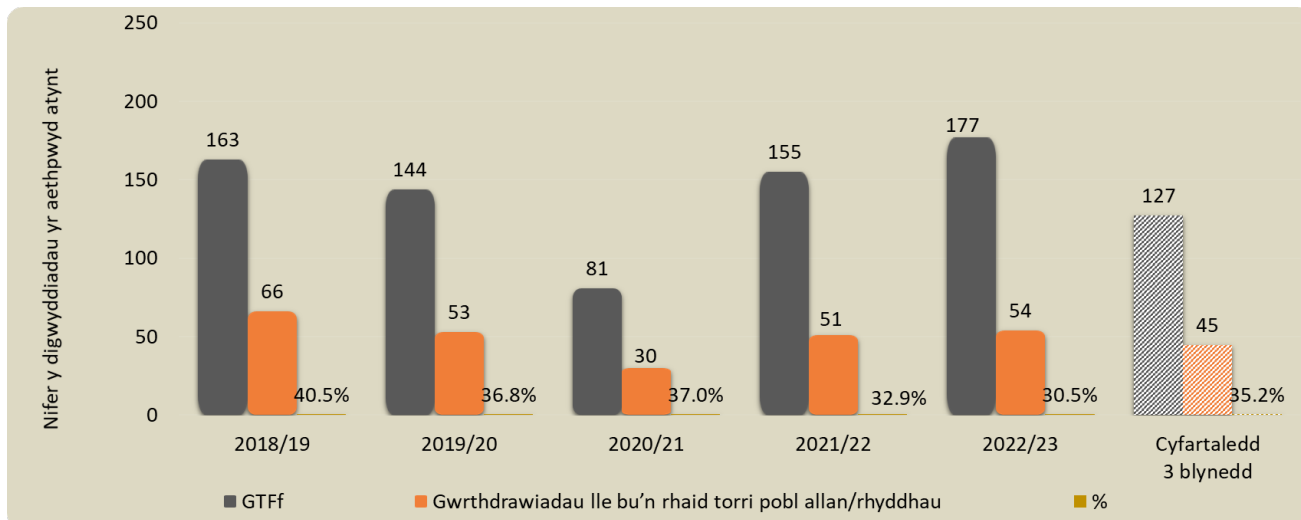
783 Other than RTC (excl. projects) (increase of 43.7%).

- The reason for NWFRS's increased attendance to SSIs is a result of a conscious decision taken by the organisation to change the approach and be more proactive in responding to requests for assistance which would not typically require a Fire and Rescue Service response. This has resulted in being more visible in the community.
- The number of RTCs attended have increased and are higher than the three-year average. It should be noted that the number of visitors to the area, especially during the summer months, was significant during 2022 (release from all Covid-19 restrictions).
- 'Olivia's Story' continues to be delivered in collaboration with NWP. Over 2,500 young people have now been given the presentation.
- NWFRS is a stakeholder and key participant of the North Wales Road Safety Group, supporting the delivery of interventions where required.

9 Gwrthdrawiadau ar y Ffordd a Thynnu'n Rhydd / Rhyddhau

9.1 Out of the 177 road traffic collisions attended in the reporting period, 54 (30.5%) involved the Service using equipment to extricate at least 1 casualty from the vehicle. Whilst 97 incidents resulted in injuries, the majority of casualties sustained only slight injuries.

177	O wrthdrawiadau ar y ffordd
97	O ddigwyddiadau lle'r oedd pobl wedi dioddef anaf
54	O ddigwyddiadau lle bu'n rhaid torri pobl allan / rhyddhau pobl

Difrifoldeb anafiadau *	Nifer o bobl
Archwiliad Rhagofalus	24
Cymorth Cyntaf	17
Man Anafiadau	70
Anafiadau - Difrifol	47
Marwolaethau	8
*Pan fo anafiadau oherwydd gwrthdrawiadau ar y ffordd ar gael - caiff y rhain eu cofnodi yn y system gofnodi fewnol yn yr un categori ag anafiadau tân	

Narrative

177 RTCs attended, an 14.2% increase from 155;
54 (30.5%) involved extrication / release of persons.

Despite the increase in RTCs attended, there is a reduction in the percentage of extrications required by NWFRS crews. The increase in visitor numbers (road traffic) in North Wales during the summer of 2022 is the likely reason for the increase of RTCs.

Action taken to reduce the number of road traffic collision:

- 'Olivia's Story' continues to be delivered in collaboration with NWP. Over 2,500 young people have now been given the presentation;
- NWFRS Prevention staff continue to attend the North Wales Road Safety Group;
- NWFRS, in partnership with WAST and NWP, is part of 'Deadly Impacts' intervention that details the consequences of a road traffic collision (RTC) (death and serious injuries).

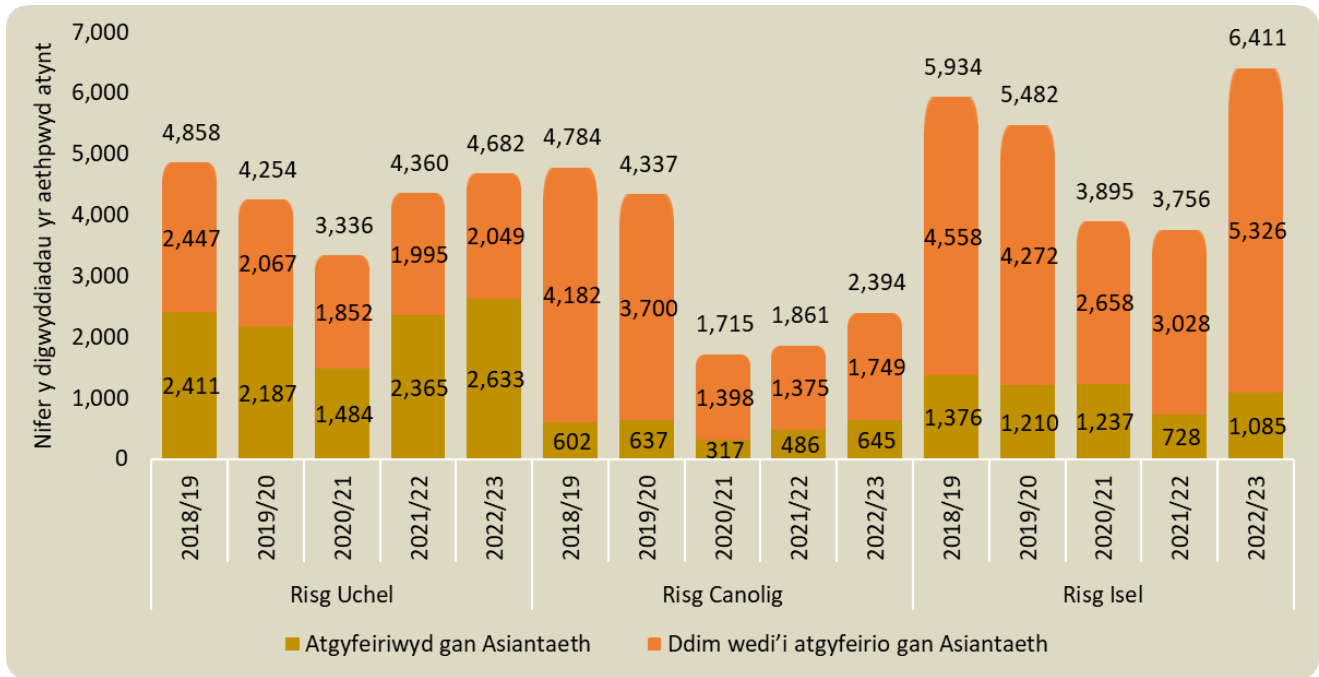
10 Monitro yn erbyn Amcan Gwella a Llesiant 1:

1.1 Cefnogi pobl i atal tanau damweiniol mewn cartrefi a chadw'n ddiogel os ydyn nhw'n digwydd.

10.1 Archwiliadau Diogel ac Iach

The Service completed 13,487 Safe and Well Checks, of which 4,363 (32.3%) were undertaken in response to a referral from a partner agency.

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfrataledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / cyfrataledd y 3 blynedd flaenorol
% o'r holl Archwiliadau Diogel ac Iach a gynhaliwyd ac a oedd wedi dod drwy atgyfeiriad gan sefydliad partner	2022-23	35%	30%	32%		32%	↓ 4	32%	→ 0
	2021-22	40%	35%	35%		36%			

*Mae'r colofnau llwyd yn dangos: cyfrataledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfrataledd tair blynedd.

Narrative

13,487 SAWCs completed of which: -

4,682 (34.7%) referrals were high priority, with 2,633 coming from a partner agency;

2,394 (17.7%) were Medium Priority SAWCs;

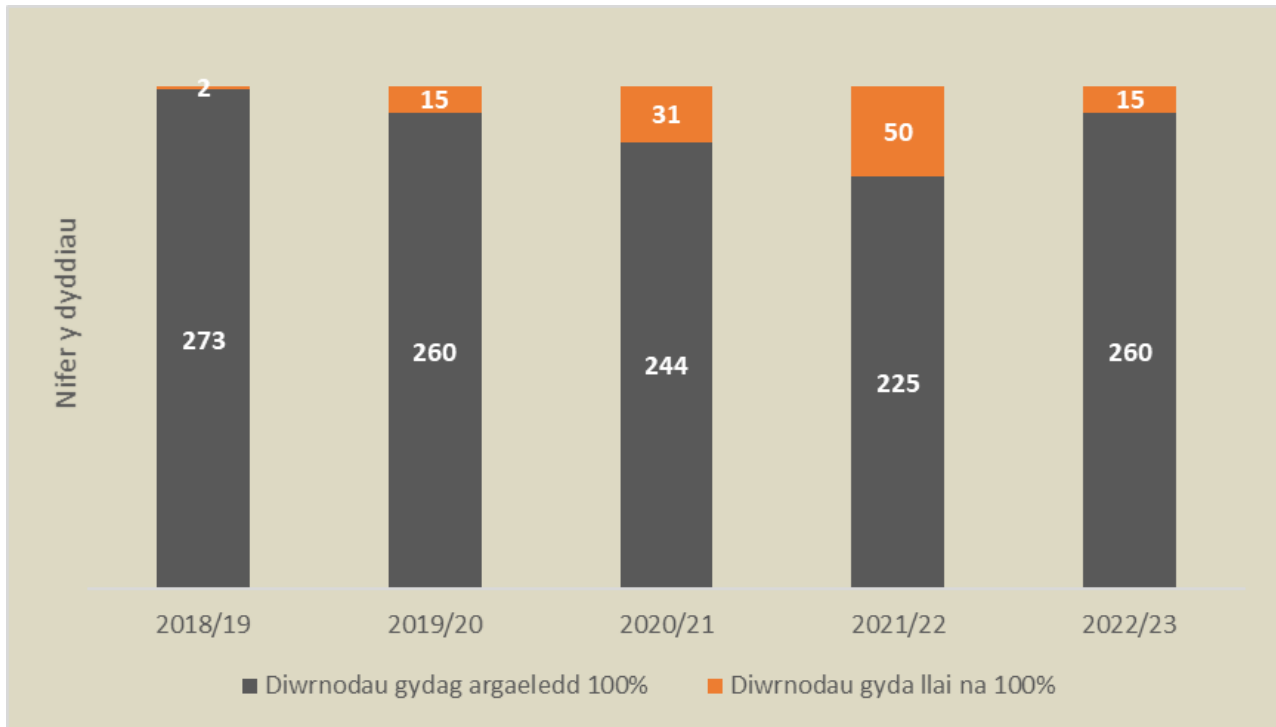
6,411 (47.6%) were Low Priority SAWCs.

Action taken to improve performance & comments:

- Return to pre Covid-19 SAWC activity following positive re-engagement work with our partner agencies;
- Continue to deliver SAWCs as previously referred to in the report, including via telephone, where appropriate;
- Continue to deliver Prevention campaigns and safety advice in line with our CSG and Corporate Communications campaign calendar;
- Re-engagement of the previous high priority members of the community continues and involves all WT, DC, and WDSR crews;
- Continue to provide bespoke interventions to the most vulnerable in the community;
- The array of interventions issued to occupiers continues to grow, including innovative equipment such as Stove guards.

11 Argaeledd Arfaethedig 20 Gorsaf

11.1 From 275 days of the reporting period, the 20-station availability Service standard was achieved on 260 days (94.5%) – a 15.6% increase from the same period in 2021/22 (225 days – 81.8%).

Geirfa

Tanau	Mae pob tân yn cael ei roi o fewn un o dri chategori, sef prif danau, tanau eilaidd neu danau simnai.
Prif Danau	Dyma danau nad ydynt yn danau simnai, ac sy'n digwydd mewn unrhyw fath o adeilad (ac eithrio adfail), cerbydau, carafanau ac ôl-gerbydau, storfeydd y tu allan, cyfarpar a pheiriannau, eiddo amaethyddol a choedwigoedd, ac adeileddau eraill y tu allan, megis pontydd, blychau postio, twneli ayyb. Mae tanau yn unrhyw le yn brif danau os oes anafusion yno, os oes angen achub neu ddianc, felly hefyd danau yn unrhyw le yr aeth pump neu ragor o beiriannau tân atynt.
Tanau Eilaidd	Tanau eilaidd yw tanau nad ydynt yn danau simnai nac yn brif danau. Nid yw tanau eilaidd yn golygu anafusion, achub neu ddianc, a bydd pedair neu lai o beiriannau tân wedi mynd atynt. Fel arfer, tanau eilaidd yw tanau sy'n digwydd mewn lleoliadau megis tir agored, coed unigol, ffensys, polion telegraff, sbwriel a chynwysyddion sbwriel (ond nid banciau papur, a fyddai'n cael eu hystyried - yn yr un modd ag eiddo amaethyddol neu goedwigoedd - yn brif danau), dodrefn y tu allan, goleuadau traffig ayyb.
Tanau Simnai	Dyma danau mewn adeiladau sydd wedi'u meddiannu, lle mae'r tân wedi ei gyfyngu i'r simnai ei hun, hyd yn oed os oes gwres neu ddifrod oherwydd mwg yn ymestyn y tu hwnt i'r simnai ei hun. Nid yw tanau simnai'n golygu anafusion, achub neu ddianc, a bydd pedair neu lai o beiriannau tân wedi mynd atynt.
Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig	Dyma ddigwyddiadau lle nad oes tân, a lle mae angen peiriant neu swyddog, ac maent yn cynnwys: a) Argyfyngau lleol e.e. llifogydd, digwyddiadau traffig ar y ffyrdd, achub pobl, gwneud sefyllfa 'yn ddiogel' ayyb; b) Trychinebau mawr; c) Digwyddiadau domestig e.e. dŵr yn gollwng, pobl wedi eu cloi i mewn neu allan ayyb; a) ch) Trefniadau o flaen llaw i fynd i ddigwyddiadau, a allai gynnwys darparu cyngor ac archwiliadau.
Galwadau diangen (cyfarwyddyd cyffredinol)	Pan fo'r Gwasanaeth Tân ac Achub yn mynd i leoliad lle credir bod digwyddiad, ond o gyrraedd gwelir nad oes digwyddiad o'r fath yn bodoli neu wedi bodoli. Sylwer: os bydd y peiriant yn cael 'ei droi'n ôl' gan yr Ystafell Reoli cyn cyrraedd y digwyddiad, ni chyfrifir ei fod wedi troi allan, ac nid oes angen adrodd yn ei gylch.
Galwadau diangen – Maleisus	Dyma alwadau a wneir gyda'r bwriad o gael y Gwasanaeth Tân ac Achub i fynd i ddigwyddiad nad yw'n bodoli, gan gynnwys rhai bwriadol a lle amheuir eu bod yn faleisus.
Galwadau diangen – Didwyll	Dyma alwadau a wneir yn ddidwyll pan gredir bod y Gwasanaeth Tân ac Achub yn wir yn mynd at dân neu ddigwyddiad gwasanaeth arbennig.

Galwadau diangen – AFA	Dyma alwadau a ddaw gan larwm mwg ac offer diffodd tân. Maent yn cynnwys larwm yn canu trwy ddamwain neu pan fod larwm yn canu a rhywun yn galw'r Gwasanaeth Tân ac Achub fel mater o drefn oherwydd trefniant sefydlog, h.y. heb 'benderfyniad', er enghraifft gan ganolfan alwadau diogelwch neu rywun wedi ei enwebu o fewn sefydliad.
Adeilad - Cartrefi	Eiddo sy'n fan preswyl, h.y. wedi'i feddiannu gan aelwydydd, ac eithrio gwestai, hostel a strwythurau di-barhaol preswyl.
Adeilad - Amhreswyl	Eiddo megis ysbytai, swyddfeydd, siopau, ffatrioedd, warysau, bwytai, sinemâu, adeiladau cyhoeddus, adeiladau crefyddol, adeiladau amaethyddol, gorsafoedd rheilffordd, siediau, carchardai.
Adeilad - Preswyl Arall	Eiddo fel gwestai, gwestai a sefydliadau preswyl busnesau gwely a brecwast, Cartrefi Nyrsio/gofal, neuaddau preswyl myfyrwyr.
Cerbyd (Ffordd a Thrafnidiaeth Arall)	Cerbyd ffordd, cerbyd rheilffordd, awyrennau, cwch.
Awyr agored	Caeau, glaswellfir, coetir, cynwysyddion sbwriel, blychau post.
Wildfires	A grassland, woodland and crop fire where the incident was attended by 4 or more vehicles, or the Service was in attendance for 6 hours or more, or where there was an estimated fire damage area of over 10,000 square meters.

Adroddiad i	Panel Gweithredol	
Dyddiad	20 Mawrth 2023	
Swyddog Arweiniol	Richard Fairhead, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol	
Swyddog Cyswllt	Richard Fairhead	
Pwnc	Trosolwg o'r Adolygiad Darpariaeth Frys	

DIBEN YR ADRODDIAD

- 1 Cynhaliwyd gweithgor ar gyfer Aelodau Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) ar 14 Mawrth 2023. Yn ystod y cyfarfod hwn, rhoddwyd cyflwyniad i'r Aelodau gan y Prif Swyddog Tân Cynorthwyol Richard Fairhead ac ORH. Roedd hyn er mwyn cyflwyno pwrpas cynnal Adolygiad o Ddarpariaeth Frys a'r fethodoleg i'w defnyddio. Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r wybodaeth a gyflwynwyd i'r Gweithgor.

ARGYMHELLIAD

- 2 Bod yr Aelodau yn nodi cynnwys yr adroddiad hwn.

CEFNDIR

- 3 Yn asesiad sefyllfa'r Prif Swyddog Tân a gyflwynwyd i'r Awdurdod ar 20 Medi 2021, amlygwyd nifer o risgiau allweddol sy'n wynebu'r Awdurdod. I grynhoi, roedd y rhain yn gysylltiedig â sicrhau bod digon o griwiau tân ar alwad ar gael; sicrhau adnoddau digonol i gynnal a datblygu sgiliau diffoddwyr tân; a chael digon o gapasiti corfforaethol i fodloni'r galw presennol ac yn y dyfodol.
- 4 Mewn ymateb i'r papur hwn, cytunodd yr Awdurdod i ofyn i'r Prif Swyddog Tân gychwyn rhaglen o adolygiadau i feysydd allweddol hollbwysig, yn arbennig argaeledd criwiau ar alwad, hyfforddiant, capasiti corfforaethol, a darpariaeth ymateb brys.
- 5 Cytunwyd hefyd, yn y lle cyntaf, y dylai cost cwmpasu a chynllunio'r adolygiadau hyn gael ei thalu o'r cronfeydd wrth gefn.
- 6 Yn ogystal; Cynhaliodd Archwilio Cymru adolygiad o "Cydnherthedd Corfforaethol yn Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru" ym mis Ebrill 2021 a gwnaeth y Cynigion canlynol ar gyfer gwella – "I gefnogi cydnherthedd dylai'r Awdurdod adolygu lleoliadau gorsafodded i nodi cyfleoedd i optimeiddio trefniadau ymateb brys."

GWYBODAETH

- 7 Fel gwasanaeth ar alwad (wrth gefn) yn bennaf, mae Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth) yn dibynnu'n ddirfawr ar gael digon o ddiffoddwyr tân ar alwad i griwio peiriannau tân drwy'r dydd a'r nos. Dim ond wyth o bedwar deg pedwar o orsafoedd tân y Gwasanaeth sydd â chriwiau amser cyflawn, felly mae dros 80% o beiriannau tân y Gwasanaeth yn cael eu criwio gan ddiffoddwyr tân ar alwad.
- 8 Fel y gŵyr Aelodau, mae llawer o heriau a gwendidau yn gysylltiedig â'r system dyletswydd ar alwad (wrth gefn) yn genedlaethol, yn bennaf o ran recriwtio a chadw diffoddwyr tân ar alwad, gan arwain at straen parhaus ar y Gwasanaeth i fynd i'r afael â'r diffyg.
- 9 Yn 2016, yn dilyn ymgynghoriad cyhoeddus, ystyriodd yr Awdurdod sut yr oedd am ail-gydbwyso adnoddau i gyfateb â risg, a mabwysiadodd fodel a oedd yn cynnwys sicrhau y byddai lleiafswm o 20 o griwiau tân mewn lleoliadau strategol ar gael yng Ngogledd Cymru.
- 10 Mae'r Gwasanaeth yn parhau i gynnal y model lleiafswm o 20 o griwiau tân drwy ganolbwyntio ar 20 o leoliadau allweddol er mwyn cynyddu capasiti'r gwasanaeth tân ar draws Gogledd Cymru. Trwy ffyrdd gwahanol, mae 20 o beiriannau tân yn cael eu criwio o fewn y lleoliadau hynny bron bob dydd ond mae'n dod yn fwyfwy anodd gwneud hynny. Yn 2023/24 bydd y Gwasanaeth yn treialu targed o 18 o beiriannau tân mewn ymateb i'r gyllideb y cytunwyd arni ar gyfer y flwyddyn i ddod.
- 11 Wrth wynebu digwyddiad brys o unrhyw bwys, yn y gorffennol bu'n rhaid i'r Gwasanaeth wneud cais am ddarpariaeth brys gan Wasanaeth cyfagos yn Lloegr. Mae hyn yn peri pryder arbennig ac mae'n gwaethygu pan fydd llawer o amser ymateb brys y Gwasanaeth yn cael ei gymryd i ymateb i ddigwyddiadau sy'n ymwneud â'r tywydd. Gydag effeithiau newid hinsawdd, mae'r effaith ar y Gwasanaeth yn debygol o gynyddu yn y blynyddoedd i ddod wrth iddo gael ei alw i ddigwyddiadau'n amlach a rhai mwy hirfaith fel tanau mawr yn yr awyr agored a llifogydd eang.
- 12 Mae'n ddoeth felly i'r Awdurdod gomisiynu gwaith i ddatblygu cynnig darpariaeth ymateb brys tymor canolig er mwyn cynhyrchu opsiynau i'r Awdurdod o ran y ffordd orau o sicrhau gwasanaeth tân ac achub mwy cynaliadwy ar draws Gogledd Cymru.

- 13 Mae cwmni annibynnol ORH wedi'i gomisiynu i weithio mewn partneriaeth â'r Gwasanaeth i roi opsiynau i'r Aelodau eu hystyried.
- 14 Bydd opsiynau posibl ar gyfer newid a'u goblygiadau yn cael eu darparu i'r gweithgor Aelodau nesaf ar 04 Ebrill 2023.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Rhaid i unrhyw opsiynau fodloni rhwymedigaethau'r Awdurdod o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
Cyllideb	Dim goblygiadau cyllidebol ar hyn o bryd, fodd bynnag bydd gan unrhyw newidiadau arfaethedig i'r gwasanaeth Argyfwng oblygiadau ar gyfer cyllidebau cyfalaf a gweithredol yn y dyfodol.
Cyfreithiol	Rhaid i unrhyw opsiynau fodloni rhwymedigaethau'r Awdurdod o dan Ddeddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004.
Staffio	Dim effaith hysbys ar lefelau staffio.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Bydd effaith yr agweddau hyn yn cael ei hasesu ar yr adeg briodol yn natblygiad y cynigion ar gyfer darpariaeth frys.
Risgiau	Lleihau'r risgiau o fethu â phennu cyllideb gytbwys a chynllunio'n briodol yn y dyfodol.

Adroddiad i'r	Panel Gweithredol
Dyddiad	20 Mawrth 2023
Swyddog Arweiniol	Stuart Millington, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (Yr Amgylchedd)
Swyddog Cyswllt	Tim Christensen, Rheolwr yr Amgylchedd a Newid Hinsawdd
Pwnc	Datblygu Strategaeth Amgylcheddol 2023-2030

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Cynhaliwyd gweithgor ar gyfer Aelodau Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) ar 14 Mawrth 2023. Yn ystod y cyfarfod hwn, cafodd yr Aelodau gyflwyniad gan y Rheolwr yr Amgylchedd a Newid Hinsawdd yn cyflwyno'r cysyniad o Strategaeth Amgylcheddol, ac yn trafod rhai o'r penderfyniadau y bydd angen eu gwneud er mwyn datblygu un. Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r wybodaeth a gyflwynwyd i'r Gweithgor.

ARGYMHELLIAD

- 2 Bod yr Aelodau'n nodi cynnwys yr adroddiad hwn.

CEFNDIR

- 3 Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i gyrrff cyhoeddus ystyried effeithiau hirdymor penderfyniadau mewn sawl ffordd. Mae'r dyletswyddau perthnasol i baratoi strategaeth amgylcheddol i'r Gwasanaeth yn dod o dan y pennawd 'Cymru Gydnerth':
 - 1) **Bioamrywiaeth a Phridd** Cynnal a gwella'r amgylchedd naturiol drwy reoli tir yn briodol i greu ecosystemau sy'n gweithredu'n iach
 - 2) **Lle Gwyrdd Naturiol** Cefnogi cydnerthedd cymdeithasol a lles cymunedol
 - 3) **Gwybodaeth am Natur** Cynyddu ymwybyddiaeth am bwysigrwydd amgylchedd naturiol bioamrywiol gydag ecosystemau sy'n gweithredu'n iach
 - 4) **Ansawdd Dŵr ac Aer** Cefnogi cydnerthedd ecolegol, gan wneud yr amgylchedd yn iachach i fywyd gwylt a phobl

Mae Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 yn nodi uchelgais Llywodraeth Cymru (LIC) i leihau allyriadau nwyon tŷ gwyrdd yng Nghymru i sero net erbyn y flwyddyn 2050.

Yn unol â'r ddyletswydd hon, mae Llywodraeth Cymru wedi paratoi cyfres o gyllidebau carbon dros dro, gan gynnwys uchelgais o dan Gyllideb Garbon 3 (CB3) i sector cyhoeddus Cymru fod yn garbon sero-net erbyn 2030. Mae hyn yn rhwymo Llywodraeth Cymru yn ei chyfanrwydd, ac nid i gyrff cyhoeddus penodol.

Mae'r Gwasanaeth yn llofnodwr i Siarter Cynaliadwyedd Grŵp Amgylchedd a Chynaliadwyedd y Gwasanaethau Brys (EESG), sy'n nodi'r ymrwymïadau perthnasol canlynol:

- 1) Gweithio tuag at allyriadau carbon sero-net drwy wella effeithlonrwydd ynni ein hystâd a theithio busnes a phersonol cynaliadwy.
- 2) Gwella effeithlonrwydd adnoddau a mabwysiadu dulliau economi gylchol o leihau gwastraff ac arbed arian.
- 3) Adfer a gwella bioamrywiaeth leol drwy reoli ein hystadau mewn modd ystyriol.
- 4) Addasu i'r newid anochel yn yr hinsawdd drwy fynd ati'n rhagweithiol i reoli ein gallu i ymateb i ddigwyddiadau tywydd eithafol a newidiadau yn y galw am wasanaethau.
- 5) Cymryd camau i osgoi neu liniaru llygredd cyrsiau dŵr.
- 6) Lleihau ein dibyniaeth ar danwyddau ffosil drwy fynd ati i geisio cynhyrchu ynni adnewyddadwy yn ein safleoedd, a thrwy fabwysiadu technolegau a thanwydd mwy gwyrdd ar gyfer ein fflyd.

GWYBODAETH

- 4 Fel Gwasanaeth Tân ac Achub, mae'n bwysig ein bod yn cydnabod pwysigrwydd gwarchod a chadw ein hamgylchedd naturiol ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Mae ein gweithredoedd yn cael effaith uniongyrchol ar yr amgylchedd ac mae gennym ddyletswydd i leihau ein hól troed amgylcheddol a hyrwyddo cynaliadwyedd ym mhob rhan o'n gweithrediadau.

Bydd y Strategaeth Amgylcheddol arfaethedig yn amlinellu ein hymrwymiad i leihau ein heffaith ar yr amgylchedd. Bydd hyn yn cynnwys gweithredu arferion cynaliadwy yn ein gweithrediadau pob dydd, lleihau ein hallyriadau carbon, a hyrwyddo ymwybyddiaeth amgylcheddol ymysg ein staff ac aelodau o'r gymuned.

Bydd y Strategaeth yn nodi nifer o gynlluniau manwl i'w datblygu dros y flwyddyn ariannol nesaf, gan fanylu ar fesurau ac amserlenni penodol i'w gweithredu mewn nifer o feysydd, gan gynnwys caffael, fflyd, ac ystâd ein gorsafoedd.

Bydd cynigion penodol yn cael eu gwneud i weithgor Aelodau dilynol ar 04 Ebrill 2023.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Goblygiad uniongyrchol i gytuno ar y camau tuag at gyflawni un o amcanion gwelliant a llesiant tymor hir yr Awdurdod.
Cyllideb	Dim goblygiadau cyllidebol ar hyn o bryd, ond bydd gan y Strategaeth Amgylcheddol arfaethedig oblygiadau ar gyfer cyllidebau cyfalaf a gweithredol o fewn pob blwyddyn ariannol i flwyddyn galendr 2030.
Cyfreithiol	Mae'n cefnogi'r gwaith o gydymffurfio â deddfwriaeth amgylchedd, llesiant a chynllunio gwelliant.
Staffio	Dim effaith ar lefelau staffio hyd y gwyddwn.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Bydd effaith camau penodol ar yr agweddau hyn yn cael eu hasesu ar yr adeg briodol yn eu datblygiad.
Risgiau	Mae'n lleihau'r risgiau o diffyg cydymffurfio cyfreithiol a methu â chyllidebu a chynllunio'n briodol.